

ROZVOJOVÁ STRATEGIE MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY SVITAVA

Květen 2007

Zadavatel:

Sídlo:
Právní forma:
IČ:
Osoba oprávněná jednat
jménem zadavatele:

Kontaktní osoba:
E-mail:
Mobil:

Místní akční skupina Svitava

Koclířov č.p.134, 569 11
Občanské sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb.
270 23 621

Ing. Julius Štaud, předseda MAS Svitava

Eduard Jedlička, manažer MAS Svitava
eduard.jedlicka@svi.cz
724 087 958

Zpracovatel:

Sídlo:
Právní forma:
IČ:
DIČ:
Osoba oprávněná jednat
jménem zpracovatele:

Kontaktní osoba
E-mail:
Telefon:
Mobil:

Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje

Karla IV. 42, 530 02 Pardubice
Zájmové sdružení právnických osob
691 53 361
CZ 691 53 361

Ing. Michael Skalický Ph.D., ředitel RRAPK

Mgr. Marek Balada, konzultant RRAPK
marek.balada@rrapk.cz
466 053 915
607 994 556

Zpracovatel při tvorbě strategie spolupracoval se členy a představiteli MASS a také s dalšími subjekty působícími v území MAS Svitava. Zpracovatel tímto děkuje všem, kteří se přímo podíleli nebo přispěli ke vzniku tohoto dokumentu.

OBSAH DOKUMENTU:

ANALYTICKÁ ČÁST	5
Charakteristika MAS Svitava.....	5
Účel a cíle činnosti MAS Svitava:	5
Členství v MAS Svitava:	5
Struktura a organizace MAS Svitava.....	7
Zdroje MAS Svitava.....	8
Zkušenosti a spolupráce.....	9
Finanční prostředky MAS.....	10
Důvod výběru daného území	10
Partnerství	10
Zapojení obyvatelstva.....	11
Charakteristika území působnosti MAS Svitava	12
Vymezení území.....	12
Geomorfologie, hydrologie a klimatická charakteristika	12
Socioekonomická analýza.....	12
Obyvatelstvo	12
Domovní fond, bytový fond a bytová výstavba	13
Nezaměstnanost.....	14
Zaměstnanost.....	14
Ekonomická aktivita obyvatel.....	15
Rozvojová území pro podnikání	16
Doprava a obslužnost.....	16
Technická infrastruktura.....	17
Kultura	17
Sport a volnočasové aktivity	19
Cestovní ruch a rekreace.....	20
Vzdělávání	22
Zdravotnictví, sociální péče a služby	23
Životní prostředí.....	24
Venkovský prostor a zemědělství.....	28
Příslušnost území MAS Svitava do regionu se soustředěnou podporou státu	29
Výsledky dotazníkového šetření.....	30
SWOT analýza.....	33
STRATEGICKÁ ČÁST	36
Zdroje pro zpracování rozvojové strategie MAS Svitava.....	36
Účel strategie.....	36
Struktura strategie.....	36
Vazba strategie na SWOT analýzu.....	38
Strategie v rámci Leader	38
Implementace - popis postupu při realizaci strategie	39
Vztah rozvojové strategie MAS Svitava k ostatním programům uplatněným v území	40
Vazba rozvojové strategie MAS Svitava na jiné strategické a koncepční dokumenty	42
Vazba Priorit Rozvojové strategie MAS Svitava na EU dokumenty	44
Schéma strategické části rozvojové strategie MAS Svitava	45
Priorita 1 – KVALITA ŽIVOTA.....	46
Problémový okruh 1.1 – Dopravní infrastruktura	46
Problémový okruh 1.2 – Rozvoj obcí.....	49
Problémový okruh 1.3 – Občanská vybavenost.....	52
Problémový okruh 1.4 – Život obcí.....	55

Priorita 2 – KRAJINA A ŽP	58
Problémový okruh 2.1 – Obnovitelné zdroje energie.....	58
Problémový okruh 2.2 – Voda v krajině.....	61
Problémový okruh 2.3 – Dědictví venkova	63
Priorita 3 – EKONOMIKA.....	65
Problémový okruh 3.1 – Cestovní ruch	65
Problémový okruh 3.2 – Agroturistika	68
Problémový okruh 3.3 – Rozvoj podniků.....	71
Priorita 4 – ADMINISTRACE.....	74
Problémový okruh 4.1 – Management.....	74
Problémový okruh 4.2 – Spolupráce	76
Problémový okruh 4.3 – Propagace.....	77
Problémový okruh 4.4 – Strategický plán Leader.....	78
SEZNAM PŘÍLOH	80
SEZNAM ZKRATEK	98

ANALYTICKÁ ČÁST

Charakteristika MAS Svitava

Místní akční skupina Svitava je **občanské sdružení** založené podle **zákona č. 83/1990 Sb.**, o sdružování občanů v platném znění.

Registrace stanov MAS Svitava byla provedena Ministerstvem vnitra ČR dne 16. 2. 2006 pod č.j. VS/1-I/63245/06-R a současně bylo občanskému sdružení přiděleno IČO 27023 621.

V době finalizace zpracování rozvojové strategie (květen 2007) jsou členy MAS Svitava 25 obcí včetně měst Svitavy a Březová nad Svitavou a dalších 17 právnických a fyzických osob.

Účel a cíle činnosti MAS Svitava:

Účelem sdružení fyzických a právnických osob na základě partnerství a neziskového principu je především **všestranná podpora trvale udržitelného rozvoje území** venkovského regionu.

Cíle činnosti:

- 1) Přípravovat podmínky pro účast v programech umožňujících využití metody Leader (Program rozvoje venkova 2007 –13), příp. v dalších operačních programech EU, ČR a Pardubického kraje. V souvislosti s tím **iniciovat zpracování projektů a vyhlášovat příjem projektů** na určená časová období a na prioritní tématická zaměření vymezená v rozvojové strategii a v souladu se Strategickým plánem Leader. Projekty musí být realizovány na území působnosti MAS Svitava (Mikroregion Svitavsko, Mikroregion Brněnec).
- 2) Uskutečňovat **informační a propagační činnost** v území k seznámení veřejnosti se svými aktivitami.
- 3) Provádět další činnost v souladu se zájmy a požadavky členů sdružení.

Členství v MAS Svitava:

- (1) Členem sdružení se může stát právnická osoba nebo fyzická osoba po dovršení 18 let, která má sídlo nebo trvalý pobyt v území a v něm podniká, územně působí anebo vyvíjí v území prospěšné aktivity.
- (2) Členství vzniká schválením přihlášky k členství radou sdružení; právnické osoby k přihlášce předkládají sdělení nebo výpis z usnesení svých příslušných kolektivních orgánů, jimiž vyjadřují souhlas s přijetím práv a povinností podle těchto stanov. Odmítnutí členství musí být písemně odůvodněno ve lhůtě 30 dnů od podání přihlášky.
- (3) Právnickou osobu zastupuje ve sdružení fyzická osoba, která je buď jejím statutárním zástupcem nebo osoba pověřená k jednání příslušným orgánem právnické osoby. Pověření může být písemně vystaveno buď na dobu určitou, k projednání jednotlivých záležitostí nebo na dobu neurčitou.
- (4) Každý člen sdružení má při jednání v orgánech sdružení jeden hlas.

Práva a povinnosti členů:

Člen má právo:

- účastnit se jednání valné hromady
- být informován o činnosti a akcích sdružení a aktivně se na nich podílet
- uplatňovat svůj názor a připomínky k činnosti a k hospodaření sdružení
- volit a být volen do orgánů sdružení

Člen má povinnosti:

- řídit se stanovami sdružení, dodržovat je a aktivně se na jejich naplnění podílet
- platit stanovené členské příspěvky
- pečovat o majetek sdružení

Zánik členství v MAS Svitava:

Členství ve sdružení zaniká:

- písemným oznámením člena o vystoupení
- úmrtím fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby
- vyloučením za hrubé porušení stanov z rozhodnutí valné hromady
- nezaplacením členského příspěvku na běžný rok

Seznam členů MAS Svitava (stav k 30. 5. 2007)

Veřejné subjekty - obce		Podnikatelské a neziskové subjekty	
		Právnické osoby	Fyzické osoby
1)	Banín	Městská knihovna ve Svitavách	Drozdek Jaroslav, Koclířov
2)	Bělá nad Svitavou	ZŠ a MŠ Koclířov	Havlíček Petr, Vítějeves
3)	Bohuňov *	Náš domov Koclířov, občanské sdružení	Jelínek Lubomír, Rozhraní
4)	Brněnec	Občanské sdružení BONANZA	Látalová Jitka, Ing., Koclířov
5)	Březová nad Svitavou	SK PASTVINY Radiměř	Štaud Julius, Ing., Svitavy
6)	Dětřichov	T.J. Sokol Bělá nad Svitavou	Šváb František, Svitavy – Lačnov
7)	Hradec nad Svitavou	Zemědělská společnost a.s. Vítějeves	Voříšek Josef, Vendolí
8)	Chrastavec	Zemědělské družstvo Vendolí	Zehnálek Josef, Študlov
9)	Javorník	Občanské sdružení Přátel Želivska	
10)	Kamenná Horka		
11)	Karle		
12)	Koclířov		
13)	Kukle		
14)	Lavičné		
15)	Mikuleč		
16)	Opatov		
17)	Opatovec		
18)	Pohledy		
19)	Radiměř		
20)	Rozhraní		
21)	Rudná		
22)	Sklené		
23)	Svitavy		
24)	Študlov		
25)	Vendolí		
26)	Vítějeves		
27)	Želivsko *		

* Obce Bohuňov a Želivsko nejsou řádnými členy MAS, ale poskytly svá území pro působení MAS Svitava.

Struktura a organizace MAS Svitava

Orgány MAS se zřizují podle stanov, tj. jsou voleny na valné hromadě.

- (1) Nejvyšším orgánem sdružení je **valná hromada**.
- (2) Řídícím orgánem sdružení mezi valnými hromadami je **rada sdružení**.
- (3) **Předseda sdružení** řídí jednání orgánů sdružení a sdružení zastupuje navenek.
- (4) Administrativní a organizační záležitosti sdružení zajišťuje a vyřizuje **manažer sdružení**.
- (5) Kontrolu hospodaření sdružení vykonává **revizní komise**.
- (6) Pro účely realizace Strategického plánu Leader MAS Svitava budou zřizovány:
 - výběrová komise
 - monitorovací komise

A) Valná hromada:

- (1) Valná hromada je nejvyšším orgánem sdružení, v níž má každý člen sdružení při rozhodování jeden hlas. Zasedání valné hromady svolává předseda sdružení nejméně 2 x ročně. Na požadavek vznesený alespoň 20 % členů je povinen svolat zasedání valné hromady nejpozději ve lhůtě 21 dnů od doručení písemného požadavku. Neučiní-li tak předseda sdružení, může svolání provést v dodatečné lhůtě 15 dnů některý z místopředsedů sdružení nebo manažer sdružení.
- (2) Valná hromada je usnášeníschopná, jestliže je zastoupena nadpoloviční většina členů a usnáší se nadpoloviční většinou přítomných členů.
- (3) Valná hromada činí tyto jí vyhrazené úkoly:
 - schvaluje stanovy, jejich změny a doplňky
 - schvaluje rozvojové koncepce a strategie svého zájmového území
 - volí radu sdružení, revizní komisi a výběrovou komisi, přičemž dbá, aby v těchto orgánech početně převažovali zástupci soukromého sektoru
 - schvaluje roční rozpočet a výroční zprávu o hospodaření sdružení
 - schvaluje výši ročních členských příspěvků členů

B) Rada sdružení:

- (1) Rada sdružení je výkonným orgánem sdružení; rozhoduje nadpoloviční většinou z celkového aktuálního počtu svých členů. Rada sdružení má 11 až 15 členů včetně předsedy.
- (2) Rada sdružení je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích aktuálních členů. K platnosti usnesení je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny přítomných.
- (3) Rada sdružení:
 - provádí registraci členů sdružení
 - volí předsedu sdružení a dva místopředsedy sdružení
 - jmenuje manažera sdružení
 - ustavuje trvalé a dočasné aktivity
 - zřizuje monitorovací komisi
 - zajišťuje úkoly, které vyplývají z pravidel vydaných k Programu rozvoje venkova
 - o své činnosti podává pravidelně zprávu valné hromadě.
- (4) Rada sdružení zřizuje sekretariát sdružení, který řídí manažer sdružení. Manažer, popř. sekretariát sdružení, plní úkoly uložené orgány sdružení, programem a strategií MAS.

C) Předseda sdružení:

- (1) Předseda je volen z řad členů rady sdružení jejími členy; jeho funkční období je dvouleté.
- (2) Předseda plní zejména tyto úkoly:
 - svolává jednání valné hromady
 - svolává a řídí radu sdružení
 - předkládá valné hromadě výroční zprávu o hospodaření a činnosti

D) Komise:

1) Revizní komise

Ke kontrole hospodaření a nakládání s majetkem sdružení volí valná hromada tříčlennou revizní komisi. Činnost komise řídí předseda volený členy komise, který má právo zúčastňovat se schůzí rady s hlasem poradním. Komise je odpovědná valné hromadě, které předkládá stanoviska k hospodaření sdružení.

2) Monitorovací a výběrová komise

Zřizování monitorovací a výběrové komise se řídí pravidly, která stanovuje Ministerstvo zemědělství. Monitorovací komisi zřizuje Rada sdružení a valné hromadě navrhuje složení výběrové komise. Obě komise zatím zřízeny nebyly (stav v době zpracování této strategie, 30. 5. 2007).

Zdroje MAS Svitava

1) Lidské zdroje MAS

- Pracovníci místní akční skupiny – v současné době je ustanoven manažer, který vykonává činnost na základě dohod mimo pracovní poměr v rozsahu určeném Radou sdružení, a to jednak kancelářskou prací v rozsahu 5 hodin týdně vykonávanou převážně v kanceláři v sídle MAS a jednak činností vnější spočívající v účasti na seminářích, školeních a jednáních jak v rámci území MAS, tak i na jiných místech.
- Účetní práce v současném organizačním stavu vykonává manažer sdružení, který má dlouholetou praxi v oblasti účetnictví veřejné správy a mimo to má živnostenská oprávnění k vedení účetnictví, vedení daňové evidence a k administrativním pracím.
- Členové MAS zvolení do rady sdružení mají různé a široké odborné zaměření, a to od řídicích a organizačních schopností, ekonomického a podnikatelského poradenství, důvěrnou znalostí fungování veřejné správy, podmínkami činnosti neziskových organizací a organizací příspěvkových až po manažerské schopnosti podnikatelské a znalosti zemědělské praxe při pěstování plodin a chovu zvířat včetně farmářských dovedností manuálních. Mezi členy rady sdružení jsou zastoupeny dvě ženy a další je členkou revizní komise. Na valných hromadách mezi stávajícími 42 členy MAS vystupují ženy jako zástupkyně v 10 případech.
- Vzdělávání funkcionářů a členů MAS zatím spočívalo jen v účasti funkcionářského aktivu, tj. manažera, předsedy a místopředsedů sdružení na vzdělávacích akcích. Manažer je držitelem manažerského osvědčení, když absolvoval kurz manažerů a facilitátorů MAS organizovaný z pověření MZe ČR Ústavem zemědělských a potravinářských informací v rozsahu 90 hodin v r. 2005 a účastní se i tímto ústavem organizovaných doplňujících kurzů. Výše uvedení funkcionáři se zúčastňují různých seminářů, výstav a prezentací

pořádaných různými institucemi zaměřených na venkov a na problematiku získávání dotačních prostředků z fondů EU.

- Schopnost cizojazyčné komunikace zatím nebyla zkoumána, ale v případě potřeby ji bude možné zajistit buď z vlastních řad nebo z širšího místního prostředí, a to zejména v angličtině, němčině, ruštině a možná i dalších jazycích.

2) Technické prostředky

- Místní akční skupina Svitava má v místě svého sídla pronajatou kancelář v kulturním domě, který je ve vlastnictví obce Koclířov; součástí nájmu je kancelářský nábytek a užívání hygienického zařízení a dále možnost využití prostor kulturního domu k pořádání valných hromad a jiných akcí.
- MAS zatím nevlastní žádný nemovitý ani movitý majetek.
- Počítačové a programové vybavení je pronajato od obce Koclířov v rozsahu běžného PC a na vlastní náklady byla zřízena internetová bezdrátová přípojka od firmy Fortech Litomyšl.
- V současných podmínkách manažer a funkcionáři MAS Svitava využívají ke komunikaci převážně své vlastní osobní vybavení.
- Vzájemná informovanost a komunikační spojení je zajišťováno pokud možno elektronickou poštou nebo běžným poštovním nebo telefonickým stykem. Členům MAS je nepravidelně rozeslán informační dopis obsahující přehled činnosti MAS, novinky z problematiky venkovského prostředí apod. Za rok 2006 byly publikovány tři takového informační dopisy. Dále je dohodnuto s oběma mikroregiony možnost využití jejich webových stránek, což bylo použito při informování a sběru podkladů pro zpracování vlastní rozvojové strategie MAS; k tomuto účelu byly též využity webové stránky města Svitavy. Pro informování obyvatel regionu bylo nabídnuto využít Deníku Svitavska a vyzkoušen byl při ustavující valné hromadě MAS i informační a propagační obrazový a zvukový vstup do vysílání městské televize Svitav.

Zkušenosti a spolupráce

Zkušenosti

MAS Svitava je relativně mladá místní akční skupina, což znamená, že zde vzhledem k roku vzniku (2006) nejsou dostatečné zkušenosti s metodou Leader.

Co se týče účasti v projektech spolupráce založených na principech Leader, MAS Svitava předložila koncem roku 2005, tedy před svým oficiálním ustavením, jménem Obce Koclířov a opakovaně pak v dubnu 2006 již jménem MAS Svitava projekt do **Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství** v rámci opatření 2.1.4 Posílení přizpůsobivosti (podopatření typu LEADER+) – investiční záměr c) 2. skupina – osvojování schopností.

Oba projekty se však při výběru už podle písemného sdělení SZIF Praha těsně nevešly do objemu finančních prostředků poskytovaných jako spoluúčast ze státního rozpočtu ČR.

Meziregionální nebo přeshraniční spolupráce

Tato forma spolupráce zatím nebyla v rámci MAS Svitava realizována. Jisté přátelské vztahy zatím víceméně formálního charakteru byly navázány s MAS Splav a MAS Litomyšlsko, jinými místními akčními skupinami z oblastí východních Čech. Mezi další patří také MAS Moštěnka na Přerovsku. MAS Svitava plánuje spolupráci i s dalšími skupinami.

Finanční prostředky MAS

Financování činnosti MAS Svitava je zajištěno z členských příspěvků občanského sdružení. Členské obce, tedy veřejný sektor, přispívají 3 Kč na obyvatele ročně. Co se týče příspěvků ostatních členů, podnikatelé-právníkové osoby přispívají 1000 Kč, podnikatelé-fyzické osoby 600 Kč, a neziskové organizace 300 Kč ročně.

Na zpracování této rozvojové strategie byla Pardubickým krajem poskytnuta nevratná dotace ve výši 130 000,- Kč.

V roce 2007 se očekává podpora na činnost MAS od Pardubického kraje (orgánům kraje byla žádost o 200 tis. Kč doporučena Spolkem pro obnovu venkova).

Další zdroje na činnost MAS se předpokládají v případě úspěšného schválení SPL na MZe. Dojde-li prostřednictvím MAS k výběru projektů z Programu rozvoje venkova MZe ČR, pak MAS získá z hodnoty každého realizovaného projektu 10 (u Leaderu ČR) a 12 až 15 % (u Leaderu+).

Důvod výběru daného území

Územní prostor, na kterém působí Místní akční skupina Svitava (ve zkratce "MASS") zahrnuje území dvou mikroregionů, které jsou svazky obcí podle zákona o obcích. Jde o Mikroregion Svitavsko a Mikroregion Brněnec. Území MASS je souvislým prostorem ve střední části okresu Svitavy převážně při toku řeky Svitavy. Na severu území kopíruje hranici se sousedícím okresem Ústí nad Orlicí, na východ je oblast Moravskotřebovska, na jihu sleduje hranici Pardubického kraje s Jihomoravským krajem a na západě hraničí s mikroregiony Litomyšlska a Poličska.

Důvodem výběru území MAS Svitava byly především tradiční společné vazby obou mikroregionů. Společným prvkem je rovněž samotná řeka Svitava, která tak dala název území MAS. Nezanedbatelná je i společná příslušnost pod obecní úřad s rozšířenou působností, tj. Městský úřad ve Svitavách.

V území venkovského charakteru existují jak jisté potřeby související s konkurenceschopností zemědělské výroby a řešením vysoké nezaměstnanosti, tak zejména výrazné potřeby směřující ke zvýšení kvality života obyvatel a zajištění celkové udržitelnosti a stability venkova. Řešení v sektoru veřejné správy bylo dosud téměř výhradně na bedrech zastupitelstev obcí, která hledala finanční pomoc převážně v rámci podpor poskytovaných MMR, MŽP, SFRB, SFŽP a krajského Programu obnovy venkova a jen v malém počtu (město Svitavy, obce Brněnec a Koclířov) dosáhla na pomoc z jiných dotačních zdrojů. Stejně ojedinělé, a často i neúspěšné, byly snahy podnikatelského sektoru o získání finanční pomoci z fondů EU nebo státního rozpočtu. Neziskový sektor mohl získávat finanční pomoc jen z grantů vypisovaných převážně Pardubickým krajem a nebo se obracel na rozpočty obcí. Lze říci, že získání pomoci záviselo zejména na osobní iniciativě funkcionářů v jednotlivých lokalitách, neřešila se tak potřeba území racionálně a plošně.

Partnerství

K vytváření partnerské spolupráce obcí v rámci MASS přispěla iniciativa dnes již bývalého starosty obce Koclířov Jaroslava Drozdka, který kontaktoval představitele obou mikroregionů a dosáhl jejich souhlasu ke spojení za účelem vytvoření celistvého území vhodného pro realizaci finanční pomoci venkovu typu LEADER+ a vytvoření společné místní akční skupiny se sídlem v Koclířově. Starostové obcí z prostoru obou mikroregionů se na společné schůzce dne 12. prosince 2005 jednoznačně vyslovili pro zapojení svých obcí do MAS Svitava. Oba mikroregiony poskytly MAS Svitava své rozvojové strategie, které byly použity pro potřeby zpracování projektu podaného do OPRVMZ v rámci opatření 2.1.4 Posílení přizpůsobivosti (podopatření typu LEADER+) – investiční záměr c) 2. skupina – osvojování schopností.

K rozvoji partnerství mezi členy MAS docházelo i během přípravy této strategie. Jednotliví členové MAS spolupracovali zejména tím způsobem, že v rámci dotazníkového průzkumu realizovaném v březnu - dubnu 2007 poskytli důležité informace, které byly zapracovány do této rozvojové strategie. Z těchto informací, které se týkaly především plánovaných projektů, bude vycházeno při přípravě SPL MAS Svitava. Bylo identifikováno několik projektů, u nichž se předpokládá realizace podpořená partnerstvím mezi dvěma nebo více subjekty v rámci MASS.

Snahou rady sdružení a vedení MAS při vytváření partnerství je **společný dialog** veřejného sektoru, neziskových organizací, tak i podnikatelů. MAS je otevřená ke vstupu dalších členů. V současné době je jednáno s několika subjekty (ZOD Opatovec, Spolek rekreačních jezdců Vítějeves a dalšími) ohledně členství v MASS, čímž by došlo k dalšímu rozšíření soukromého sektoru a neziskového sektoru v rámci MAS Svitava. K získání nových členů MAS jsou průběžně oslovováni starostové obcí, kteří nejlépe znají místní prostředí a vhodné subjekty. V tomto směru neustále probíhá se starosty většiny obcí několikanásobné osobní jednání. Jednou z příležitostí pro „nábor“ nových členů bylo také dotazníkové šetření zaměřené na získání podkladů pro tvorbu rozvojové strategie v dubnu 2007. Současně bylo apelováno na získání z řad fyzických osob takových objektivních a uvážlivých lidí, kteří by skýtali záruku nestranné činnosti v monitorovací komisi a výběrové komisi.

Projevem partnerství v regionu bylo už při přípravě vzniku MAS to, že přípravná skupina přizvala k účasti obce Mikroregionu Brněnec, který by vzhledem k nízkému počtu obyvatel nemohl samostatnou MAS vytvořit. K tomuto kroku vedly také obdobné společné zájmy s tradičními lidskými i komunikačními vazbami v území.

Zapojení obyvatelstva

Snahy o zapojení obyvatelstva provádí MAS Svitava již od svého vzniku. Od ustavující valné hromady sdružení se počet členů z řad fyzických osob zvýšil o tři subjekty. Další dvě osoby se přihlásily ke spolupráci s MAS, jednak paní Jitka Bilčáková, která se připravuje na výkon funkce manažerky EU a pan Jan Křížka, konzultant v oboru obnovitelných zdrojů energií.

Zájem o činnost projeví i další občané, jak z řad podnikatelů, tak i veřejnosti nebo z neziskového sektoru. Ke vstupu za členy se dosud nerozhodli a někteří neskrývali, že čekají až MASS uspěje se svým zařazením mezi ministerstvem zemědělství podporované skupiny. I tak některé z nich MAS vede v evidenci a považuje je za potenciální členy. Těm také byly zasílány vydávané informační dopisy.

Mezi nezanedbatelné snahy o zapojení obyvatelstva je třeba zmínit aktivity související s přípravou této rozvojové strategie. Široká veřejnost z území MAS Svitava byla oslovena prostřednictvím dotazníkového šetření, kde se mohla vyjádřit k otázkám, které zjišťovaly potřeby obyvatel dotčených obcí. Souběžně s touto dotazníkovou akcí probíhala také drobná informační kampaň. Součástí formuláře dotazníku byla totiž stručná charakteristika účelu, cílů a poslání občanského sdružení MAS Svitava. Obyvatelstvo v území působnosti MAS bude informováno prostřednictvím webových stránek, které je nutno k tomuto a dalším účelům vytvořit. Veřejnost tak bude průběžně informována nejen o přípravě SPL, ale také o dalším dění v území v souvislosti s působením MAS Svitava.

V případě schválení strategie (SPL) a získání finančních prostředků z EAFRD má MASS v úmyslu využít i dalších různých možností, jak zapojit veřejnost do procesu udržitelnosti venkova. K tomu MASS míní využít především osobních kontaktů, veřejných řízených rozhovorů v několika střediscích regionu, workshopů, komunitního plánování v různých oborech a vůbec širšího informování o účelu a významu místních akčních skupin pro život na venkově.

Charakteristika území působnosti MAS Svitava

Vymezení území

Území, na kterém působí Místní akční skupina Svitava (dále jen „MAS“) je souvislým prostorem ve střední části okresu Svitavy při toku řeky Svitavy od jejího pramene severně od města Svitavy až k jižní hranici okresu a kraje. Odtud se odvozuje i název založené MAS. Území je vymezeno katastry obcí, které jsou členy Mikroregionu Svitavsko a Mikroregionu Brněnec. Největšími členskými obcemi v MAS jsou Svitavy a Březová nad Svitavou, která jsou současně městy Pardubického kraje. Město Svitavy je obcí s rozšířenou působností (obec III. stupně) pro celé území MASS a má statut pověřené obce (obec II. stupně). Území MASS zaujímá **rozlohu** cca 340 km².

Geomorfologie, hydrologie a klimatická charakteristika

Povrch území má členitý charakter, nadmořská výška se pohybuje od 356 metrů n.m. až po 670 metrů n.m. Hlavním geomorfologickým celkem území je Svitavská pahorkatina, která je součástí oblasti Východočeská tabule. Na jižní část území zasahují výběžky Českomoravské vrchoviny (Hornosvratecká vrchovina).

Z hydrologického hlediska severní částí popisovaného území prochází hranice evropského rozvodí, majoritní část spadá pod úmoří Černého moře. Územím MAS Svitava protéká řeka Svitava, vodní tok III. řádu. Pramení ve východním úbočí Javornického hřbetu u Javorníku, protéká jihovýchodním výběžkem české křídové pánve, kde pod Svitavami vytváří hluboké údolí. V něm jsou u osady Muzlov vydatné prameny s přirozenými artéskými vývěry. Bohaté zásoby pitné vody, z této oblasti jsou využívány pro dálkové zásobování města Brna (tzv. Březovský vodovod). Jeho potřebu kryje takřka zcela; každou sekundu z území odtéká 1300 litrů kvalitní pitné vody. Řeka Svitava opouští území MAS pod obcí Rozhraní při průměrném průtoku 1,26 m³ /s. Obce ležící v jejím záplavovém údolí musí řešit otázku protipovodňových opatření. To se týká zejména obcí Svitavy, Hradec nad Svitavou, Březová nad Svitavou, Brněnec a Rozhraní.

Z klimatického hlediska území MAS Svitava náleží do mírně teplé oblasti. Klima celého území je v závislosti na vyšší nadmořské výšce a terénu chladnější a vlhčí s kratším obdobím léta. Roční průměry teplot se pohybují v rozmezí 7 – 8 °C. Roční průměry srážek se pohybují kolem 800 mm.

Socioekonomická analýza

Relevantní údaje pro tuto část strategie poskytl Český statistický úřad (dále ČSÚ), Krajská správa Pardubice. Jedná se zejména o demografickou statistiku, Městskou a obecní statistiku, o Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB 2001) a další zdroje.

Obyvatelstvo

Počet obyvatel území MASS k 1. 1. 2007 činil celkem 30 994, z toho bylo 15 209 mužů (49,1 %) a 15 785 žen (50,9 %). Počet obyvatel jednotlivých obcí na území k 1. 1. 2007 je uveden v příloze tabulka 1.

Hustota obyvatel v území k 1. 1. 2007 činila 91 obyvatel/km².

Přirozenou měnou ubylo v roce 2006 v území MASS 5 obyvatel. V letech 2004 – 2006 můžeme na území MASS zaznamenat rostoucí počet živě narozených. V roce 2006 se v území MASS živě narodilo 328 dětí, což je nárůst o 32 živě narozených, v relaci s rokem 2004, kdy se živě narodilo 296 dětí. Počet zemřelých v území MASS v letech 2004 – 2006 kolísal. Během roku 2006 zemřelo 323 osob, což je o 10 osob méně než v roce 2004. Blíže tabulka 2 v příloze.

Saldo migrace (rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých) na území MASS v letech 2004 - 2006 dosahovalo kladné hodnoty. Záporné saldo migrace nastalo v roce 2006 u 14 obcí z 27 (Bělá nad Svitavou, Bohuňov, Dětrichov, Javorník, Kamenná Horka, Kukle, Lavičné, Mikuleč, Radiměř, Rudná, Svitavy, Študlov, Vendolí, Vítějeves). V roce 2006 se do území MASS přistěhovalo o 14 osob více, než se vystěhovalo¹⁾. Počet přistěhovaných do MASS v tabulka 3 v příloze. V roce 2006 se nejvíce obyvatel vystěhovalo ze Svitav (32 obyvatel) a přistěhovalo do Březové nad Svitavou (38 obyvatel). Saldo migrace v MASS zobrazuje taktéž tabulka 3.

Průměrný věk obyvatel území MASS se k 1. 1. 2007 pohyboval okolo 40,4 roku. Průměrný věk mužů se pohyboval okolo cca 39,1 roku a u žen 41,8. Z uvedených čísel je patrné, že průměrný věk u žen převyšuje průměrný věk mužů. Výjimku tvoří obce Kukle, Sklené a Želivsko, kde je situace opačná. Více tabulka 4 v příloze.

Index stáří (počet osob 65-ti letých a starších na 100 dětí do 14-ti let) zobrazuje tabulka 5. V důsledku poklesu počtu dětí v nejmladší základní věkové skupině, provázeného přírůstkem obyvatel 65-ti letých a starších, se zvyšuje hodnota indexu stáří v území MASS. Stárnutí obyvatelstva v území MASS (index stáří k 31. 12. 2006 byl 85,4) téměř odpovídá stárnutí obyvatelstva v okrese Svitavy (index stáří byl 82,7 v roce 2004). K 31. 12. 2006 měla nejnižší index stáří obec Dětrichov (47,7) a nejvyšší obec Bohuňov (262,5).

Údaje o **vzdělanostní struktuře** obyvatelstva byly získány ze SLDB 2001. V území MASS bylo v roce 2001 dle nejvyššího ukončeného vzdělání celkem 25 990 obyvatel ve věku 15 a více let. Z hlediska vzdělanosti obyvatel území MASS starších 15-ti let převládalo v roce 2001 nejvyšší dosažené vzdělání v kategorii *vyučení a střední odborné bez maturity*. Následovalo *základní a neukončené vzdělání*, dále *úplné střední vzdělání s maturitou*, *vysokoškolské vzdělání včetně vědecké přípravy*, *vyšší odborné a nástavbové vzdělání* a kategorie *bez vzdělání*. Podíl obyvatelstva území MASS podle nejvyššího ukončeného vzdělání zobrazuje tabulka 6 v příloze.

Údaje o **národnostním složení** obyvatelstva byly získány také ze SLDB, při kterém občané uvádí národnost podle vlastního rozhodnutí. V roce 2001 se hlásilo k české národnosti 95,6 % osob z celkového počtu obyvatel území MASS, kteří uvedli při SLDB v roce 2001 svoji národnost. Z ostatních národností byla v roce 2001 nejvíce zastoupena v území MASS moravská a slovenská národnost. K dalším početněji zastoupeným národnostem v roce 2001 patřila německá národnost. Řada obyvatel však svoji národnostní příslušnost v roce 2001 neuvádla. Vývoj obyvatel v území MASS podle národnosti uvádí tabulka 7 v příloze.

Také údaje o **náboženském vyznání** obyvatelstva byly získány ze SLDB. K náboženskému vyznání se častěji hlásí ženy. Z celkového počtu obyvatel MASS v roce 2001 bylo 31,6 % věřících, 57,5 % bez náboženského vyznání a 10,9 % nezjištěno. Největší počty věřících měla v roce 2001 Církev římskokatolická (8 436 osob z celkového počtu věřících), Českobratrská církev evangelická (618 osob) a Církev československá husitská (129 osob). V roce 2001 nezodpovědělo otázku náboženského vyznání 3 385 obyvatel. Blíže tabulka 8 v příloze.

Domovní fond, bytový fond a bytová výstavba

V roce 2001 bylo v území MASS celkem 6 024 **trvale obydlených domů** (tj. byty, ve kterých byla alespoň jedna osoba hlášena k trvalému pobytu). Nejvíce trvale obydlených domů bylo v roce 2001 ve Svitavách (2 445) a v Hradci nad Svitavou (446), naopak nejméně v obci Kukle (13). Ze všech trvale obydlených domů v MASS bylo 5 376 rodinných domů. V obcích Bohuňov, Lavičné a Študlov odpovídá počet trvale obydlených domů počtu rodinných domů,

1) Stěhováním se rozumí změna trvalého bydliště za hranice obce (v rámci ČR nebo přes hranice ČR). Pokud se sečetou přistěhovalí a

vystěhovalí za všechny obce mikroregionů, získají se počty stěhujících se za oba mikroregiony (Brněnec a Svitavsko), ovšem jsou zde

zahrnuty i případy stěhování mezi jednotlivými obcemi daných regionů.

tzn. že všechny rodinné domy v těchto obcích jsou trvale obydlené. Nejméně rodinných domů na počet trvale obydlených domů vykazují Svitavy (81,3%) a Brněnec (84,6%).

V území MASS bylo v roce 2001 celkem 1 014 **neobydlených domů** (tj. domy bez trvale hlášených osob), z toho bylo 561 sloužících k rekreaci (tj. 55,3%). Nejvíce neobydlených domů je ve Svitavách (136, z toho je 8 určeno k rekreaci) a v obci Radiměř (72, z toho je 44 určeno k rekreaci). V obci Kukle se nachází pouze 1 neobydlený dům, který slouží zároveň k rekreaci. Průměrné stáří domovního fondu v roce 2001 zobrazuje v příloze tabulka 9. Nejstarší domovní fond v MASS měla v roce 2001 obec Kukle (průměrné stáří domovního fondu v roce 2001 zde bylo 65,5 roku) a nejmladší domovní fond v MASS měla v roce 2001 obec Dětrichov (průměrné stáří domovního fondu v roce 2001 zde bylo 40,2 roku).

K 1. 3. 2001 bylo v území MASS celkem 11 081 **trvale obydlených bytů**, z toho bylo 6 249 bytů (tj. 56,4%) v rodinných domech. Nejvíce trvale obydlených bytů bylo v roce 2001 ve Svitavách (6 388) a v Hradci nad Svitavou (546), naopak nejméně v obci Kukle (15). V obcích Bohuňov, Lavičné a Študlov odpovídá počet trvale obydlených bytů počtu bytů v rodinných domech, tzn. že všechny trvale obydlené byty jsou v těchto obcích v rodinných domech.

V roce 2001 bylo v MASS celkem 1 399 **neobydlených bytů** (byt, kde nebyla hlášena žádná osoba k trvalému nebo dlouhodobému pobytu), z toho jich 567 sloužilo k rekreaci (40,5%) a 237 bytů (tj. 16,9%) bylo přechodně obydleno (tzn. že byt je obýván, aniž alespoň jeden člen domácnosti má na dané adrese trvalý pobyt). Na celkovém počtu neobydlených bytů se v roce 2001 tyto přechodně obydlené byty v MASS podílely 16,9 %.. Přechodně obydlené byty neevduje 9 obcí MASS. Základní údaje o bytovém fondu v MASS k 1.3. 2001 přibližuje tabulka 10 v příloze.

Co se týče **bytové výstavby**, v letech 2001 - 2005 bylo v území MASS dokončeno celkem 431 bytů (např. ve Svitavách lokalita „Na Vějíři“), z toho bylo 247 v nových bytových domech, 96 v nových rodinných domech a 48 bytů v nástavbách, vestavbách a přístavbách.

V současné době bytovou výstavbu realizuje nebo investičně připravuje např. město Březová nad Svitavou, obec Brněnec, Chrastavec, Koclířov, Radiměř, Vendolí a další.

Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti v území MASS se pohybuje okolo 13 % a převyšuje okresní, krajský i celorepublikový průměr.

Míra registrované nezaměstnanosti v obcích MASS měla v roce 2006 v relaci s rokem 2005 klesající tendenci, s výjimkou obcí Bohuňov, Dětrichov, Kamenná Horka, Mikuleč a Pohledy, kde byla situace opačná. Nejvyšší míru nezaměstnanosti v roce 2006 (nad 20%) zaznamenaly obce Pohledy, Dětrichov, Kamenná Horka, Rudná a Sklené, nejnižší míru nezaměstnanosti (pod 9%) pak obce Rozhraní, Vítějeves a Mikuleč. U obcí Javorník, Karle, Sklené, Študlov a Želivsko se neprojevila v roce 2006 ve srovnání s rokem 2005 žádná změna v míře registrované nezaměstnanosti ve vztahu k dosažitelným uchazečům o zaměstnání.

Míru registrované nezaměstnanosti zobrazuje tabulka 11 v příloze.

Zaměstnanost

Na území MASS má mezi zaměstnavatelskými subjekty vedoucí postavení průmysl, následující služby a zemědělství s lesnictvím. Třemi největšími zaměstnavateli v území MASS jsou firma SVITAP J.H.J. spol. s r.o. ve Svitavách, Nemocnice Svitavy a Jednota, spotřební družstvo ve Svitavách. Přehled současných nejvýznamnějších zaměstnavatelských subjektů výrobní a nevýrobní sféry v jednotlivých obcích MASS uvádí tabulka 12 v příloze.

Celkový počet ekonomických subjektů v MASS činil celkem 5 724 subjektů. Z celkového počtu podnikatelských subjektů k 31. 12. 2006 výrazně převyšoval počet podnikatelských

subjektů nezjištěných a bez zaměstnanců (5 009, tj. 87,5%) nad ostatními kategoriemi MSP²⁾. Celkem 544 subjektů (9,5%) byly mikropodniky, 135 ekonomických subjektů (2,4%) bylo v kategorii malé podniky a 31 v kategorii střední podniky (tj. 0,5%). Do kategorie velké podniky (zaměstnávají více než 250 osob) patří v MASS pouze 5 ekonomických subjektů ve Svitavách, tj. 0,1%.

Z celkového počtu 27 obcí tvořících území MASS jsou ve 12 obcích (Bohuňov, Děřichov, Chrastavec, Kamenná Horka, Karle, Kukle, Lavičné, Mikuleč, Rudná, Sklené, Študlov, Želivsko) největším zaměstnavatelem **mikropodniky** (zaměstnávají méně než 10 osob), v 9 obcích (Banín, Březová nad Svitavou, Hradec nad Svitavou, Javorník, Koclířov, Pohledy, Rozhraní, Vendolí, Vítějeves) jsou největším zaměstnavatelem **malé podniky** (zaměstnávají méně než 50 osob), v 5 obcích (Bělá nad Svitavou, Brněnec, Opatov, Opatovec, Radiměř) a ve Svitavách jsou největším zaměstnavatelem **střední podniky** (zaměstnávají méně než 250 osob) a pouze ve Svitavách jsou největšími zaměstnavateli **velké podniky** (SVITAP J.H.J. spol. s r.o., Nemocnice ve Svitavách, Jednota, spotřební družstvo, Westvaco Svitavy s.r.o. a TOS Svitavy, a.s.), které zaměstnávají 250 a více osob.

Tradice **výrobního sektoru** v území MASS spočívá v textilním a ve strojírenském průmyslu. Textilní průmysl reprezentují firmy SVITAP J.H.J. spol. s r.o. a Fibertex, a.s. ve Svitavách. Strojírenský průmysl firma TOS Svitavy, a.s. Lesnictví a dřevozpracující odvětví zastupují Forest Svitavy, VD Dřevojas ve Svitavách a Stolařství Havlíček ve Vítějevsí. Z nově vzniklých firem je třeba uvést amerického investora Westvaco. Zemědělskou výrobu provozuje několik zemědělských družstev a společností, jakož i samostatně hospodařící rolníci. Ze subjektů zpracovávajících zemědělskou produkci je možné jmenovat např. NOBRS mlýn Brněnec, Agropodnik Svitavy nebo Drupork Svitavy. V území je dále několik stavebních firem (např. JEMA Svitavy a.s.), z nichž některé působí i na velkých stavbách mimo region.

Ekonomická aktivita obyvatel

V území MASS bylo k 1.3. 2001 (ze SLDB 2001) celkem 15 889 ekonomicky aktivních osob, z toho bylo 44,7% žen a 15 003 ekonomicky neaktivních osob. Z celkového počtu ekonomicky aktivních osob bylo zaměstnáno celkem 14 381 (tj. 90,5%) a 1 508 nezaměstnaných (tj. 9,5%). Celkový počet ekonomicky aktivních zaměstnaných osob tvořilo také 353 pracujících důchodců a 256 žen na mateřské dovolené. Na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob se podílelo 6 916 nepracujících důchodců a 5 398 žáků, studentů a učňů. Více informací k jednotlivým obcím MASS podává v příloze tabulka 13.

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v MASS lze také rozdělit podle příslušnosti k oborové činnosti do několika skupin (viz v příloze tabulka 14). Tradičně nejpočetnější skupinou byly v roce 2001 osoby pracující v sekundární sféře (průmysl 35,3 %). Ostatní odvětví národního hospodářství v MASS v roce 2001 celkem zaměstnávala 4 489 osob, tj. 28,3%. K dalším sektorům a odvětvím s největším počtem zaměstnanců v MASS patřil v roce 2001 obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží s podílem 10,4 % zaměstnanců (tj. sekundární sektor) a stavebnictví (tj. sekundární sektor) s podílem 9,3 % zaměstnanců. Poté

2) Malé a střední podniky (MSP) mají mimořádný význam pro rozvoj ekonomiky města. Za MSP jsou považovány, ve smyslu zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání v platném znění, podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob. Od 1.1. 2005 se MSP v ČR člení na:

- mikropodniky (zaměstnávají méně než 10 osob a aktiva v rozvaze nebo roční obrat nepřevyšuje 2 mil. EUR),
- malé podniky (zaměstnávají méně než 50 osob a aktiva v rozvaze nebo roční obrat nepřevyšuje 10 mil. EUR),
- střední podniky (zaměstnávají méně než 250 osob a aktiva v rozvaze nepřesahují 43 mil. EUR nebo roční obrat nepřevyšuje 50 mil. EUR).

následoval primární sektor (zemědělství, lesnictví a rybolov) s podílem 6,6% zaměstnanců a dále odvětví doprava a telekomunikace s podílem 5,7%.

Rozvojová území pro podnikání

Pro další rozvoj firem a pro příchod nových investorů do území MASS je nejvýznamnější **Průmyslová zóna Paprsek** ve Svitavách určená pro skladování a pro průmyslovou výrobu. Tato průmyslová zóna o rozloze 42 ha s vybudovanými základními sítěmi je ve vlastnictví města Svitavy a je jednou z průmyslových zón v Pardubickém kraji, které byly akreditovány agenturou CzechInvest v rámci „Programu podpory rozvoje průmyslových zón“. Z ostatních obcí nabízejí nezainvestované plochy Bělá nad Svitavou, Brněnec a Vítějeves.

V území MASS se v mnoha obcích nacházejí tzv. „brownfields“³⁾. Lokality brownfields lze řešit obnovením jejich původní funkce nebo novým typem využití. Pro mnohé podnikatele či obce se nabízejí možnosti využití těchto objektů za pomoci dotačních titulů programovacího období 2007 – 13. V této souvislosti byla v roce 2006 zpracována „**Vyhledávací studie pro lokalizaci brownfields na území Pardubického kraje**“, která tyto lokality mapuje a blíže specifikuje. Následující tabulka je vybrána ze zmiňovaného dokumentu.

Identifikace lokality		
Číslo lokality	Název lokality - oficiální, místní nebo identifikační	Název obce v jejímž KÚ se lokalita nachází
1.	Banín zemědělské objekty	Banín
2.	Březová n. Svitavou sklad ZZN	Březová nad Svitavou
3.	Březová n. Svitavou Zářečí býv. mlýn	Zářečí nad S., město Březová nad Svitavou
4.	Hradec nad Svitavou Stejskalův statek	Hradec nad Svitavou
5.	Hradec nad Svitavou vepřín	Hradec nad Svitavou
6.	Hradec nad Svitavou Zavadilka	Hradec nad Svitavou
7.	Koclířov středisko ŽV	Koclířov
8.	Opatov drůbežárna	Opatov
9.	Rozhraní objekt Doris	Rozhraní
10.	Rozhraní velkosklad oděvů	Rozhraní
11.	Svitavy kotelná TOS	Svitavy Předměstí
12.	Svitavy objekt síla	Svitavy
13.	Svitavy výrobní RaJ	Čtyřicet Lánů, Svitavy
14.	Třebovice výrobní krmiv	Opatov
15.	Třebovice zemědělský areál	Opatov
16.	Vendolí zemědělské objekty	Vendolí

Prameny: Vyhledávací studie pro lokalizaci brownfields na území Pardubického kraje (2006)

Doprava a obslužnost

Silniční doprava

Silnice I. třídy jsou významné pro spojení území MASS s ostatními částmi kraje a silnice II. a III. třídy, které byly v roce 2001 převzaty od státu Pardubickým krajem zabezpečují dopravní obslužnost obcí MASS s okolím.

Územím MASS procházejí 3 silnice I. třídy. Jedná se o silnici **I/43** (mezinárodní E 461 Brno – hraniční přechod Dolní Lipka). Tato silnice prochází severojižním směrem Mikroregionem Brněnec a současně Mikroregionem Svitavsko a je v blízkém kontaktu nebo vede přímo přes katastr většiny obcí sdružených v MASS. Druhou dopravně významnou silnicí je silnice **I/34**

3) Brownfield je nemovitost (pozemek nebo objekt), která není efektivně využívána, je zanedbaná a případně i kontaminovaná. Obvykle vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské či jiné aktivity a nelze ji efektivně využívat, aniž by proběhla její regenerace.

(mezinárodní E 551 Svitavy – Jindřichův Hradec), která je spojnicí mezi silnicí I/35 a městem Polička. Severní částí území MASS prochází silnice **I/35** (mezinárodní E 442 Liberec – Lipník n. Bečvou).

Stav silnic II a III. třídy v území je oproti silnicím I. třídy v podstatně horším stavu a vyžadují urychlené provedení oprav. V nevyhovujícím stavu jsou i vybrané úseky místních komunikací v některých obcích. Na frekventovaných úsecích komunikací rovněž chybějí bezpečnostní dopravní prvky (např. kruhové křižovatky, ostrůvky, bezbariérové přechody pro chodce s výstražným zařízením, nasvětlení přechodů apod.). Také chodníky v obcích jsou na mnoha místech buď v nevyhovujícím stavu nebo na potřebných místech nejsou vybudovány vůbec.

Dopravní obslužnost je v území MASS poměrně příznivá. Díky páteřním komunikacím jsou možnosti cestování v rámci Pardubického kraje i republiky poměrně dobré. Dopravní spojení do obcí položených mimo tyto trasy je však omezené a spojení hromadnou dopravou velice řídké zvláště ve dnech pracovního klidu.

Železniční doprava

Obdobně jako silnice **I/43** probíhá severojižním směrem přes území MASS železniční trať č. 260 Česká Třebová – Brno, která je součástí **I. železničního tranzitního koridoru** směřujícího na Vídeň, a jako taková byla v předešlých letech zásadně modernizována včetně všech nádraží. Menší význam má železniční trať č. 261 Svitavy – Žďárec u Skutče.

Technická infrastruktura

Pro vodovody v území MASS jsou zdrojem pouze podzemní vody. Nejvýznamnější pro **zásobování** území MASS pitnou **vodou** je *Skupinový vodovod Svitavy*. Zásobování pitnou vodou je prakticky zabezpečeno ve všech obcích v území MASS z veřejných vodovodů s výjimkou obce Rozhraní, kde je využíváno 7 lokálních zdrojů. Obecní vodovod v Pohledech má hygienické hodnoty vody při hranici mezní hodnoty; v obci jsou ještě další tři skupinové vodovody. Technický stav veřejných vodovodů v některých obcích (Svitavy nevyjímaje) vyžaduje naléhavě rekonstrukci hlavních řadů.

Pokud jde o **zneškodňování odpadních vod**, je situace podstatně horší. Menší část obcí sice má veřejnou kanalizaci, ale s výjimkou 3 obcí (včetně Svitav) nedochází k čištění a odpadní vody tak směřují do vodotečí. Hradec nad Svitavou plánuje napojit svoji kanalizační síť na čističku města Svitavy. Z dalších obcí má novou ČOV Brněnec s kapacitou rezervovanou pro několik okolích obcí. Výstavbu ČOV připravuje Březová nad Svitavou, Dětrichov, Radiměř a Vítějeves. V obcích bez kanalizační sítě se situace řeší tak, že odpadní vody putují do jímek k vyvážení nebo do septiků.

V území MASS jsou všechny obce **elektrifikovány** a sítě byly téměř všude modernizovány. Také telefonní sítě jsou většinou v dobrém stavu. Pro uživatele mobilních telefonů však vlivem členitého terénu není v některých místech plně pokrytí signálem. Nedostatečný příjem televize je v Chrastavci.

Větší část území MASS (celkem 17 obcí) je **plynofikována**.

Vybavení obcí MASS základní technickou infrastrukturou zobrazuje tabulka 15 v příloze.

Kultura

Neoddělitelnou součástí života občanů je kultura. Významné postavení na kulturní scéně zaujímají kulturní a společenské domy, muzeum a galerie, knihovny, kina, divadla, hudební a taneční soubory a soubory neprofesionálního umění, které poskytují obyvatelům a návštěvníkům v území MASS širokou nabídku kulturních a společenských aktivit.

Ke kulturním zařízením v území MASS patří kulturní domy (např. Březová nad Svitavou, Dětrichov, Karle, Koclířov, Opatov, Pohledy, Svitavy), společenské domy (Hradec nad

Svitavou), Středisko kulturních služeb města Svitavy, Městské muzeum a galerie města Svitavy, kina (např. Březová nad Svitavou, Hradec nad Svitavou, Svitavy), veřejné knihovny (s výjimkou obcí Kamenná Horka, Kukle, Pohledy, Rudná, Želivsko).

Hodnotnou nabídku kulturních akcí ve svých zařízeních má město Svitavy, které k tomu zřídilo neziskové organizace Středisko kulturních služeb města Svitavy (SKS), Městskou knihovnu s regionálním posláním a Městské muzeum a galerii. SKS obhospodařuje 3 budovy, a to kino s dvěma sály, tzv. Červenou knihovnu s koncertním sálem a tzv. Bílý dům s víceúčelovým sálem. Tento sál neměl kvalitu plnohodnotného divadla, které městu této velikosti, regionálního významu a divadelních tradic naléhavě chyběl. I z tohoto důvodu město s využitím prostředků z programu SROP dokončí v roce 2007 rekonstrukci nevyužitého továrního objektu v centru města nákladem převyšujícím 150 mil. Kč a vznikne Multifunkční vzdělávací, komunitní a kulturní centrum s názvem Fabrika.

V Ottendorferově domě probíhají koncerty vážné hudby a setkání se zajímavými osobnostmi z oblasti kultury, sportu a společenského života probíhají v kinokavárně Galaxie nebo v divadle TRÁM. Muzeum pořádá přednášky a besedy, nabízí stálé expozice (např. výstavu o svitavském rodákovi Oskaru Schindlerovi) a z významnějších akcí, na kterých se muzeum podílí, lze jmenovat Dny evropského dědictví nebo Dny česko-německé kultury.

V převážné většině obcí MASS byly vybudovány kulturní domy, z nichž ale některé nejsou v provozuschopném stavu a vyžadují nejen stavebně-technické rekonstrukce, ale i vytvoření náplně pro činnost. Středisky volného času pro děti a mládež se vedle Svitav může pochlubit i Koclířov a Vítějeves.

V území MASS jsou pořádány **kulturní a společenské akce** (např. koncerty, setkání rodáků, turistické výlety, výstavy, taneční akce, diskotéky, plesy, maškarní, posvícení, poutě) nejen pro místní obyvatele, ale i pro návštěvníky. Společenské akce v menších obcích se omezují na různé sportovní soutěže a turnaje převážně regionálního charakteru (např. fotbalová, nohejbalová, tenisová a další utkání), soutěže sborů dobrovolných hasičů, plesy, apod. V samotném městě Svitavy se pravidelně konají následující významné kulturní a společenské akce, které mají regionální i celorepublikový význam:

- Oblastní nebo krajské kolo Porty (březen)
- Festival amatérských pěveckých sborů (duben)
- Přehlídka agenturních divadel pro děti (duben)
- Festival amatérských videoprogramů a filmů (květen)
- Národní soutěž a výstava amatérské fotografie (květen)
- Celostátní přehlídka pěveckých sborů (červen)
- Svitavský country vandrál (červenec)
- Promenádní koncerty na náměstí, divadla v parku Jana Palacha (červen až srpen)
- Svitavské letní slavnosti s poutí ke sv. Jiljí (konec prázdnin)
- Vánoce v Muzeu (prosinec)

Z tradic kulturního dědictví se v mnoha obcích MASS dodržuje každoroční pálení čarodějnic, stavění máje a poutě.

Kulturní, společenské ale i sportovní styky navazují obce z území MAS prostřednictvím meziměstské a mezinárodní spolupráce, tzv. partnerských svazků obcí a měst. Vedle Svitav, které pěstují mezinárodní partnerství s více městy v rámci EU, je město Březová nad Svitavou organizátorem letních setkání obcí a měst, který je společně pojmenován „Březová-Březová“ spojené s kláním fotbalistů a hasičů.

Na společenském životě obcí v území MASS se významně podílí také spolky, např. Spolek pro ochranu přírody v Opatově, sbory dobrovolných hasičů (např. Dětrichov, Brněnec, Vendolí, Opatov, Opatovec, Pohledy), myslivecká sdružení (např. obec Karle, Opatovec), svazy chovatelů (např. Hradec nad Svitavou, Mikuleč), a další spolky. V území MASS působí

v obci Karle také nezávislé sdružení KA and KLUB KARLE, které se zabývá rozvojem obce, zejména podporou společenského života se zaměřením na kulturu.

Činnost amatérských souborů působících v území MASS má také svoji tradici. Většina z nich je soustředěna převážně v samotném městě Svitavy. Působí zde nejen divadelní soubory a Dramatická školička, pěvecké sbory (např. Dětský sbor Dalibor), kapely (např. Točkolotoč, IRMA a další) a dechové orchestry, ale i taneční soubory (např. Ellis) a loutkový soubor "Céčko", který je špičkovým souborem nejen v ČR, ale i ve světě. Z mimosvitavských divadelních souborů lze zmínit soubor z Brněnce, který založil tradici pořádání přehlídky s názvem Sněhový Brněnec.

Přehled typů kulturních zařízení včetně počtu v území MASS zobrazuje tabulka 16 v příloze.

Sport a volnočasové aktivity

Sport má pozitivní vliv na zdraví občanů a prostřednictvím svého zázemí poskytuje i doplňkové služby pro rekreaci a cestovní ruch. Obce v MASS nabízejí svým obyvatelům i návštěvníkům dostatek možností pro sportovní aktivity v účelových sportovních zařízeních i ve volné přírodě. Pro sportovní využití slouží v obcích MASS sportovní zařízení (krytá i venkovní) – např. tělocvičny základních škol a venkovní sportoviště – asfaltová a antuková hřiště, tenisové kurty a další sportoviště. Přehled sportovních zařízení k 31. 12. 2005 uvádí v příloze tabulka 17.

Sportovní a tělovýchovná zařízení má na velmi dobré úrovni město Svitavy, které má k dispozici víceúčelový stadion, novou sportovní halu (využívána i k mezinárodním utkáním), krytý plavecký bazén, rozsáhlé koupaliště v centru města, plochodrážní stadion s letecko a automodelářskými drahami, moderní hokejbalové hřiště, skateboardovou plochu (v areálu Cihelna), několik fotbalových hřišť a při základních školách hřiště s umělým povrchem. Negativně je pocíťována jen nezastřešenost umělé ledové plochy.

K významnějším sportovním zařízením patří *Sportovní hala Na Střelnici* – víceúčelové sportovní zařízení evropské úrovně s hrací plochou vyhovující pro mezinárodní soutěže. V hale lze provozovat házenou, košíkovou, odbíjenou, gymnastiku, aerobik, judo, zápas, kulturistiku, silový trojboj, tenis, stolní tenis, floorbal, korfbal, nohejbal, sálovou kopanou, tenis, stolní tenis, badminton a jiné sporty. Je zde také horolezecká stěna, sauna a fitness centrum - posilovna. Příležitostně se v hale konají vrcholné sportovní akce a turnaje, případně i kulturní akce. Hala je dimenzována pro 400 sedících a cca 300 stojících diváků. Halu využívají školy, školská zařízení a dále veřejnost, prostřednictvím sportovních oddílů TJ Svitavy. Dalším sportovním stánkem je *Víceúčelové hřiště Svitavy - Lačnov* – veřejné sportoviště přístupné především dětem a mládeži. Areál nabízí hřiště na hokejbal a fotbal, hřiště na streetbasketbal, dva venkovní stoly na stolní tenis a dvě sestavy šplhadel pro menší děti. Na hokejbalovém hřišti, které pro jeho kvalitu lze zařadit mezi nejlepší v ČR, probíhají mládežnické soutěže v hokejbalu.

Pozitivním přínosem je v obcích MASS kvalitní **činnost sportovních organizací**, které mají tradici i v oblasti sportu pro všechny. Sportovní a tělovýchovnou činnost v MASS zajišťují například tyto sportovní kluby, spolky, tělovýchovné jednoty:

- Tělovýchovná jednota Svitavy (oddíly fotbalu, basketbalu, volejbalu, atletiky, plavání, florbalu, ledního hokeje, stolního tenisu, gymnastiky, silového trojboje)
- Automotoklub v Březové nad Svitavou, pořádá republikové mistrovství v sajdkárcrosso
- Modelklub Svitavy (plocha pro letecké modeláře v areálu Cihelna)
- Automotoklub ve Svitavách (plochodrážní stadion), který organizuje i mezinárodní akce
- SK Sportcentrum Svitavy – Lány (kuželna)
- SK Slavoj Svitavy – Lány (kopaná)
- 1. Hokejbalový klub Svitavy (hokejbal)

- Zájmový klub střeleckého sportu v obci Vendolí
- tělovýchovné jednoty (např. Březová nad Svitavou, Brněnec, Hradec nad Svitavou, Kamenná Horka, Koclířov, Opatov, Opatovec, Radiměř, Rozhraní, Vendolí) a kluby (např. Aerobik klub Svitavy, Bowling Club Svitavy, Lezecký klub Svitavy, Šachový klub Svitavy)
- SK Pastviny Radiměř (lyžařský vlek)
- sbory dobrovolných hasičů (např. Brněnec, Vendolí, Opatov, Opatovec, Pohledy)

V převážné většině obcí MASS jsou funkční tělovýchovné jednoty provozující převážně fotbal, základní a rekreační tělesnou výchovu, volejbal, stolní tenis a řadu dalších sportů.

V území MASS se během roku koná několik **sportovních akcí**. Automotoklub v Březové nad Svitavou pořádá republikové mistrovství v sajdkárcrossovi. Také Automotoklub ve Svitavách organizuje i mezinárodní akce. Moravský pohár v cyklistice je pořádán v obci Brněnec. Sbor dobrovolných hasičů z obce Brněnec pořádá národní extraligu v požárním sportu. Z veřejně přístupných turistických akcí lze jmenovat „Pochod za zdravím kolem Svitav“ nebo stejně zaměřený „Koclířovský kotlík“ a dále fotbalová utkání v obcích a další akce. Většina z nich však svým významem nepřesahuje regionální úroveň a některé mají již mnohaletou tradici. Významné sportovní akce zvyšují návštěvnost obcí v území MASS.

Přehled spolků podporovaných obcemi MASS včetně dalších zájmových společenských aktivit zobrazují tabulky 18 a 19 v příloze.

Cestovní ruch a rekreace

Cestovní ruch patří mezi dynamicky se rozvíjející odvětví s významnými dopady na tvorbu pracovních míst a na další ukazatele ekonomiky, čímž se stává stále důležitějším faktorem regionálního rozvoje.

Z hlediska klasifikace patří území MASS v rámci turistického regionu Východní Čechy do turistické oblasti Českomoravské pomezí (Svitavsko), která má pro rozvoj cestovního ruchu specifické kulturně historické i přírodní předpoklady.

Turistické informace o území MASS lze získat na internetových stránkách měst, obcí nebo svazků obcí (Mikroregionu Svitavsko a Mikroregionu Brněnec). V území MASS působí 2 samostatná informační centra – **Informační centrum města Svitavy**, jehož zřizovatelem a provozovatelem je město Svitavy a **Městská knihovna a informační centrum** v Březové nad Svitavou. Informační centra poskytují služby a turistické informace o památkách, ubytování a stravování, výletech do okolí. Je zde možno zakoupit mapy i různé upomínkové předměty a publikace, infocentra nabízejí také předprodej vstupenek na kulturní a sportovní akce. Informační centrum města Svitavy nabídku prezentuje i na výstavách a veletrzích.

Přestože se přímo v území MASS nenacházejí celorepublikově významné kulturní památky nebo přírodní zajímavosti, jsou zde dobré předpoklady a podmínky pro nenáročnou formy cestovního ruchu. Místní krajina přitahuje návštěvníky k relaxačním vycházkám, ke strávení klidné dovolené nebo výletu, k pěší nebo cyklistické turistice a k rekreaci.

Jednou z možných atraktivit cestovního ruchu jsou **historické památky**. V území MASS se nachází několik zajímavých staveb nebo významných míst z hlediska cestovního ruchu, většina z nich však má význam pouze regionální. Mezi významné památky a objekty v území patří např. historické jádro města Svitavy, které je městskou památkovou zónou. Několik objektů ve Svitavách je památkově chráněno (kostely, Červená knihovna, některá sousoší a další stavby); zajímavým prvkem je také torzo městského středověkého opevnění s baštou.

K dalším stavbám s určitou historickou hodnotou patří církevní stavby v území. Jedná se např. o kostely, které se nacházejí ve většině obcí území MASS. V obcích MASS lze shlédnout také kaple (např. v obci Vendolí, Koclířov, Opatov), sochy (např. Hradec nad Svitavou, Koclířov),

pomníky a památníky (např. ve Svitavách rodákovi Oskaru Schindlerovi), kříže (např. v obci Vendolí, Vítějeves, Hradec nad Svitavou, Kamenná Horka, Karle), sloupy (např. Hradec nad Svitavou, Opatov, Březová nad Svitavou), zvonice (např. Banín, Kamenná Horka). V Bělé nad Svitavou je hromadný židovský hřbitov. Ve městě Svitavy se také nachází nedávno obnovený židovský hřbitov, kde se dochovalo 40 náhrobků.

V Brněnci – Moravské Chrastové se nachází barokní kaple, výletní místo Nová Amerika s puklinovými jeskyněmi Čertovy díry a továrna, kam Oskar Schindler, kontroverzní rodák ze Svitav, koncem druhé světové války přemístil z koncentračního tábora židy a zachránil jim tak životy (film Schindlerův seznam, stálá expozice je umístěna ve svitavském muzeu).

Území MASS leží také ve výhodné geografické poloze ve vztahu k blízkým možným cílům, jako je např. Moravský kras, Orlické hory, města Litomyšl (zámek, rodiště B. Smetany) a Polička (rodiště B. Martinů), k často navštěvovaným památkám patří původní gotický hrad Svojanov.

Všeobecným trendem poslední doby je budování **cyklotras**. Cyklotrasy jsou většinou vedeny po vedlejších silnicích a místních komunikacích zejména s asfaltovým povrchem. Některé úseky jsou vedeny po lesních či polních cestách. Některé připravované projekty z území se zaměřují na budování nových odpočívadel a vybavení příslušným mobiliářem. Přehled stávajících cyklotras procházejících územím MASS je uveden následovně.

Evidenční číslo	Cyklotrasy procházející územím MASS
104	Bystré – Brněnec – Křenov – Městečko Trnávka
182	Moravská Třebová – Opatovec – Litomyšl – Choceň
4022	Svitavy – Radiměř – Polička
4024	Vendolí – Hradec nad Svitavou – Pohledy – Křenov
4027	Radiměř – Rohozná – Svojanov
4028	Svitavy – Litomyšl
4033	Česká Třebová – Svitavy
4044	Dětřichov – Koclířov – Hřebeč
4064	Sklené – hranice přírodní rezervace „Rohozná“
4201	Hradec nad Svitavou – Bělá nad Svitavou – Vítějeves
4202	Dětřichov – Opatov
4203	Radiměř – Banín – Březová nad Svitavou
4204	Kamenná Horka – Svitavy-Lány

Prameny: Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, vlastní šetření

Územím MASS prochází několik **turistických tras**. Některé procházejí celým územím, jiné jen okrajovou částí. Najdeme zde naučné stezky, např. „*K pramenům řeky Svitavy*“ pro pěší či cykloturisty a naučnou stezku „*Českomoravské pomezí – Svitavsko*“, což je 12 km dlouhá stezka pro pěší nebo cykloturisty. K dalším stezkám patří „*Po hranicích českého království a moravského purkrabství*“ o délce 14 km.

Pro aktivní odpočinek nabízí území MASS několik možností, mezi které patří např. sjezdové lyžování (Brněnec, Radiměř), agroturistika, hipoturistika (Brněnec – Moravská Chrastová, Opatov, Opatovec, Radiměř), koupání a rybaření (venkovní bazény Březová nad Svitavou, Dětřichov, Radiměř, Svitavy, krytý bazén Svitavy, přírodní koupání v Opatově a Opatovci (Pařez, Sychrovec) či v Rudné (lom, rybník Rosnička). Své místo zde má také již zmiňovaná pěší turistika a cykloturistika. Zalesněná část území nabízí možnosti k rekreaci a houbaření.

Dále je nutné zmínit, že území MASS je také cílovým místem z hlediska tzv. „víkendové rekreace“. Tvoří rekreační zázemí nejen pro obyvatele území MASS, ale také pro návštěvníky této oblasti. K tomuto účelu slouží rekreační objekty v území (chaty, chalupy).

Pro potřeby cestovního ruchu a pro ubytování návštěvníků slouží v území MASS určitá kapacita ubytovacích a rekreačních zařízení. Některá rekreační střediska jsou využívána pouze sezónně. Přehled vybraných zařízení je uveden v následující tabulce.

Ubytovací zařízení	Obec	Kapacita lůžek
Rekreační zařízení „Vysoké Pole“	Dětřichov	108
Hotel a restaurace Národní Dům – Čelko Karel	Březová nad Svitavou	25
Penzion a restaurace U Čiháků	Březová nad Svitavou	10
Turistická ubytovna Pohoda	Březová nad Svitavou	40
Hotel U Jelena	Javorník	31
Jezdecký penzion Starý Valdek	Opatovec	
Rekreační zařízení střediska věžeňské služby ČR	Radiměř	
Penzion Fontána ****	Svitavy	10
Hotel Schindlerův Háj *** Genea 2000 Praha s.r.o.	Svitavy	50
Hotel Národní dům	Svitavy	40
Hotel Zlatý lev	Svitavy	12
Penzion No. 10	Svitavy	11
Penzion restaurant OÁZA	Svitavy	7
Apartmá Šimkovi	Svitavy	4
Ubytovna Strnadová Lucie	Svitavy	30
Turistická ubytovna	Svitavy	44

Prameny: Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, vlastní šetření

Tradiční obtíže cestovního ruchu spojené s nedostatkem či nevyhovující kvalitou ubytovacích kapacit řeší např. i město Svitavy. Pozdrzet větší množství návštěvníků s ubytováním přímo ve městě je však problém, protože vlivem nezdařené privatizace obou hotelů na svitavském náměstí, je hotelová ubytovací kapacita nedostačující. Z tohoto důvodu město Svitavy zahajuje rekonstrukci jednoho z hotelů (Slavia) s využitím italského kapitálu.

Spolupráce v oblasti cestovního ruchu se rozvíjí v území MASS mezi členskými obcemi např. formou spolupráce ve svazcích obcí Mikroregionu Svitavsko a Mikroregionu Brněnec apod.

Mezi nedostatky, které obecně ovlivňují cestovní ruch v území MASS, patří především omezené finanční prostředky na rozvoj podnikání v cestovním ruchu a také nedostatečný informační a rezervační systém v cestovním ruchu.

Vzdělávání

Vzhledem k tomu, že v MASS je 18 obcí s méně než 500 obyvatel, nejsou v některých obcích základní školy a žáci musejí dojíždět do sousedních větších obcí. Mateřskou školu nemá celkem 13 obcí a u základních škol se jedná o stejný počet obcí. U základních škol jsou některé školy neúplné a několik obcí z důvodu nižšího počtu dětí žádá o udělení výjimek pro zachování školy podle školského zákona. Základní školy úplné s 1. až 9. ročníkem jsou jen v Březové nad Svitavou, Brněnci, Hradci nad Svitavou, Opatově, Radiměři a ve Svitavách (zde je celkem 5 ZŠ). Základní umělecké školy jsou ve Svitavách a Březové nad Svitavou.

Přehled mateřských a základních škol v území MASS je uveden v tabulce 20 v příloze.

Střední školství v území MASS je zastoupeno pouze ve městě Svitavy. Přehled středních škol a dalších školských zařízení je uveden v následující tabulce.

Název školy nebo školského zařízení (školní rok 2005/2006)	Zřizovatel
Gymnázium Svitavy a SJŠ	Pardubický kraj
Střední zdravotnická škola, Svitavy	Pardubický kraj
Obchodní akademie a VOŠE, Svitavy	Pardubický kraj

Střední odborné učiliště Svitavy	Pardubický kraj
Speciální základní škola Svitavy	Pardubický kraj
Dům dětí a mládeže, Svitavy	Pardubický kraj
Pedagogicko-psychologická poradna, Svitavy	Pardubický kraj
Základní umělecká škola, Svitavy a odloučené pracoviště v Březové nad Svitavou	město Svitavy

Prameny: Městský úřad Svitavy, Odbor finanční a školství,

Krajský úřad Pardubického kraje, Odbor školství, mládeže a sportu

Zdravotnictví, sociální péče a služby

Poskytovaná **zdravotní péče** v území je na standardní úrovni. Většina obyvatel menších obcí je závislá na dojížděcí za zdravotnickými službami do nejbližších větších sídel podle spádovosti (Svitavy, Březová nad Svitavou, apod.).

Nejbližší nemocnice s akutní lůžkovou péčí je **Nemocnice ve Svitavách**, zdravotnické zařízení ústavní péče poskytující akutní lůžkovou péči. Do spádového území Nemocnice ve Svitavách patří členská obec MASS, kromě obce Karle. Lékařská služba první pomoci zajišťuje pohotovostní ambulantní péči v území MASS pro pacienty starší šesti let. Pro ostatní případy slouží Rychlá záchraná služba, s výjezdovým stanovištěm ve Svitavách. V území také působí zdravotní dopravní služba, která převáží nemocné. Dovoz a přepravu nemocných a zdravotně handicapovaných zajišťuje **Středisko sociálních služeb Salvia**. Nestátní zdravotnické zařízení **INMED s.r.o.** rovněž zajišťuje přepravu nemocných. Toto zařízení se především zaměřuje na interní choroby se specializací na nefrologii, dialyzační léčbu a péči o transplantované nemocné. **Oblastní charita Svitavy** je organizace, která se svojí činností podílí také ve zdravotnictví, protože vykonává nejen pečovatelskou službu včetně půjčovny kompenzačních pomůcek a poradny, ale zajišťuje také ošetrovatelskou péči na vyžádání zdravotnického zařízení.

V území MASS jsou v obcích samostatné ordinace **praktických lékařů** (Bělá nad Svitavou, Brněnec, Hradec nad Svitavou, Koclířov, Opatov, Radiměř, Svitavy, Vítějeves). Celkem se jedná o 15 samostatných ordinací pro dospělé, 10 samostatných ordinací pro děti a dorost, ordinace stomatologů a 3 samostatné ordinace gynekologa. Lékaři specialisté (**odborní lékaři**) ordinují pouze ve Svitavách a zajišťují např. ortopedickou, alergologickou a další zdravotní péči pro obyvatele obcí. Ve Svitavách jsou stomatologické laboratoře, ambulance alergologická, gynekologická, interní, chirurgická, ambulance praktických lékařů, ambulance TBC, kožní ambulance, revmatologická a další zdravotnická zařízení.

V území MASS jsou v provozu také **lékárny** (Březová nad Svitavou, Brněnec, Opatov, ve Svitavách je 5 lékáren). Tyto lékárny střídavě vykonávají pohotovostní službu.

Přehled zdravotnických zařízení, lékáren a samostatných ordinací praktických a odborných lékařů v území uvádí tabulka 21 v příloze.

Sociální péči a služby v území MASS zastupují **Dům s pečovatelskou službou** v Březové nad Svitavou, **Občanské sdružení Náš domov** v Koclířově, který zajišťuje azylový dům pro matky s dětmi a pečovatelskou službu. Z hlediska zařízení poskytujících sociální služby jsou z obcí MASS logicky nejlépe vybaveny Svitavy. Ve Svitavách působí Pečovatelská služba města Svitavy, Nouzová ubytovna pro matky s dětmi, Ubytovna pro bezdomovce, Oblastní charita Svitavy, Klub seniorů, Středisko sociálních služeb Salvia, Okresní správa sociálního zabezpečení, lékařská posudková služba Úřadu práce a služby sociálních aktivit, Sdružení zdravotně postižených se střediskem pro poradenství a sociální rehabilitaci, Svaz postižených civilizačními chorobami, Sdružení pro pomoc mentálně postižených, Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí, klub Pohoda, Svaz neslyšících a nedoslýchavých.

Pro ubytování na přechodnou dobu slouží např. **Nouzová ubytovna pro matky s dětmi** v těžké sociální situaci, která rovněž zajišťuje ošacení a poskytuje základní potřeby pro domácnosti sociálně slabých skupin obyvatelstva. Tuto ubytovnu provozuje oblastní spolek

ČČK. Ve Svitavách plní svoji funkci také **Ubytovna pro bezdomovce** určená pro muže od 18 let, která je organizační složkou města Svitavy. Ve Svitavách působí také **Domov na rozcestí** pro mentálně postižené ženy s kapacitou 130 lůžek, jehož zřizovatelem je Pardubický kraj. Toto zařízení kromě péče o trvale umístěné chovanky ústav nabízí možnost denního nebo přechodného pobytu dospělých žen s mentálním postižením, o které jinak v domácím prostředí pečují členové jejich rodiny. Pro poradenství související se vznikem trvalé invalidity u dospělých a dětí, slouží veškeré služby sociálních aktivit, které zastřešuje Sdružení zdravotně postižených se střediskem pro poradenství a sociální rehabilitaci ve Svitavách. Nezapustitelnou roli plní také **Kojenecký ústav a dětský domov ve Svitavách**, který poskytuje komplexní léčebně-preventivní, ošetrovatelskou, výchovnou a rehabilitační péči dětem od 0 do 18 let. Nabídku aktivit v oblasti sociálních služeb pro seniory zajišťuje **Klub seniorů ve Svitavách**, který má zázemí v budově Centra denních služeb. Síť sociálních služeb pro staré občany a jejich život v přirozeném sociálním prostředí je ve Svitavách poměrně dostatečná, stále však schází Domov důchodců. S jeho výstavbou se již počítá a v současné době město jeho výstavbu intenzivně připravuje.

Svoji úlohu v oblasti sociálních služeb plní **neziskový sektor**, např. již zmiňované zařízení v Koclířově, dále Charita Svitavy a její Centrum denních služeb **Světlanka**, která pro staré občany ve Svitavách zajišťuje domovinku a pro mentálně postižené stacionář. Středisko sociálních služeb **Salvia** poskytuje osobní asistenty, respitní péči v domácím prostředí, zajišťuje dopravu osob se zdravotním postižením a další činnosti.

V území MASS se rozvíjí komunitní plánování sociálních služeb jako otevřený a cyklický proces zjišťování potřeb a zdrojů. Z tohoto mapování nabídky služeb a potřeb uživatelů vyloupe koncepce dalšího rozvoje sociálních služeb v území. Plánování sociálních potřeb by také mělo vycházet z demografické struktury obyvatel, ze sledování počtu starých občanů (80letých a starších), u nichž podstatně narůstá potřeba sociální a ošetrovatelské péče.

Životní prostředí

Stav životního prostředí je v území MASS poměrně vyvážený. Dobrá kvalita životního a krajinného prostředí vyplývá mj. i z vysokého zastoupení lesních porostů. V současné době nejsou v území MASS žádné větší podniky a těžební závody, které by výrazněji zhoršovaly životní prostředí. Jako zdroje znečištění v obcích MASS je tedy možné uvádět prakticky jen znečištění ovzduší způsobované silniční dopravou a spalování fosilních paliv v domácnostech a kotelnách, které zvyšuje hladiny oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého zejména v zimním období. Většina domácností se totiž i přes plynofikaci vrací ve stále větší míře k vytápění fosilními palivy. Hlukovou zátěž v území MASS zvyšuje nejen silniční doprava v obcích, zejména v okolí silnic I. třídy, ale také železniční doprava vedoucí zastavěným územím obcí.

Vodní zdroje a jejich ochrana

Z hydrologického hlediska prochází severní částí území MASS hranice evropského rozvodí, majoritní část spadá pod úmoří Černého moře. Na území MASS se nachází jedno z největších pramenišť podzemní vody ve střední Evropě – Muzlov u Březové nad Svitavou, odkud je zásobováno pitnou vodou také město Brno, jehož potřebu kryje takřka zcela (1 300 litrů/s). V horní části obce Radiměř je řada vydatných pramenů podzemní vody a východně od obce Javorník je pramenná oblast řeky Svitavy. Území MASS zasahuje do území CHOPAV Východočeská křída a s ohledem na zdroje pitné vody jsou zde v rozsáhlé míře uplatňována ochranná pásma pro zemědělské využívání krajiny.

Nejvýznamnější pro zásobování území MASS pitnou vodou je Skupinový vodovod Svitavy, který sdružuje obce Svitavy, Vendolí, Karle, Javorník, Koclířov, Kamenná Horka a Hřebeč. Zdroje zásobující pitnou vodou Skupinový vodovod Svitavy zobrazuje tabulka (viz níže). Zásobování pitnou vodou je prakticky zabezpečeno ve všech obcích z veřejných vodovodů,

jen v obci Rozhraní je využíváno 7 lokálních zdrojů s vytvořenými vodovodními družstvy. Obecní vodovod v obci Pohledy má hodnotu dusičnanů ještě při hranici mezní hodnoty odběru, ale v obci jsou ještě další tři vyhovující skupinové vodovody. Technický stav veřejných vodovodů v některých obcích, včetně města Svitavy, vyžaduje naléhavě rekonstrukci (např. v obci Mikuleč, dolní část Vendolí, část obce Dětřichov a v dalších).

Zdroj – lokalita	Zvodeň	Vydatnost	Povolený odběr	Výroba 2006	NO3
		l/s	l/s / m3/rok	m3/rok	mg/l
Čtyřicet Lánů SV1, SV2	Střední turon	60	60/900.000 *)	888.938	46
Čtyřicet Lánů SV3	Spodní turon	10	10/900.000 *)	9.779	6
Olomoucká S1-S3	Střední turon	65	65/950.000 *)	218.100	41,5-45,0
Olomoucká S4	Spodní turon	28	28/950.000 *)	253.303	2

Pozn. *) Povoleno množství odběru podzemní vody za rok je v tab. Uvedeno dle rozhodnutí pro celá prameniště Olomoucká a Lány.

Prameny: Městský úřad Svitavy, Odbor životní prostředí, Ročenka Svitavy – životní prostředí 2006

Nepřehlédnutelným problémem v ochraně životního prostředí může být nedostatečně vybudovaná nebo chybějící kanalizace v některých obcích. Odkanalizování má v obcích nižší podíl ve srovnání se zásobováním vodou. V menší části města Svitavy není dořešeno odkanalizování a čištění odpadních vod. Část objektů není připojena k ČOV, u části obyvatel stále není zajištěna likvidace odpadních vod na ČOV. Pokud jde o zneškodňování odpadních vod, je situace podstatně horší. Menší část obcí sice má veřejnou kanalizaci, ale s výjimkou města Svitavy, Kamenné Horky (má ČOV jen u obecních bytů), Brněnce (slouží i 4 sousedícím obcím) a části Hradce nad Svitavou, kde je vybudována čistírna odpadních vod (ČOV), nedochází k jejich čištění a směřují do vodotečí. V obcích bez kanalizační sítě se tedy situace řeší tak, že odpadní vody jdou do jímek vyvážení nebo do septiků.

Dalším významným úkolem je řešit odkanalizování a čištění odpadních vod v ekologicky citlivých územích (např. v ochranných pásmech zdrojů pitné vody). Dále je nezbytné důsledně řešit čištění odpadních vod průmyslových areálů.

Kvalita povrchových vod a související likvidace odpadních vod se postupným útlumem průmyslové i zemědělské výroby a využíváním ČOV v území relativně zlepšila. Stav kvality vod v území MASS pravidelně monitoruje Povodí Moravy, s.p. V roce 2006 se ve Svitavách nevyskytly závažnější problémy s kvalitou pitné vody. Vodovod Svitavy čerpá kvalitní pitnou vodu z podzemních zdrojů a jediným problémovým ukazatelem, blížícím se limitní hodnotě, je obsah dusičnanů. Specifickým problémem zůstává eutrofizace povrchových vod místních přírodních nádrží. Např. kvalita vody v rybníku Rosnička nebyla ani v roce 2006 příznivá. Problémem je často hygienicky zjišťovaný zvýšený obsah organických látek a bakterií. Výhledově lze očekávat, že požadavky na kvalitu odpadních vod vypouštěných z ČOV Svitavy budou velmi přísné, a to v souvislosti se zařazením horního a středního toku řeky Svitavy do vod lososových (Nařízení vlády č. 71/2003 Sb.) a v souvislosti s problematickým dosažením imisních standardů v toku dle NV č. 61/2003 Sb. s ohledem na malou vodnost Vendolského potoka, kam jsou vyčištěné vody vypouštěny, a současně nízké průtoky v horním toku Svitavy ve srovnání s objemy odpadních vod vypouštěných z ČOV.

V souvislosti s plánovaným odběrem pitné vody ze spodnoturonské zvodně a záměru vybudování dalších dvou vrtů z této zvodně lze očekávat snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě. Město Svitavy zároveň připravuje intenzifikaci městské čistírny odpadních vod, aby byly zajištěny limity vypouštění po roce 2010. Intenzifikace ČOV, výstavba kanalizačních řadů a omezování vypouštění odpadních vod do povrchových toků se musí projevit postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních toků.

Protipovodňová opatření

Povodní Moravy, s.p., správce toku řeky Svitavy, dokončilo v roce 2006 realizaci protipovodňových opatření na Svitavě, a to úpravou toku řeky v délce 2,5 km od světelné křižovatky ve Svitavách po Hradec nad Svitavou. Dalším protipovodňovým opatřením bylo provedení hlavních prací na 1. etapě úpravy Lačnovského potoka. Akce probíhala ve spolupráci se Zemědělskou vodohospodářskou správou, která je správcem tohoto toku. Opatření spočívá ve výstavbě dvou poldrů, které mají zachytit stoletou vodu přitékající z území podél pravého břehu a zkapacitnění toku v délce 1,3 km. Další obce MASS, např. obec Vendolí, má navrženy v ÚPO dva suché poldry a revitalizační úpravu rybníku, obec Kamenná Horka provedla v roce 2005 revitalizaci místního rybníka, obec Brněnec má v projekční přípravě záchytný poldr s odvodňovacím kanálem zpět do řeky mimo zátopové území, obec Chrastavec bude pokračovat v úpravě místního potoka a v Dětrichově se připravuje čištění rybníku. Výše uvedené činnosti dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a jejich majetku.

Ochrana přírody

V území MASS jsou zastoupeny z hlediska stupně ochrany přírody a krajiny např. významné krajinné prvky, zvláště chráněná území a přírodní parky a památné stromy.

V území MASS se vyskytují zvláště chráněná území a přírodní parky. V k.ú. obce Opatov se nachází přírodní rezervace „*Králova zahrada*“ vyhlášená k ochraně zamokřených lesních ekosystémů s hojným výskytem bledule jarní. Lokalita je současně ukázkou přirozeného výskytu smrku a jeho ekologických podmínek v nižších polohách. Rozloha rezervace je 17,36 ha. Přírodní rezervace „*Psí kuchyně*“ o rozloze 116,5 ha byla zřízena k ochraně zachovalých přírodě blízkých společenstev květnatých bučin s výskytem řady ohrožených a indikačních druhů rostlin a živočichů. Do katastrálních území Koclířov a Moravská Kamenná Horka zasahuje ochranné pásmo přírodní rezervace „*Rohová*“. Toto zvláště chráněné území bylo zřízeno k ochraně zachovalých přirozených a polopřirozených porostů květnatých bučin a suťových lesů s výskytem řady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů na východních svazích Hřebečského hřbetu. Jde o ojedinělý geologicko-geomorfologický útvar o rozloze 297 ha. K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami byl zřízen přírodní park „*Údolí Křetínky*“ o celkové rozloze 5 570 ha, který v území MASS zahrnuje také část katastrálního území obcí Bohuňov a Vítějeves. Hlavním krajinným prvkem je rozptýlená zeleň v podobě drobných remízků a mezi s liniovým společenstvím dřevin.

V území MASS se vyskytují také vzácné rostliny (např. v obci Kukle nebo v opukovém lomu v obci Karle je to *Hořeček brvitý*, „U Banínského viaduktu“ je předmětem ochrany *Střevíčník pantoflíček*).

Zajímavou ornitologickou lokalitou je Lánský rybník ve Svitavách. V současné době se zde vyskytuje celkem 136 ptačích druhů (např. slavík modráček, linduška luční, konipasové luční, slučka malá, vodouši, jespáci a další). Rybník a jeho okolí poskytuje vhodné prostředí i pro další druhy živočichů, zejména plžů, obojživelníků (ropucha obecná, ropucha zelená) nebo plazů (užovka obojková) a některých savců. Rybník je dnes využíván jako komorový rybník, zejména pro chov plůdku a menších druhů ryb.

V území MASS bylo vyhlášeno 7 dřevin jako „**památný strom**“.

- Buk lesní v parku Jana Palacha ve Svitavách-Předměstí (obvod kmene 370 m, výška:24 m)
- Lípa srdčitá v k.ú. Vendolí (obvod kmene: 670 cm, výška: 17,5 m)
- Lípa srdčitá v k.ú. Vendolí (obvod kmene: 700 cm, výška: 25 m, torzo mohutné lípy)
- Buk lesní v k.ú. Koclířov (obvod kmene: 475 cm, výška: 26 m)

- Tis červený v k.ú. Sklené (obvod kmene: 319 cm, výška: 14 m)
- Buk lesní v k.ú. Rozhraní (obvod kmene: 555 cm, výška: 30 m)
- Lípa velkolistá v k.ú. Horáková Lhota, obec Želivsko (obvod kmene: 720 cm, výška: 27 m).

Natura 2000

V současné době je nezbytné respektovat také požadavky lokalit chránících nejvíce ohrožené druhy rostlin, živočichů a přírodní stanoviště na území EU. Natura 2000 je evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo umožní tento stav obnovit. Soustavu lokalit Natura 2000 tvoří dvě kategorie – ptačí oblasti (definované Směrnicí Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků) a evropsky významné lokality (definované Směrnicí Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin). Mezi evropsky významné lokality v území MASS patří lokalita „U Banínského viaduktu“ v katastrálním území Muzlov o rozloze 0,95 ha. Předmětem ochrany je Střevíčnický pantoflíček.

Ekologická výchova

V souvislosti s ochranou přírody a krajiny je však také nutné dosáhnout změny myšlení a chování některých obyvatel formou environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. EVVO představuje klíčový preventivní nástroj ochrany životního prostředí a úspěšné implementace udržitelného rozvoje. Hlavními cílovými skupinami jsou veřejnost, školy, neziskový sektor, podnikatelský sektor a veřejná správa. Rozvíjí se krajský systém environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, vznikají střediska a centra environmentální výchovy a ekoporadny (v území MASS je to např. ZO ČSOP Zelené Vendolí).

Odpadové hospodářství

Komunální odpad je v území MASS svážen k tomu založenými společnostmi (LIKO Svitavy a.s. a TS Letovice – sváží odpad pro město Březová nad Svitavou a obce Bělá nad Svitavou, Bohuňov, Chrastavec, Lavičné, Pohledy, Rozhraní a Študlov) s tím, že úložiště odpadu jsou umístěna mimo území MASS (obec Slatina na Moravskotřebovsku a obec Třebovice na Českotřebovsku). S ohledem na vodní zdroje to je výhodné a nutné, ale vzdálenost úložišť zdražuje úhrady za likvidaci odpadů. Předchozí úložiště ve Svitavách bylo uzavřeno v r. 1989 a rekultivace dokončena v roce 1996. Trvalá pozornost je všemi obcemi věnována likvidaci opakovaně se vyskytujícím černým skládkám. Většina obcí uzavřela smlouvu se společností EKO-KOM a.s., kterou se zavazují zajistit sběr vytríděných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo a částečně i kovy). Společnost EKO-KOM podle smluv a podle množství vytríděných složek poskytuje obcím finanční prostředky, které jsou opět investovány do jejich odpadového hospodářství k rozvoji systému tříděného sběru (nákup kontejnerů, rozšíření počtu termínů svozu, stimulace občanů ke třídění snížením poplatku za komunální odpad apod.) V systému EKO-KOM nejsou v území MASS zapojeny obce Bohuňov, Pohledy, Rozhraní, Rudná a Želivsko. Obce MASS se také vybavují kontejnery na tříděný odpad z prostředků Pardubického kraje podle základního dokumentu „Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky na území Pardubického kraje“.

V současné době je v areálu LIKO SVITAVY a.s. sběrný dvůr, kde lze kromě běžných druhů recyklovatelného odpadu bezplatně odevzdat i nebezpečné složky komunálního odpadu. Dále provozuje LIKO i třídírnu plastů, kde jsou plastové odpady svezeny z obcí a měst okresu Svitavy a jsou dále roztríděny na jednotlivé druhy plastů a předány specializovaným firmám k

jejich recyklaci a získání nové výrobní suroviny. Překladiště komunálního odpadu ve Svitavách slouží ke shromažďování zbytkového komunálního odpadu a velkoobjemového odpadu, kde je naložen do tří velkoobjemových kontejnerů a celá souprava o objemu 610 m³ je odvážena na skládku v katastru obce Slatina. V rámci projektu Integrovaný systém nakládání s odpady – sběrné dvory Svitavska, budou vybudovány nové sběrné dvory ve Vendolí, Brněnci a Vítějevsi. Ve městě Svitavy bude stávající sběrný dvůr celkově rekonstruován, vznikne nová hala pro skladování odpadů, které musí být chráněny před povětrnostními vlivy (vyřazená elektrozařízení, kapalné nebezpečné odpady a další odpady), dále bude vybudován betonový box na tříděné sklo a opraveny stávající objekty. Celý projekt sběrných dvorů bude realizován v roce 2007.

Ekologické zátěže

Z celého území MAS Svitava lze uvést pouze dvě ekologické zátěže, z nichž obě se nacházejí ve Svitavách. Jedná se o areál LIKO SVITAVY a. s., kde je problémem kontaminace půdy ropnými látkami. Vzhledem k jílovému podloží tato zátěž nepředstavuje reálné nebezpečí pro životní prostředí. Významnější zátěží je výskyt PCE látek v bývalém areálu čistírny oděvů bývalého PSBH s.p.

Těžba nerostných surovin

Území MASS není významné z hlediska těžby důležitých nerostných surovin. V okolí obce Vítějeves se nacházejí opukové lomy, v obci Opatov jsou bývalé pískovcové lomy a v obci Rudná jsou pouze opuštěné doly.

Obnovitelné zdroje energie

Zvlněný terén území MASS spolu s klimatickými specifiky vytváří vhodné podmínky pro využití obnovitelných zdrojů energie, jakými jsou v tomto území např. větrné elektrárny. Některé obce z území MASS vytvořily svazek obcí Zelená energie, který připravuje výstavbu větrných elektráren v tomto území. Mimo to obec Vendolí začíná připravovat umístění dvou větrných elektráren a dále předpokládá spolupráci se ZD Vendolí při přípravě výroby tepla a elektřiny z biomasy. Obec Brněnec má v připravovaném územním plánu vymezeny tři lokality pro výstavbu větrných elektráren. Také v obci Dětrichov probíhá výstavba větrných elektráren a další obce výstavbu plánují.

Venkovský prostor a zemědělství

Celé území MASS lze charakterizovat jako průmyslově – zemědělské. Z hlediska zemědělství se jedná o obilnářsko – bramborářskou oblast, která je využívána především pro pěstování méně náročných zemědělských plodin. Z celkové výměry území MASS (stav k 31. 12. 2006) připadá 60,6 % na zemědělskou půdu. Lesní pozemky pokrývají 30,7 % území.

Celková rozloha území MASS činí 33 982 ha, z toho bylo 20 592 ha zemědělské půdy a 10 433 ha nezemědělské půdy (viz tabulka 22 v příloze). Z celkové výměry zemědělské půdy tvoří největší část orná půda (15 558 ha) a z celkové výměry nezemědělské půdy tvoří největší část lesní pozemky (10 433 ha).

Zemědělské podniky v území MASS prošly v průběhu devadesátých let privatizací, jejich situaci nelze označit za konsolidovanou, přesto zemědělství v dotčené oblasti vykazuje jisté prvky stability. Pro zlepšení stavu zemědělské prvovýroby i venkovského prostoru byla doporučena následující opatření. Informace byly čerpány z podkladů, které poskytla Agrární komora ve Svitavách:

A) Pro zemědělství

- Podpořit rozvoj a stabilizovat zemědělství s navazujícími výrobními i nevýrobními aktivitami.
- Doplnit produkční funkci zemědělství úlohou zemědělce jako tvůrce krajiny
- Modernizací výroby zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a zemědělských produktů v souladu s pravidly EU.
- Provést optimální organizaci území a půdního fondu včetně pozemkových úprav a uspokojit dořešení vlastnických vztahů k majetku.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj agroturistiky vytipováním nejvhodnějších oblastí pro daný druh podnikání.
- Zlepšovat postavení zemědělské veřejnosti ve společnosti.
- Využít potenciálu zemědělských podniků k rozšiřování nezemědělských výrob
- Podporovat rozvoj mimoprodukčních forem zemědělství.
- Zajistit skladovací kapacity pro vedlejší produkty živočišné výroby.
- Využít možností finančních podpor z programů EU, MZe, MMR a MŽP.

B) Pro venkov

- Podpořit rozvoj aktivit terciálního sektoru s důrazem na zlepšení kvality života a životního prostředí na venkově, cestovního ruchu a obnovu kulturně-historického dědictví.
- Zlepšit stav infrastruktury na celém území.
- Podporovat vytváření nových pracovních příležitostí a tak přispívat ke stabilizaci osídlení.
- Zlepšit stav venkovské zástavby a základního vybavení.
- Realizovat aktivní a produktově orientovaný cestovní ruch s využitím místních atraktivit a místních památek.
- Zlepšovat celkovou životní úroveň obyvatel.
- Pečovat o historické, společenské a přírodní prostředí území.
- Zvyšovat kvalitu a počet bytů ve vytipovaných obcích území.
- Řešit výstavbu a modernizaci ČOV, rekonstrukci a vybudování chybějících kanalizací.
- Řešit plynofikaci, inženýrské sítě a dopravní obslužnost obcí.

Příslušnost území MAS Svitava do regionu se soustředěnou podporou státu

Celé území MAS Svitava se nachází v území se soustředěnou podporou státu, konkrétně v „*Hospodářsky slabém regionu – území bývalého okresu Svitavy*“ dle usnesení vlády č. 722 ze dne 16. července 2003 v platném znění.

Výsledky dotazníkového šetření

1) Dotazníkový průzkum zaměřený na obce

V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno všech 27 obcí, které tvoří území MAS Svitava (z tohoto počtu je 25 obcí členy MAS Svitava). Zpracovateli bylo navraceno zpět 25 dotazníků plně či alespoň částečně vyplněných dle požadované struktury. Míra návratnosti tohoto typu dotazníku tak činila 92,6%.

Výstupy z dotazníkového průzkumu byly použity pro nastavení Priorit této strategie a jejích problémových okruhů. K tomuto účelu sloužily zejména otázky zaměřené na připravované projekty obcí. Byly zjišťovány základní (tzv. vstupní) informace o projektových záměrech – popis a zaměření projektu, odhad nákladů a časový harmonogram. Tyto informace budou i nadále sloužit vedení MAS jako hlavní podklady pro přípravu SPL jako nástroje pro čerpání finančních prostředků z PRV do území MAS Svitava.

V druhé části dotazníku se obce vyjadřovaly k tomu, jaká témata by měla MAS Svitava především řešit. Zcela jednoznačně převládla problematika *dopravní* (24%) a *technické infrastruktury* (20%). Poté následovaly *občanská vybavenost a péče o krajinu a ŽP* (obě po 13%). Téměř shodně měla témata *rozvoj cestovního ruchu a ekonomický rozvoj, diverzifikace zemědělství* (12 a 11%) Nejméně získalo téma *udržitelný rozvoj a OZE* (7%).

V rámci druhé části obce také uváděly, jaké subjekty působící v oblasti společenské, kulturní či sportovní podporují. Přehled těchto subjektů uvádí tabulka 18 v příloze.

Celkově lze tento směr průzkumu vyhodnotit jako uspokojivý. Bylo docíleno přesvědčivých výsledků, z nichž lze vycházet při tvorbě návazných dokumentů této strategie (SPL MAS Svitava).

2) Dotazníkový průzkum zaměřený na podnikatele v území

V případě tohoto směru průzkumu nebyla striktně vymezena cílová skupina, dotazníky mohla vyplnit libovolná právnická či fyzická osoba bez ohledu na druh podnikání (OKEČ). Také nebyl předem stanoven cílový počet respondentů. Dotazníky byly distribuovány do území prostřednictvím starostů jednotlivých obcí v území. Zpět zpracovateli bylo navraceno celkem 15 alespoň částečně vyplněných dotazníků. Z celkového počtu nepřipravuje žádné projekty 6 dotazovaných subjektů. Dohromady bylo identifikováno 14 projektových záměrů, z nichž většinu ale nelze zahrnout do připravovaného SPL Leader MAS Svitava. Jednalo se buď o projekty, které z typového hlediska nelze v rámci PRV podporovat (např. z oblasti dopravy).

Mínusem tohoto typu průzkumu je výrazná absence dotazníků od subjektů podnikajících v zemědělství, tedy paradoxně těch, kterých se možnosti čerpání pomocí PRV týkají nejvíce.

Ve druhé části dotazníku se podnikatelské subjekty vyjadřovaly, zda mají zájem o členství v MAS Svitava, zda mají zájem realizovat své projekty prostřednictvím MAS Svitava a zda mají zájem o vzdělávací kurzy či školení.

O členství v MAS Svitava projevil zájem celkem 8 podnikatelských subjektů (57%), zájem nemá 6 subjektů (43%) - buď již členy jsou nebo uvedli jiný důvod, např. nedostatek času; 1 respondent se nevyjádřil.

O realizaci projektů prostřednictvím MAS Svitava má zájem 6 subjektů (43%), 8 podnikatelů nikoliv (57%); 1 respondent se nevyjádřil.

Zájem o pořádání vzdělávacích kursů projevil celkem 8 podnikatelů (53%), z toho 4 přímo žádali školení zaměřená na problematiku projektového řízení a čerpání dotací z evropských fondů. Ostatní 4 podnikatelé požadovali realizaci různě zaměřených odborných kursů, a to především podle zaměření své činnosti.

Tento směr průzkumu lze vyhodnotit jako velice neuspokojivý. Je nutné do budoucna provést cílenější a hlubší průzkum, orientovaný především na podnikatele v zemědělství.

3) Dotazníkový průzkum zaměřený na neziskové subjekty v území

Ani v případě tohoto směru průzkumu nebyla striktně vymezena cílová skupina, dotazníky mohla vyplnit kterákoliv organizace splňující definici pro NNO. Také nebyl předem stanoven cílový počet respondentů. Dotazníky byly distribuovány do území prostřednictvím starostů jednotlivých obcí v území. Zpět zpracovateli bylo navraceno celkem **25** kompletně nebo alespoň částečně vyplněných dotazníků. Z celkového počtu vůbec nepřipravuje žádné projekty 14 dotazovaných subjektů. Dohromady bylo identifikováno 18 projektových záměrů, které lze z větší části zahrnout do Problémového okruhu 1.4 této strategie.

Ve druhé části dotazníku se podnikatelské subjekty vyjadřovaly, zda mají zájem o členství v MAS Svitava, zda mají zájem realizovat své projekty prostřednictvím MAS Svitava a zda mají zájem o vzdělávací kurzy či školení.

O členství v MAS Svitava projevilo zájem celkem 12 neziskových organizací (52%), zájem nemá 11 subjektů (48%) - buď již členy jsou nebo neuvedli důvod; 2 respondenti se nevyjádřili.

O realizaci projektů prostřednictvím MAS Svitava má zájem 15 neziskových organizací (65%), 8 subjektů nikoliv (35%); 2 respondenti se nevyjádřili.

Zájem o pořádání vzdělávacích kursů projevilo celkem 13 neziskových organizací (57%), z toho 7 přímo žádalo školení zaměřená na problematiku projektového řízení a čerpání dotací z evropských fondů. Ostatních 6 subjektů požadovalo realizaci různě zaměřených odborných kursů, a to především podle zaměření své činnosti.

Tento směr průzkumu lze vyhodnotit jako částečně uspokojivý. Bylo by vhodné do budoucna provést cílenější a hlubší průzkum se zaměřením na konkrétně vytipované subjekty.

4) Dotazníkový průzkum zaměřený na širokou veřejnost

V případě tohoto průzkumu nebyla předem vymezena cílová skupina, ani z hlediska věku, vzdělání, pohlaví a sociální skupiny. Rovněž nebyl předem stanoven cílový počet oslovených. Dotazníky byly anonymní. Distribuovány byly prostřednictvím starostů jednotlivých obcí. Zpracovateli bylo vráceno zpět celkem **65** kompletně nebo částečně vyplněných dotazníků.

Hlavní otázka dotazníku se týkala názoru obyvatel, na co by se měla v rámci rozvoje svého území zaměřit obec. Dotazovaní vybírali z předem definovaných oblastí a hodnotili pomocí stupnice číselných hodnot. Zcela jednoznačně zvítězila s nejvyšší prioritou *výstavba a modernizace technické infrastruktury* (37 hlasů), na druhém místě skončila *rekonstrukce místních komunikací a chodníků* (30 hlasů). Téměř shodný počet odpovědí v nejvyšší prioritě má *zainvestování pozemků určených k výstavbě objektů pro bydlení* (21 hlasů) a *péče o veřejná prostranství* (20 hlasů). V případě *výstavby a modernizace infrastruktury pro společenské, kulturní, sportovní a volnočasové aktivity* více než polovina dotazovaných dává této prioritě střední důležitost (23 hlasů). Problematika *výstavby a modernizace infrastruktury v oblasti školství, zdravotnictví a sociálních služeb* získala střední prioritu s 20 hlasy.

Jedna z otázek se týkala dostatku příležitostí v obcích ke společenskému a sportovnímu vyžití. Dostatek příležitostí v obcích ke společenskému vyžití považuje 41 respondentů, 23 nikoliv, 1 dotazovaný neodpověděl. Dostatek příležitostí ke sportovnímu vyžití v obcích považuje 36 respondentů, 25 nikoliv, 4 dotazovaní neodpověděli. Tyto otázky také dávaly prostor k dalšímu vyjádření obyvatel obcí v území MAS Svitava. Více následující odstavce.

Náměty veřejnosti vzešlé z dotazníkového průzkumu

Vzhledem k nestandardizované formě použité pro vyjádření jednotlivých dotazovaných je uveden pouze nahodilý výčet námětů či požadavků obyvatel obcí MAS Svitava. Vyjádření

obyvatel jsou autentická, některá byla pouze gramaticky upravena. Následující výčet reaguje na otázku, co v obcích chybí, resp. co by obce měly konkrétně řešit:

Výsadba stromů, doprava dětí do škol a školek, bezdrátový internet, nevybavené dětské hřiště, plynofikace (2x), společenské zařízení (2x), větší osídlení obce, oprava kulturních památek, podpora spolkové činnosti, podchycení mládeže – kulturní a umělecké aktivity, tenisové a volejbalové hřiště, koupaliště.

Většina z těchto uvedených námětů se promítá v projektových záměrech obcí MASS, a je tedy podchycena v rámci Priorit a Problémových okruhů této strategie.

Členství respondentů ve spolcích

Z celkového počtu dotazovaných je členem nějakého spolku nebo se aktivně podílí na životě obce 28 respondentů. Mezi nejčastěji uváděné patří sportovní kluby (TJ), SDH, myslivecká sdružení, ČČK, ČSŽ a ČZS.

Respondenti podle věkových skupin

Věkové rozpětí dotazovaných se pohybovalo od 20 do 73 let. Pro zpřesnění byli dotazovaní rozděleni do věkových skupin. Nejčetněji zastoupeny dotazníky od věkové skupiny 30 až 39 let (30%), poté věkové skupiny 40 až 49 let (22%). Téměř shodným počtem jsou zastoupeny věkové skupiny 50 až 59 let (17%) a 60 až 69 let (16%). Věková skupina 20 až 29 let byla zastoupena 9% a nejméně (6%) dotazníků vyplnila věková skupina 70 až 79 let. Každopádně je i tento údaj od nejstarší věkové skupiny úctyhodný (v reálných číslech jde o 4 dotazníky).

Respondenti podle pohlaví

Rozdělení podle pohlaví nezaznamenalo při vyhodnocování dotazníků žádné propastné rozdíly, poměr odpovídajících mužů a žen je poměrně vyrovnaný (33 mužů, 31 žen).

Respondenti podle vzdělání

Podle úrovně dosaženého vzdělání velmi výrazně převládali respondenti se středoškolským vzděláním (81%). Ze srovnání zbývajících možností vychází vyšší počet dotazníků od lidí, kteří mají pouze základní vzdělání (11%) oproti respondentům s dosaženým vysokoškolským vzděláním (8%).

Respondenti podle obcí

Analýza místa původu, kde byl dotazníky vyplňovány odhalila zajímavé skutečnosti. Nejvíce dotazníků bylo vyplněno v Hradci nad Svitavou (14ks), v Mikulči (8ks) a Chrastavci (7ks). Nejmenší počet (1ks) pochází z obcí Brněnec, Březová nad Svitavou, Karle a Vendolí. Nutno ovšem uvést, že v některých obcích dotazníky pro veřejnost nebyly vůbec vyplňovány (Banín, Bělá nad Svitavou, Kamenná Horka, Koclířov, Opatov, Rozhraní, Rudná, Študlov, Vítějeves). Z nečlenských obcí (Bohuňov, Želivsko) nedorazily dotazníky ani od samotných představitelů obce, natož pak od obyvatel žijících v těchto obcích. Vzhledem ke ztrátě zájmu ze strany představitelů těchto dvou „nečlenských“ obcí byla v Radě sdružení uvažována možnost tyto obce vyjmout z území MASS; podání návrhu valné hromadě MASS bylo prozatím odloženo. Uvedené počty respondentů mohou být dány velikostí obce, resp. počtem obyvatel, ale toto tvrzení nelze reálně podložit. Je však více než pravděpodobné, že na těchto počtech se podepsala aktivita (nebo pasivita?) jednotlivých starostů, kteří dotazníky měli distribuovat do svých obcí.

Všechny typy dotazníků (pro obce, podnikatele, neziskové organizace a veřejnost) byly také v době realizace průzkumu zveřejněny na internetových stránkách www.svitavskoweb.cz a www.svitavy.cz.

SWOT analýza

Pro sestavení SWOT analýzy byly použity výstupy z analytické části této rozvojové strategie doplněné o osobní konzultace s představiteli a členy MAS Svitava. Následně uvedené body SWOT jsou výčtem bez určení váhy či významu obsahu jednotlivých tvrzení.

Termín SWOT analýza má základ v anglickém jazyce. Písmeno **S** označuje silné stránky (Strong Points), písmeno **W** slabé stránky (Weak Points), písmeno **O** příležitosti (Opportunities) a písmeno **T** hrozby (Threats).

Definování **silných (S) a slabých (W) stránek** je zaměřeno především na vnitřní faktory. Tyto faktory mají pozitivní nebo negativní dopad na možnost rozvoje v dané oblasti. Cílem návrhové části strategie bude odstraňovat (potlačovat) slabé stránky a využívat (posilovat, udržovat) stránky silné.

Definování **příležitostí (O) a hrozeb (T)** je zaměřeno především na vnější faktory a vlivy. Jedná se především o ty jevy, které mají nadregionální (např. celorepublikovou) platnost a samo území je nemůže ovlivnit. Identifikace a znalost dopadů těchto jevů napomáhá při nasměrování strategie a definování opatření. Vlastní strategie by měla v co nejvyšší míře využít příležitostí a v co nejvyšší míře potlačit závislost na výskytu hrozeb. V některých případech je obtížné posoudit, zda je daný jev pro území příležitostí nebo ohrožením.

Silné stránky (S)

- S1** Město Svitavy zahrnuté v území je silným spádovým střediskem svou velikostí, sítí služeb, vybudovanou infrastrukturou a snahou dále všestranně expandovat.
- S2** Region má kvalitní životní prostředí s kulturní krajinou a řadou stavebně historických hodnot regionálního významu.
- S3** V krajině je velký podíl lesů, což skýtá možnosti čerpání obnovitelných zdrojů.
- S4** Většina zemědělských společností je stabilizována a nepředpokládá se v tomto odvětví významnější úbytek pracovních míst.
- S5** Velikostní struktura zemědělských podniků z hlediska konkurenceschopnosti a investic je přiměřeně vhodná.
- S6** V regionu je zajištěna potravinářská produkce s vysokým stupněm státního dozoru.
- S7** Všechny obce mají zpracovanou územně plánovací dokumentaci.
- S8** Tradiční spolupráce obcí je zvýrazněna fungujícími mikroregiony Svitavsko a Brněnec.
- S9** V regionu působí mnoho nevládních neziskových a občanských organizací, zejména v oblasti tělovýchovy, sportu, kultury a volnočasových aktivit.
- S10** Dobrá dopravní dostupnost území jako celku v rámci silniční a železniční sítě.
- S11** Větší obce regionu s aktivními zastupitelstvy realizují bytovou výstavbu, čímž vytvářejí podmínky pro další možnosti rozvoje.
- S12** V území je přiměřeným způsobem zajištěna předškolní péče a základní školní docházka, střední školství je zastoupeno ve městě Svitavy.
- S13** Dostupnost zdravotní péče je přiměřená obecné situaci ve zdravotnictví.
- S14** Kulturní vyžití je přístupné ve většině obcí v závislosti na místních iniciativách, širší nabídku zajišťuje město Svitavy; v mnoha obcích jsou místní knihovny.
- S15** V území jsou příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu (agroturistika, venkovská turistika, hipoturistika).
- S16** Rozvoj cestovního ruchu je podpořen také blízkostí jiných významných turistických cílů nadregionálního významu.

- S17** Významným potenciálem je existence vodních nádrží vhodných pro chov ryb, ale i pro rekreační využití.
- S18** Územím prochází desítky cyklotras, z nichž některé jsou mezinárodního významu.
- S19** Téměř všechny obce jsou připojeny na internet (minimálně v budovách obecních úřadů).
- S20** Jsou zaváděny standardy EU v zemědělství a zpracovatelském průmyslu.
- S21** Je nastavena spolupráce v rámci členských subjektů MAS Svitava a jsou vytvořeny předpoklady pro spolupráci s vnějším prostředím (jiné subjekty z území, jiné MAS).

Slabé stránky (W)

- W1** Jde o hospodářsky slabší region s monotematicností průmyslu, nízkými průměrnými mzdami, nižší daňovou výtežností a tedy i nižší kupní silou obyvatelstva.
- W2** Hospodářská slabost a nižší konkurenceschopnost se výrazněji projevuje právě na venkově vlivem nedostatku pracovních příležitostí, nižší produktivity práce a přidané hodnoty v zemědělství.
- W3** Vysoká míra nezaměstnanosti zejména v některých obcích území MASS.
- W4** V mnoha menších obcích se projevuje stárnutí obyvatelstva způsobené odlivem mladých v produktivním věku do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí.
- W5** Značná část obcí má nízký počet obyvatel, což působí negativně při vytváření samospráv, nelze zajistit dostatečnou síť základních služeb.
- W6** Nevyhovující způsob likvidace odpadních vod ve většině obcí regionu.
- W7** Stárnoucí či jinak nevyhovující technická infrastruktura v některých obcích (zejména vodovodní řad).
- W8** Nedostatečná obslužnost osobní dopravy se projevuje v malých obcích ležících na okraji regionu, zvláště ve dnech pracovního klidu a večerní době.
- W9** Existence nevyužívaných a chátrajících objektů (brownfields) v mnoha obcích většinou z důvodu ukončené zemědělské výroby.
- W10** V menších obcích je stále velký podíl objektů využívající fosilní paliva, což působí negativně na životní prostředí.
- W11** Ve většině obcí jsou místní a obslužné komunikace včetně chodníků v nevyhovujícím stavu. V některých obcích chybí bezpečnostní prvky v souvislosti se silným provozem na silnicích vyšších tříd procházejících obcemi.
- W12** Obtížná ekonomická situace zemědělských prvovýrobců.
- W13** Nedořešené majetkové vztahy k pozemkům a nemovitostem vhodným k podnikání.
- W14** Existence architektonických závad zejména na účelových stavbách, jejich nevhodné umístění v krajině.
- W15** Nedořešené úpravy vodních toků a ploch včetně protipovodňových opatření v některých obcích.
- W16** Chybějící zařízení sociální péče v některých obcích (zejména pro staré občany).
- W17** Chybějící, zastaralé či nevyhovující prvky občanské vybavenosti v některých obcích.
- W18** Malá znalost a rozsah osvěty o aktuálních možnostech a požadavcích Evropské unie v otázkách společné zemědělské politiky a ochrany životního prostředí.
- W19** Nedostatečné znalosti subjektů z území ohledně problematiky projektového řízení a čerpání finančních prostředků z fondů EU projevující se nízkou úspěšností při dosavadním podávání žádostí o podporu z různých dotačních titulů.
- W20** Nižší úroveň informovanosti obyvatelstva o MAS a nevýrazná prezentace území MASS.
- W21** Nízký zájem podnikatelských a neziskových subjektů o spolupráci v rámci MASS.
- W22** Chybějící zkušenosti MAS s metodou Leader dané teprve krátkou délkou působení sdružení.

Příležitosti (O)

- O1** Možnosti čerpání dotací ze strukturálních fondů EU a EAFRD v plánovacím období 2007 – 2013 a z grantových programů Pardubického kraje.
- O2** Rozvoj ekologických a mimoprodukčních forem zemědělství.
- O3** Další možnosti využití zájmu veřejnosti o rozvoj venkova a ochranu přírody a krajiny.
- O4** Zlepšující se pozice zemědělců k získání úvěrů u bank v souvislosti s perspektivou vyšší ziskovosti sektoru a stabilnějšího dotačního prostředí v novém plánovacím období EU.
- O5** Vstup nových investorů do budovaných průmyslových zón (např. Paprsek ve Svitavách) přinese nové pracovní příležitosti.
- O6** Rozvoj zpracovatelského průmyslu a modernizace zemědělské prvovýroby.
- O7** Rozvoj cestovního ruchu a rekreace v klidném a relativně zdravém prostředí.
- O8** Vytvoření nové koncepce cestovního ruchu, aplikace nových forem cestovního ruchu a tvorba nových produktů cestovního ruchu v území.
- O9** Zlepšování stavu životního prostředí.
- O10** Zavádění systémů využití alternativních (obnovitelných) zdrojů energie.
- O11** Oživení bytové výstavby.
- O12** Další rozvoj kulturních a sportovních zařízení v území MASS a jejich využívání pro akce regionálního, příp. i mezinárodního významu.
- O13** Zavádění a realizace principu komunitního plánování pro administraci MASS.

Hrozby (T)

- T1** Nedostatek vhodných podnikatelských aktivit a připravených projektů včetně narůstající nezpůsobilosti pro tvorbu projektů pro uplatnění pomoci z evropských fondů.
- T2** Dovoz levné zemědělské produkce z nákladově příznivějších oblastí republiky nebo i světa a tlak obchodních řetězců na nízké ceny zemědělské produkce.
- T3** Narůstající odliv zejména mladých a vzdělaných lidí z vesnic vlivem nižší kvality a nabídky služeb, infrastruktury nebo i tlaku na rušení venkovských škol apod.
- T4** Další růst nezaměstnanosti.
- T5** Zhoršení životní úrovně pracovníků v zemědělství v důsledku postupující inflace a nízké úrovně odměňování.
- T6** Ohrožení podstaty zemědělských podniků nesplněním norem EU.
- T7** Další zhoršování výsledků místní ekonomiky.
- T8** Trvalé disproporce mezi cenami vstupů a výstupů v zemědělství.
- T9** Snižování ekologické stability krajiny.
- T10** Rostoucí koncentrace silniční dopravy spojená se zvyšováním hlukové zátěže obyvatel a s negativním vlivem na životní prostředí.
- T11** Zhoršování stavu kulturně-historických památek.
- T12** Výrazný útlum činnosti nebo zánik neziskových organizací působících v oblasti sociální a zdravotní péče.
- T13** Neschválení SPL Leader MAS Svitava jako nástroje pro získání finančních prostředků na rozvoj venkova.

STRATEGICKÁ ČÁST

Zdroje pro zpracování rozvojové strategie MAS Svitava

Tvorba této rozvojové strategie vychází z několika zdrojů. Jedním z nich jsou zpracované **strategie Mikroregionů Svitavsko a Brněnec**, jejichž území odpovídá územnímu rozsahu působení MAS Svitava. Tyto strategie ale v mnoha směrech pozbyly své aktuálnosti, a to vzhledem k době zpracování. Strategie z roku 2001, resp. z roku 2003 není možné považovat za relevantní podklad pro tvorbu strategie v roce 2007. To se týká zejména analytické části a údajů, které jsou v ní obsaženy. Proto musela být provedena aktualizace analýzy území obou mikroregionů s využitím zejména dostupných statistických údajů (ČSÚ).

Nejvýznamnějším podkladem pro zpracování této strategie byl **dotazníkový průzkum**, jenž byl realizován ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Pardubického kraje. Šetření proběhlo v průběhu března a dubna 2007. Dotazníky byly nasměrovány na různé skupiny respondentů v území. Hlavní skupinu tvořily všechny obce, spadající do území MAS Svitava. Do další skupiny patřily podnikatelské subjekty působící v území MAS. Jednou ze skupin respondentů byly rovněž neziskové organizace působící na území MAS Svitava. Čtvrtou skupinou respondentů byla široká veřejnost. Cílem tohoto dotazníkového průzkumu bylo v první řadě identifikovat pokud možno všechny potenciální projektové záměry obcí a subjektů z podnikatelského a z neziskového sektoru v území MAS Svitava. Spolu s distribucí dotazníků byla prováděna i informační akce o účelu MAS Svitava. Součástí dotazníků byl tedy propagační leták, kde byly uvedeny základní informace o MAS Svitava a metodě Leader. Výchozím zdrojem (a určitým vodítkem) pro sestavení analytické části této strategie byla 12stránková analýza, kterou zpracovala MAS Svitava v průběhu roku 2006 vlastními silami. Mezi další zdroje, kterých bylo využito při zpracování strategie, patřily výstupy z analýzy venkovského prostoru, které poskytla Agrární komora ve Svitavách. Získané informace byly zpracovány zejména do analytické části, podkapitoly týkající se zemědělství a venkova.

Účel strategie

Tato rozvojová strategie je určitým předstupněm pro Strategický plán Leader. Strategie bude poskytovat datové zázemí pro přípravu SPL MAS Svitava a zároveň definuje směry a úkoly pro vedení i management MAS, které je třeba ještě vykonat tak, aby se z MAS Svitava stala jedna z plně funkčních MAS na území ČR na principu Leader.

Smyslem této strategie je v první řadě poskytnout výchozí pozici pro přípravu SPL, proto zpracovatel z hlediska srovnání důležitosti klade větší váhu na realizovaný dotazníkový průzkum mapující současný stav území než na strategie mikroregionů, které v mnoha směrech pomalu pozbývají aktuálnosti. Strategický plán Leader MAS Svitava bude finálním výstupem z této strategie.

SPL MAS Svitava je třeba chápat jako nástroj, pomocí něhož bude možné čerpat podporu pro realizaci projektů tématicky vymezených v **Programu rozvoje venkova (PRV) 2007 - 13** (Prioritní osa 1, 2, 3).

Struktura strategie

Strategická vize

Strategická vize je v podstatě stav, kterého by měl dosáhnout daný region po určité době, během které jsou realizovány hlavní úkoly obsažené ve strategii. Na dosažení tohoto stavu se podílejí také různé nástroje, pomocí nichž je realizována zejména finanční pomoc danému území. Konkrétním nástrojem pro realizaci této strategie pak bude Strategický plán Leader Místní akční skupiny Svitava.

Strategické cíle

Jednotlivé strategické cíle rozvádějí vizi do dílčích částí a jsou zásadním prvkem pro rozvoj tématických oblastí, do nichž je vhodné směřovat veškeré úsilí a podporu během realizace strategie. Postupným dosahováním strategických cílů pak bude v komplexním pohledu docíleno vytýčeného stavu, tedy naplnění strategické vize.

Priority

Priority ve své podstatě vymezují tématické oblasti, v nichž by měla být realizována podpora. Strategie je rozdělena na 3 tématické a 1 technickou prioritu. Tématické priority a jejich obsah poskytnou oporu při tvorbě Fiší SPL MAS Svitava, technická priorita pomáhá naplňovat cíl související s bezproblémovou a efektivní administrací MAS. Priority jsou v podstatě oblasti rozvoje, na které je potřeba soustředit pozornost a úsilí všech zúčastněných subjektů z území (obcí, podnikatelů, občanů), a to cíleně, efektivně a koncentrovaně, aby bylo dosaženo splnění vytýčených strategických cílů a postupně tak byla naplňována strategická vize.

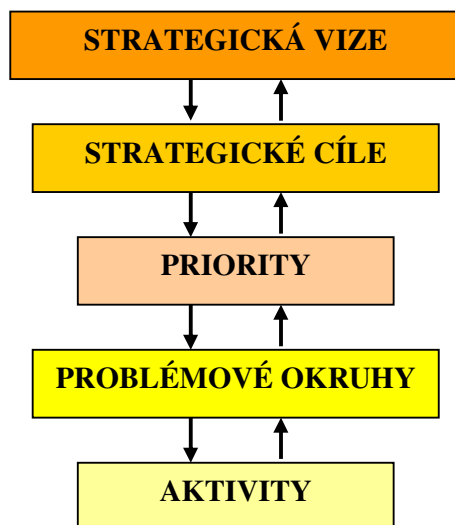
Problémové okruhy

Priority jsou detailněji rozděleny na problémové okruhy. Těch bylo vymezeno pro potřeby této strategie celkem 14, z toho je 10 tématických a 4 technické. Všechny Problémové okruhy obsahují 2 základní části, a sice **Popis výchozí situace**, **Vazba na Program rozvoje venkova** a **Aktivitu**. Problémové okruhy v tématických prioritách (1, 2, 3) obsahují navíc i část: **Návrh vybraných prvků struktury potenciální fiše**. Tato část poslouží zejména při tvorbě SPL MAS Svitava. Zdůvodnění výběru problémových okruhů je uvedeno u každého z nich v části Popis výchozí situace.

Aktivita

Z každého problémového okruhu vychází specifický okruh činností, které je nutné (nebo vhodné) realizovat do určité doby nebo v určitém časovém úseku. Tyto činnosti jsou pro potřeby této strategie označeny jako **Aktivita**. Aktivita jsou rozděleny na **Obsahové aktivity** věcně naplňující daný problémový okruh a na **Úkoly pro MASS**. Za splnění úkolů odpovídá gestor aktivity (orgán MASS). Gestor však může být jen pouhým zpravodajem, který bude schopen o dané aktivitě poskytnout nejaktuálnější informace.

Pro lepší porozumění strategické návaznosti mezi jednotlivými částmi této rozvojové strategie poslouží následující jednoduché schéma, tzv. **hierarchická struktura strategie**:

Vazba strategie na SWOT analýzu

Rozvojová strategie MAS Svitava vychází ze zpracované SWOT analýzy. Ta charakterizuje silné a slabé stránky území (vnitřní faktory, které posilují, respektive zeslabují jeho rozvojový potenciál) a příležitosti a ohrožení (vnější faktory, které za určité situace mohou působit ve směru podpory, respektive zpomalení rozvoje území). SWOT analýza přispěla také k výběru klíčových oblastí rozvoje (problémových okruhů).

Smyslem této strategie je především:

- posilovat a využívat silné stránky,
- potlačovat slabé stránky, případně přispívat k jejich konverzi na silné stránky,
- využívat příležitosti,
- vytvářet obranu proti důsledkům hrozeb, případně přispívat k jejich konverzi na příležitosti.

V rámci sestavování strategie byla vedena snaha reagovat na jednotlivé body SWOT analýzy. Celá struktura problémových okruhů a z nich vyplývajících úkolů je navržena tak, aby bylo využito a řešeno maximum ze silných a slabých stránek, a aby bylo zároveň využito co nejvíce příležitostí a eliminováno co nejvíce hrozeb. Vazba každého problémového okruhu na body SWOT analýzy je uvedena v podrobněji rozpracované struktuře problémového okruhu.

Strategie v rámci Leader

Cílem všech programů na bázi metody Leader je aktivizovat nejrůznější subjekty ne venkově k realizaci rozvojových projektů. Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvlášť dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupina, využívající principu Leaderu, není protikladem k místní samosprávě, ale vhodně ji doplňuje v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívá k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu.

Rozvojová strategie MAS Svitava má přímou vazbu na Program rozvoje venkova 2007 – 13, Prioritní osu 4 Leader. Cílem této osy je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově.

Příprava rozvojové strategie MAS Svitava proběhla s uplatněním základního principu metody Leader. Prostřednictvím metody dotazníkového šetření byly kontaktovány subjekty z území MAS, které poskytly své potenciální projektové záměry pro tématické zaměření strategie. Pokud dojde ke schválení Strategického plánu Leader MAS Svitava jako nástroje pro čerpání finančních prostředků, budou tyto projekty realizovány a administrovány v území na základě tzv. bottom up principu (zdola nahoru), jenž poskytuje plnou podporu projektům místních žadatelů. Tato rozvojová strategie v podstatě mapuje stav připravenosti území pro čerpání finančních prostředků prostřednictvím metody Leader a zároveň definuje strategické cíle, jejichž naplňováním dojde postupnému dosažení strategické vize daného území.

Výběr fiší pro SPL MAS Svitava

Pro potenciální fiše SPL budou vybrány ty Priority, resp. Problémové okruhy z této rozvojové strategie, v rámci nichž se bude vyskytovat v území dostatečné množství potenciálních projektů. Rozhodujícím kritériem bude rovněž vedle množství také kvalita přípravy, časový harmonogram a schopnost potenciálních žadatelů spolufinancovat své projekty.

Zpracovatel na základě zhodnocení výstupů z dotazníkového šetření doporučuje extrahovat z této strategie do připravovaného SPL MAS Svitava zejména Prioritu 1 se všemi obsaženými Problémovými okruhy. Z ostatních Priorit zpracovatel doporučuje vybrat pro potenciální fiše pouze ty problémové okruhy, u kterých během přípravy SPL dojde k naplnění projektovými záměry. Tento proces bude možné sledovat také podle postupně se zaplňující online databáze, do které budou moci subjekty z území svoje projektové záměry vkládat.

Implementace - popis postupu při realizaci strategie

Implementací je míněn způsob, jakým bude rozvojová strategie realizována, respektive jakým způsobem bude **zajišťováno**, aby zvolené **cíle strategie** byly postupně **naplňovány**.

Zvolený způsob implementace rozvojové strategie bere vždy v potaz konkrétní podmínky místa realizace. K dosažení ideálního stavu při naplňování cílů strategie je vhodné do přípravy a realizace SPL zapojit kromě managementu a orgánů MASS také další subjekty a instituce (neziskový sektor, podnikatele) včetně veřejnosti. Pro úspěšné naplňování rozvojové strategie je však nutné zvolit řídicí, výkonné a kontrolní mechanismy.

Problémové okruhy rozvojové strategie obsahují soubory identifikovaných projektových záměrů, jejichž realizace by spolu s dalšími aktivitami měla vést k naplňování stanovených strategických cílů a k postupnému dosažení strategické vize. Předpokladem pro úspěšnou realizaci všech úrovní strategie (Aktivita – Problémový okruh – Priorita – Strategický cíl – Strategická vize) je zavedení systému strategického řízení v rámci MAS Svitava, které se bude týkat každého z uvedených prvků hierarchické struktury strategie.

Proces systému strategického řízení obsahuje tyto kroky:

Strategické plánování – vytvoření vlastního dokumentu strategie.

Realizace (implementace) strategie – postupná realizace aktivit strategie dle harmonogramu (viz příloha „Souhrnný přehled aktivit...“), příprava a realizace projektových záměrů v území.

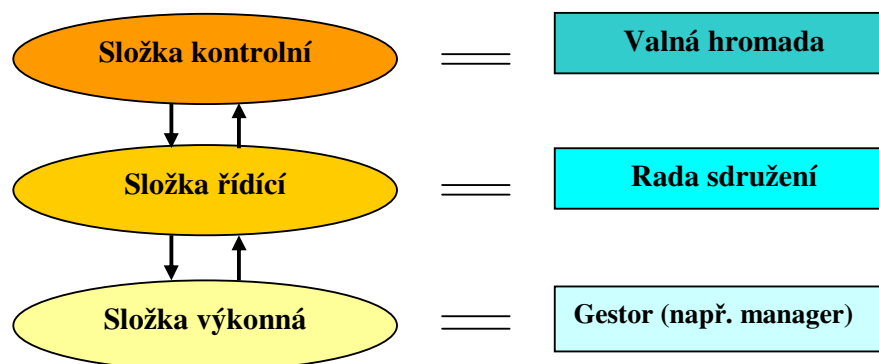
Kontrola a hodnocení procesu realizace - monitoring stavu realizace jednotlivých aktivit a projektů se zpětnou vazbou na průběžnou aktualizaci strategie.

V rámci systému strategického řízení je nutné vyčlenit tyto složky:

Složka výkonná – bude zajišťovat realizaci vybraných aktivit, připravovat podklady pro řídicí složku ohledně možností realizace dalších aktivit, spolupracovat s odbornými subdodavateli (poradenské a realizační firmy) a v neposlední řadě zajišťovat dostatečné množství informací a podkladových materiálů pro monitoring realizace strategie.

Složka řídicí – jejím posláním bude na základě podkladů dodávaných výkonnou složkou nebo dalších externích podkladů včetně znalostí a vědomostí jejích členů nebo poradních orgánů usměrňovat realizaci strategie dle aktuální situace a možností a také realizovat monitoring strategie.

Složka kontrolní – bude projednávat navrhované aktualizace a doplňky strategie na základě podkladů řídicí složky, projednávat podněty a připomínky z řad vlastních členů i veřejnosti. Důležitou činností kontrolní složky bude na základě informací z monitoringu rozhodovat o změnách strategie.

Vztah rozvojové strategie MAS Svitava k ostatním programům uplatněným v území

Rozvojová strategie MAS Svitava a její výsledný produkt – Strategický plán Leader MAS Svitava bude sloužit především pro realizaci a finanční podporu projektů prostřednictvím **Programu rozvoje venkova (PRV) 2007 - 13** (Prioritní osa 1, 2, 3), jenž je financován z EAFRD. Zřejmě bude také možné s odkazem na tuto strategii usilovat o podporu jiných projektů z území MAS Svitava také v ostatních programech v rámci tzv. Strukturálních fondů financovaných z ERDF a ESF. Každopádně ale bude v území MAS Svitava docházet k realizaci projektů, které do jisté míry řeší obdobnou problematiku jako Program rozvoje venkova. Ze spektra programů, které slouží jako nástroje pro čerpání podpory ze Strukturálních fondů EU připravených pro programovací období 2007 - 2013, jsou to především následující:

1) Regionální operační program NUTS II Severovýchod

V programovacím období 2007 - 13 bude na území Pardubického kraje realizován Regionální operační program NUTS II Severovýchod, pomocí něhož budou financovány projekty žadatelů především z veřejné sféry, tedy místních a krajských samospráv; v menším množství i podnikatelů (MSP). Tématicky bude ROP řešit obdobnou problematiku jako PRV, pouze s tím rozdílem, že rozhraní bylo stanoveno velikostí obce, resp. počtem obyvatel. Projekty obcí do 2000 obyvatel budou realizovány v rámci PRV a projekty nad 2000 obyvatel ROP. Jistou specifickou výjimkou jsou ČOV a kanalizace, které PRV řeší až do hranice 2000 obyvatel (ROP tuto problematiku neřeší vůbec). Tématickou shodu lze nalézt v Prioritní ose 2, kde se nalézá Oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova. Ta je tématicky velmi obdobně zaměřena jako Prioritní osa 3 Programu rozvoje venkova. ROP NUTS II Severovýchod rovněž řeší problematiku cestovního ruchu, ve srovnání s PRV lze najít shodné zaměření např. v otázce podpory budování infrastruktury cestovního ruchu, podpory netradičních forem CR, jako je hipoturistika atd.

Je předpoklad, že do tohoto programu bude žádat především největší sídlo z území MAS, město Svitavy, a to především v rámci Oblasti podpory 2.2. Rozvoj měst.

2) Operační program Životní prostředí

Tento operační program, financovaný z ERDF (Evropského fondu regionálního rozvoje) je zaměřen na řešení obdobné problematiky jako PRV v otázkách čištění odpadních vod. Rozhraní mezi programy bylo nastaveno následovně. PRV řeší projekty rekonstrukce a výstavby kanalizací a ČOV v sídlech do 2000 EO. Nad hranici 2000 EO (ekvivalentních obyvatel) jsou ČOV a kanalizace financovatelné z Operačního programu Životní prostředí.

3) Operační program podnikání a inovace (OPPI)

Tento program je zaměřen především na podporu MSP (do 250 zaměstnanců) podnikajících v rámci vymezených OKEČ zpracovatelského průmyslu.

V rámci tohoto programu financovaného z ERDF byl již v březnu 2007 vyhlášen podprogram *Rozvoj*, jenž je územně vymezen a týká pouze oblastí se soustředěnou podporou státu, tedy území celého bývalého okresu Svitavy. Tématicky je zaměřen na vybavení firem novými technologiemi a novým strojním zařízením. Mezi další programy OPPI, které byly vyhlášeny v dubnu 2007, patří program *ICT v podnicích*, program *Inovace*, program *Potenciál* a program *Eko-energie*.

Vztah Rozvojové strategie MAS Svitava k Programu obnovy venkova

Pardubický kraj na svém území realizuje tzv. **Program obnovy venkova**. Tento krajský program vyhlašovaný na každý kalendářní rok se v mnoha oblastech zaměřuje na podporu obdobných aktivit jako národní Program rozvoje venkova. Styčné plochy s tématickým zaměřením této strategie lze vysledovat zejména v následujících dotačních titulech:

Dotační titul 1

Výstavba, rekonstrukce, oprava, obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, pořízení obecního majetku.

Dotační titul 2

- 1) Komplexní úprava veřejných prostranství.
- 2) Zřizování, obnova a údržba veřejné zeleně.

Dotační titul 3

- 1) Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení.
- 2) Oprava, rekonstrukce a výstavba veřejného rozhlasu.

Dotační titul 4

- 1) Výstavba, rekonstrukce a oprava místních komunikací, chodníků, parkovišť a odstavných ploch.
- 2) Výstavba, rekonstrukce a oprava cyklistických a pěších stezek.

Dotační titul 6

Projekty obcí, svazků obcí a MAS na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje a obnovy venkova.

Dotační titul 7

- 1) Integrované projekty venkovských mikroregionů.
- 2) Zpracování strategií pro MAS.

Dotační titul 8

Dotace úroků z úvěrů na projekty k rozvoji infrastruktury.

Vazba rozvojové strategie MAS Svitava na jiné strategické a koncepční dokumenty

Rozvojová strategie MAS Svitava má vazbu na zpracované strategie obou mikroregionů, na jejichž území tato místní akční skupina působí. Zároveň má vazbu na Program rozvoje Pardubického kraje, jenž je nadřazeným strategickým dokumentem platným pro území celého Pardubického kraje.

Vazba na Strategický plán rozvoje pro Mikroregion Svitavsko (aktualizovaná verze 2003)

V případě tohoto dokumentu lze nalézt shodu se záměry obsaženými v těchto Prioritních oblastech rozvoje:

Prioritní oblast rozvoje 2.1 Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu Svitavsko

Opatření 2.1.1 Budování infrastruktury cestovního ruchu a rozvoj služeb pro turisty

Opatření 2.1.2 Tvorba produktů cestovního ruchu, podpora vzniku speciálních forem cestovního ruchu (např. hipoturistika, agroturistika, apod.)

Opatření 2.1.3 Presentace a propagace mikroregionu, tvorba image

Prioritní oblast rozvoje 2.2 Ochrana životního prostředí

Opatření 2.2.1 Výstavba a obnova vodovodů a kanalizací, likvidace odpadních vod

Opatření 2.2.2 Revitalizace, budování a obnova malých vodních ploch, revitalizace vodních toků

Opatření 2.2.3 Realizace protipovodňových opatření, komplexní pozemkové úpravy

Opatření 2.2.4 Podpora a realizace projektů zaměřených na úspory energie a využití alternativních zdrojů energie

Opatření 2.2.6 Péče o veřejná prostranství a krajinu

Prioritní oblast rozvoje 2.3 Zajištění sociálních a zdravotních služeb v obcích mikroregionu

Opatření 2.3.1 Rozvoj sociálních služeb pro potřebné jednotlivce a znevýhodněné skupiny obyvatel mikroregionu

Prioritní oblast rozvoje 2.4 Vzdělávání a využívání volného času

Opatření 2.4.1 Rozvoj dalšího vzdělávání a celoživotního učení

Opatření 2.4.2 Budování, údržba a rekonstrukce kulturních, sportovních apod. zařízení, jejich multifunkční využívání

Opatření 2.4.3 Rozvoj škol a školských zařízení, jejich obnova, rekonstrukce a dovybavení

Opatření 2.4.4 Rozvoj volnočasových aktivit zaměřených především na děti a mládež

Opatření 2.4.5 Podpora tradiční venkovské spolkové činnosti a organizací včetně vzniku nových tradic a občanských aktivit

Prioritní oblast rozvoje 2.6 Rozvoj venkova a zemědělství

Opatření 2.6.1 Výstavba a obnova technické infrastruktury obcí

Opatření 2.6.3 Výstavba a obnova občanské vybavenosti a rekonstrukce a údržba kulturních

Opatření 2.6.4 Obnova a výstavba domovního a bytového fondu v obcích, rozvoj potřebné infrastruktury

Opatření 2.6.6 Vytvoření podmínek pro stabilizaci, rozvoj a zvýšení efektivity zemědělského podnikání

Opatření 2.6.7 Využití potenciálu zemědělských podniků k rozšíření nezemědělských výrob

Vazba na Strategii rozvoje Mikroregionu Brněnec (2001)

V případě tohoto dokumentu lze nalézt shodu se záměry obsaženými v těchto Prioritách a Opatřeních:

Priorita č. 1. Rozvoj podnikání a tvorba pracovních příležitostí

Opatření 1.3. Budování infrastruktury a podmínek pro rozvoj cestovního ruchu

Opatření 1.5. Podnikatelské projekty rozvoje cestovního ruchu

Opatření 1.7. Podnikatelské projekty v zemědělství a zpracovatelském průmyslu, zvýšení kvality a konkurenceschopnosti s efektem údržby krajiny

Priorita č. 2. Rozvoj infrastruktury, vybavenosti a technické obsluhy mikroregionu, péče o krajinu

Opatření 2.1. Obnova a doplnění sítě místních a veřejných komunikací, včetně doprovodné infrastruktury, pro zvýšení propustnosti regionu

Opatření 2.3. Výstavba a obnova vodovodů a kanalizací

Opatření 2.4. Výstavba, obnova a péče o objekty veřejné občanské a technické vybavenosti území, domovního a bytového fondu

Opatření 2.5. Péče o krajinu a kulturní dědictví mikroregionu

Priorita č. 3. Obnova a posílení vzdělávání, sportu, společenského života, sociálního zázemí a soudržnosti mikroregionu

Opatření 3.1. Péče o vzdělání, sport a celoživotní učení v regionu

Opatření 3.2. Obnova aktivního společenského, kulturního a sportovního života v obcích, zdravý životní styl

Opatření 3.3. Péče o děti předškolního věku, starší občany a sociálně nepřízpůsobivé obyvatele

Vazba na Program rozvoje Pardubického kraje (PRK - aktualizace 2006)

V případě tohoto dokumentu lze nalézt shodu se záměry obsaženými v těchto Problémových okruzích a Opatřeních:

Problémový okruh - Ekonomika

Opatření 1.1 Rozvoj podnikatelského zázemí, vyhledávání investorů, příprava rozvojových území a revitalizace podnikatelských aktivit ve venkovském prostoru a problémových mikroregionech

Problémový okruh - Technická vybavenost, dopravní přístupnost a obsluha území

Opatření 1.2 Modernizace silnic II. a III. třídy a místních komunikací

Opatření 3.1 Rozvoj vodovodní a kanalizační sítě kraje

Problémový okruh - Lidské zdroje a kvalita života

Opatření 3.2 Zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb na území kraje

Opatření 3.4 Stimulace rozvoje bydlení

Opatření 4.1 Podpora kulturních a společenských aktivit a institucí včetně posílení partnerství veřejného a soukromého sektoru a udržení historických a kulturních tradic

Opatření 5.1 Rozvoj volnočasových aktivit

Problémový okruh - Venkovský prostor a zemědělství

Opatření 1.4 Diverzifikace zemědělského podnikání do nezemědělských aktivit

Opatření 2.1 Revitalizace venkovského prostoru

Problémový okruh – Životní prostředí

Opatření 1.1 Ochrana vodních zdrojů a revitalizace říčních systémů

Opatření 1.2 Snižování emisí a imisí ze středních a malých zdrojů znečišťování ovzduší

Opatření 3.1 Ochrana přírody a krajiny

Problémový okruh – Cestovní ruch

Opatření 1.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

Opatření 1.5 Tvorba nových produktů CR v Pardubickém kraji a turistickém regionu Východní Čechy

Opatření 1.7 Ochrana kulturně-historického potenciálu kraje a jeho využití z hlediska cestovního ruchu

Problémový okruh – Činitelé

Opatření 2.1 Další prohlubování systémů plánování a rozhodování v kraji

Opatření 3.1 Posílení budování a rozvíjení partnerských vztahů subjektů se sídlem v Pardubickém kraji

Vazba Priorit Rozvojové strategie MAS Svitava na EU dokumenty

Jedním z nejvýznamnějších dokumentů EU, který se zabývá rozvojem venkovských oblastí jsou **Strategické pokyny společenství pro rozvoj venkova**. Ty stanovují oblasti důležité pro naplňování priorit Společenství, zejména ve vztahu k göteborgským cílům udržitelnosti a k obnovené lisabonské strategii pro hospodářský růst a zaměstnanost.

Lisabonskou strategii je třeba vidět v širších souvislostech požadavku udržitelného rozvoje, podle něž je třeba řešit současné potřeby, aniž by byla ohrožena schopnost budoucích generací uspokojit své vlastní potřeby. Nové programové období nabízí jedinečnou příležitost změnit zaměření podpory z EAFRD na hospodářský růst, zaměstnanost a udržitelnost. V tomto ohledu je PRV a v přeneseném smyslu i tato strategie plně v souladu s **Prohlášením o hlavních zásadách pro udržitelný rozvoj** a s obnoveným **Lisabonským akčním programem**, který se snaží cílit prostředky tak, aby z Evropy učinil přitažlivější místo pro investice a práci, za podpory znalostí a inovací pro růst a vytváření četnějších a lepších pracovních příležitostí. Rozvojová strategie MAS Svitava prostřednictvím PRV přispívá k naplňování lisabonských a göteborgských cílů zejména ve dvou následujících oblastech:

1) Kvalita života ve venkovských oblastech a podpora diverzifikace

K udržení kvality života a podpoře diverzifikace by měly být realizovány takové priority, jejichž cílem bude tvorba nových pracovních míst v netradičních odvětvích na zajištění náhrady za očekávané úbytky pracovních příležitostí v zemědělství a potravinářském sektoru a zkvalitňování venkovské infrastruktury.

Strategie má přímou vazbu na Program rozvoje venkova, který posiluje atraktivitu venkova k životu včetně zlepšení podmínek pro hospodářský růst realizací opatření zaměřených převážně na diverzifikaci ekonomických (nezemědělských) aktivit, zlepšování kvality života na venkově, vzdělávání a rozšiřování využití informačních a komunikačních technologií a dále pak zlepšení kvality života zvýšením povědomí o přírodních a kulturních hodnotách prostředí a jejich obnovou a rehabilitací.

2) Budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci

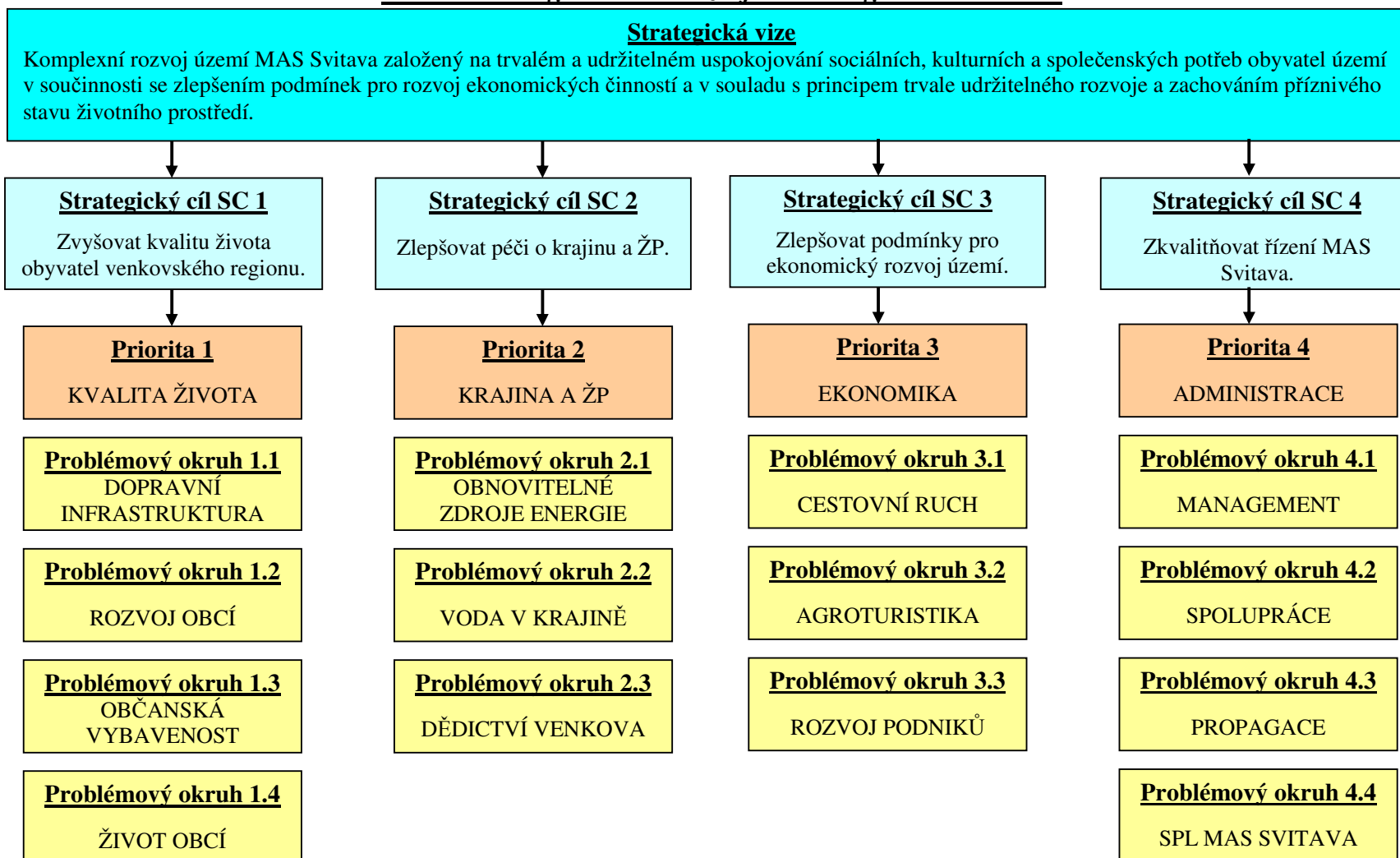
K uspokojivému budování místních kapacit by měly být realizovány priority, orientované na zlepšení řízení a uvolnění místního potenciálu.

Strategie má přímou vazbu na Program rozvoje venkova, který umožňuje budovat místní kapacity zejména prostřednictvím vytváření místních partnerství z různých oblastí společenského života, přípravou místních rozvojových strategií a jejich následnou realizací. Integrovaný přístup pomůže chránit a rozšiřovat místní přírodní a kulturní dědictví, zvyšovat povědomí o ochraně životního prostředí, podporovat výrobu specialit, cestovní ruch, obnovitelné zdroje a energii a investovat do nich.

Relevantní priority PRV
Priorita 3.1 Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE
Priorita 3.2 Podmínky růstu a kvalita života na venkově
Priorita 3.3 Vzdělávání
Priorita 4 Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkovských oblastí

Relevantní priority Rozvojové strategie MAS Svitava
Priorita 1 Kvalita života
Priorita 2 Krajina a ŽP
Priorita 3 Ekonomika
Priorita 4 Administrace

Schéma strategické části rozvojové strategie MAS Svitava

Strategický cíl SC 1 – Zvyšovat kvalitu života obyvatel venkovského regionu

Priorita 1 – KVALITA ŽIVOTA

Problémový okruh 1.1 – Dopravní infrastruktura

Popis výchozí situace:

Cílem tohoto problémového okruhu je zkvalitnění dopravní infrastruktury v obcích na území MAS Svitava včetně souvisejícího zázemí. Situace ve většině dotčených obcí není v tomto směru nijak příznivá. Některé místní komunikace s živičným povrchem jsou zejména po zimním období v havarijním stavu a lokální opravy tento problém neřeší. Je nutné provést kompletní rekonstrukci, minimálně však odstranění a nahrazení svrchní pojezdové vrstvy.

Problémem je především nedostatek finančních prostředků na realizaci těchto akcí, poněvadž rekonstrukce komunikací patří mezi finančně náročnější projekty. Současná výše nákladů na výstavbu či rekonstrukci normativně a parametrově odpovídající silnice se pohybuje v poměru 1mil Kč = 1 km komunikace u silnic II a III.třídy. U místních komunikací není předpoklad, že by musely být vždy řešeny podle normy platné pro silnice 2.a 3. třídy, což znamená, že výše uvedené částky mohou být nižší a bude záviset zejména na specifikách daného úseku.

Dále je vhodné podporovat aktivity, které vedou ke zkvalitňování dalších prvků bezprostředně souvisejících s dopravní infrastrukturou. Jedná se především o chodníky, které v obcích buď chybějí nebo jsou na mnoha místech v nevyhovujícím stavu, což je z větší části důsledek průběžných zásahů na inženýrských sítích.

Situace pro pěší účastníky silničního provozu rovněž není příznivá. Každodenní chůze podél silničních průtahů je pro většinu obyvatel (zejména starších občanů a dětí) rovněž velmi nebezpečnou záležitostí. Tato fakta plně opodstatňují zařazení budování stezek pro pěší (příp. i pro cyklisty) mezi podporované aktivity. Bezpečnost obyvatel obcí v rámci silničního provozu je základní podmínkou související s kvalitou života.

Podpora se bude týkat také budování bezpečnostních dopravních prvků (např. kruhové křižovatky, ostrůvky, bezbariérové přechody pro chodce s výstražným zařízením, nasvětlení přechodů apod.). Na zdraví obyvatel se bohužel výrazným způsobem také projevuje vliv dopravy prostřednictvím hluku. Z tohoto důvodu bude také dána možnost podpory budování protihlukových opatření v obcích, kterými procházejí silniční průtahy I. a II. třídy.

Na základě dotazníkového průzkumu obcí bylo identifikováno dostatečné množství projektů, které by bylo možné realizovat v rámci tohoto problémového okruhu. Tento problémový okruh má tedy výraznou šanci, že bude při přípravě SPL MAS Svitava „překlopen“ do tématické Fiše **Dopravní infrastruktura** a rozpracován dle požadované struktury.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**, skupina opatření III.2 Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, podopatření III 2.1 Obnova a rozvoj vesnic.

Vazba na cíle opatření se týká zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

Návrh vybraných částí struktury potenciální fiše Dopravní infrastruktura:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 b) (i, ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce pomoci v rámci této fiše by patřily především **obce** dle Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů. Bylo by vhodné také mezi příjemce zařadit **dobrovolné svazky obcí** dle §46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a budoucí fiše SPL lze očekávat především investiční projekty zaměřené na výstavbu a rekonstrukci dopravní infrastruktury, jejichž realizací bude dosaženo zkvalitnění života obyvatel obcí ležících v území MAS Svitava. Je předpoklad, že Fiše nebude omezovat příjem projektů ani po stránce geografické (místo realizace projektu). Je však vhodné při výběru projektů dát přednost menším obcím před většími městy (Svitavy).

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje budou patřit především investiční náklady týkající se výstavby a rekonstrukcí místních komunikací. Je vhodné, aby způsobilým výdajem byla i neinvestiční projektová příprava, tedy zpracování projektové dokumentace, příp. i projektový a autorský dozor.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 1.1 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Březová nad Svitavou	Oprava místních komunikací	5 000 000	2008-2010
Dětřichov	Oprava místní komunikace	1 200 000	2010
Javorník	Oprava místních komunikací	2 800 000	2007-2010
Kamenná Horka	Obnova místních komunikací	1 500 000	2009-2010
Koclířov	Obnova místních komunikací	1 000 000	2009-2010
Kukle	Vybudování chodníku podél komunikace II.tř.	1 000 000	2008-2010
Kukle	Rekonstrukce a výstavba nových místních komunikací	2 500 000	2007-2009
Kukle	Vybudování silničních ostrůvků na silnici II.tř.	700 000	2009-2011
Lavičné	Obnova místních komunikací	1 000 000	2009
Lavičné	Renovace osvětlení, zastávek	20 000	2010
Mikuleč	Budování a obnova místních komunikací	3 000 000	2008-2012
Mikuleč	Cyklostezka Javorník - Mikuleč	8 000 000	2008-2012
Opatov	Oprava místních komunikací	3 000 000	2008-2011
Opatovec	Rekonstrukce místních komunikací	1 000 000	2009-2010
Pohledy	Obnova 2 úseků místních komunikací	3 000 000	2010-2012
Rozhraní	Cyklistická stezka Rozhraní - Stvolová	400 000	2008
Rudná	Oprava povrchů místních komunikací	800 000	2011-2012
Sklené	Rekonstrukce místních komunikací	3 000 000	2008-2010
Študlov	Rekonstrukce místních komunikací	250 000	2007-2008
Vendolí	Chodníky v obci Vendolí	4 000 000	2011
Vendolí	Cyklostezka Vendolí - Svitavy	9 000 000	2008-2009
Vendolí	Místní komunikace v obci Vendolí	10 000 000	2012-2013
Vítějeves	Obnova a výstavba místních komunikací	15 000 000	2009-2013
Souhrn	Počet projektů 23	77 170 000	

Aktivity problémového okruhu 1.1:

Úkoly pro MASS:

1.1.1 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v tomto problémovém okruhu (Dopravní infrastruktura), a to zejména v otázkách připravenosti žadatele:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele (obcí)
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- rekonstrukce a budování místních komunikací
- rekonstrukce a budování chodníků v obcích včetně stezek pro pěší a cyklisty
- rekonstrukce a budování dopravních bezpečnostních prvků
- budování protihlukových opatření

Vazba na SWOT analýzu:

S8, S10, W11, O1, T10, T13

Problémový okruh 1.2 – Rozvoj obcí

Popis výchozí situace:

Snahou obcí by mělo být v první řadě zastavení nebo alespoň zmírnění procesu postupného „vyliďňování“ venkova. To je možné docílit zejména vytvářením vhodných podmínek pro budování nových rodinných nebo bytových domů, budováním a zkvalitňováním prvků technické infrastruktury a občanské vybavenosti a také zlepšováním estetického vzhledu obcí tak, aby byly vnímány jako místo příjemné pro život. Z těchto důvodů má tento problémový okruh širší záběr a obsahuje několik vybraných tematických směrů přispívajících zejména ke zlepšování kvality života na venkově a následně i ke stabilizaci venkova.

Jedním z hlavních směrů tohoto problémového okruhu je zajištění dalšího rozvoje obce prostřednictvím přípravy území pro bytovou výstavbu (zejména RD), což se týká hlavně výkupu území a budování inženýrských sítí na těchto pozemcích. Do tohoto směru by bylo vhodné také zařadit financování projektů zaměřených na aktualizaci územně-plánovací dokumentace pro tyto obce z území MAS Svitava, které ji potřebují provést.

Dalším směrem tohoto problémového okruhu bezprostředně souvisejícím s rozvojem obcí je obnova a modernizace inženýrských sítí. Vodovodem jsou sice vybaveny všechny obce na území MAS Svitava, stav vodovodního řadu v některých obcích je však v havarijním stavu.

Většina obcí území MAS Svitava nemá vyřešenou situaci ohledně vybavenosti kanalizací a systémy odvádění odpadních vod. Ve většině obcí chybí vybavení kanalizací, která není zakončena řádným čištěním, což má následně dopady na znečištění povrchových zdrojů vod a potenciálně představuje ohrožení pro kvalitu vod podzemních. Kanalizací (bez ČOV) je vybaveno pouze 6 obcí, kanalizací s následným čištěním jsou vybaveny pouze 3 obce. Jednou z možností jak řešit tuto problematiku, je napojení obcí na ČOV Svitavy, a to vzhledem k městem připravovanému zkapacitnění této ČOV. To by se týkalo obcí Hradec nad Svitavou, Vendolí, Javorník a Kamenná Horka. Při přípravě jednotlivých projektů je také vhodné zajistit provázanost s nadřazenými koncepčními dokumenty, jakým je v této oblasti Program rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje.

Pro venkov obecně je charakteristická rozdílná úroveň vybavenosti, rozsahu a dostupnosti základní technické infrastruktury. Na veřejný vodovod je v ČR napojeno cca 81 % obcí do 2000 obyvatel, a na veřejnou kanalizaci je napojeno pouze 66 % obcí do 2000 obyvatel, na kanalizaci s čistírnou odpadních vod přitom pouze asi 26 %. Jen splnění norem ES v oblasti čištění odpadních vod by znamenalo vynaložit na budování čistíren v obcích do 2 000 ekvivalentních obyvatel asi 5 mld Kč do roku 2010. (Přechodné období plnění směrnice Rady 91/271 a Rámcová vodní směrnice). Prostřednictvím PRV budou podpořeny investice do základní vodohospodářské infrastruktury v obcích do 2000 obyvatel (vodovody, kanalizace, ČOV). Budování tohoto typu infrastruktury v obcích do 2000 EO (ekvivalentních obyvatel) podporuje kromě PRV také Operační program Životní prostředí, a to ve všech obcích na území ZCHÚ bez omezení. Operační program Životní prostředí podporuje vodohospodářskou infrastrukturu v obcích nad 2000 EO.

Třetím ze směrů tohoto problémového okruhu je zlepšení vzhledu obcí formou péče o veřejná prostranství v obcích. To je samozřejmě velice potřebná činnost, ale bylo by vhodné, aby při výběru projektů byla dána přednost projektům věnujícím se úpravě stávajících nevyužívaných ploch formou rozšiřování ploch zeleně v obcích např. realizací parkových úprav (rekultivace, zatravnění, vysázení nových stromů, vybudování chodníků či pěšin). Součástí podpory by mělo být také pořízení specifických strojů a zařízení na úpravu těchto prostor. Dle výsledků dotazníkového průzkumu obce tento typ projektů v určitém množství také připravují.

Tento problémový okruh má vzhledem k dostatečnému množství identifikovaných projektů určité šance, aby byl při přípravě SPL MAS Svitava „překlopen“ do příslušné tematické Fiše (Rozvoj obcí) a rozpracován dle požadované struktury.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 1.2 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Banín	Generální oprava kanalizace	10 000 000	2010-2013
Bělá nad Svitavou	Rekonstrukce vodovodu v Bělé nad Svitavou	35 000 000	2009-2013
Brněnec	Úprava parku kolem budovy OÚ	2 000 000	2008-2009
Březová nad Svitavou	Příprava stavebních parcel - zainvestování	6 000 000	2008-2010
Dětřichov	Vybudování ČOV	4 000 000	2010-2013
Hradec nad Svitavou	Zkapacitnění a rekonstrukce vodovodu 1.etapa	22 000 000	2007-2010
Hradec nad Svitavou	Kanalizace s napojením na ČOV Svitavy	80 000 000	2007-2010
Chrastavec	Příprava pozemků pro stavbu RD, budování infrastruktury	500 000	do roku 2010
Chrastavec	Parkové úpravy a vybudování dětského hřiště v Půlpecnu	500 000	2009
Javorník	Úpravy veřejných prostor	300 000	2007-2011
Javorník	Příprava území pro bytovou výstavbu	10 000 000	2009-2012
Kukle	Změna územního plánu obce Kukle	160 000	2008
Kukle	Zainvestování parcel pro výstavbu RD	300 000	2007-2009
Lavičné	Budování vodovodu a kanalizace	9 000 000	2009
Lavičné	Obnova veřejné zeleně	40 000	2009
Lavičné	Aktualizace ÚPD	60 000	2009
Mikuleč	Rekonstrukce obecního vodovodu	5 000 000	2010-2012
Mikuleč	Příprava pozemků pro výstavbu RD	200 000	2007-2010
Opatov	Péče o krajinu a veřejná prostranství-nákup traktoru	2 000 000	2008
Opatov	Výstavba inženýrských sítí	6 000 000	2008
Opatovec	Výsadba parku, osázení veřejných prostranství	250 000	2008-2009
Radiměř	Kanalizace obce včetně výstavby ČOV	120 000 000	2008-2010
Radiměř	Příprava stavebních parcel (zasíťování)	3 000 000	2007-2009
Rozhraní	Úprava centra obce a okolí OÚ + park	250 000	2008
Rozhraní	Výstavba RD - nákup pozemků a příjezdové komunikace	1 000 000	2008
Študlov	Obnova a údržba veřejných prostranství včetně zeleně	200 000	2007-2009
Vendolí	Splašková kanalizace obce Vendolí	60 000 000	2011
Vendolí	Příprava území pro bydlení v RD v obci Vendolí	20 000 000	2010-2013
Vítějeves	Výstavba kanalizace a ČOV	38 000 000	2011-2013
Vítějeves	Výstavba 35 bytových domů včetně infrastruktury	85 000 000	2009-2013
Souhrn	Počet projektů 30	520 760 000	

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**, skupina opatření III.2 Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, opatření III 2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby.

Vazba na cíle opatření se týká zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

Návrh vybraných částí struktury potenciální fiše Rozvoj obcí:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 b) (i, ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce pomoci v rámci této fiše by patřily především **obce** dle Zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a budoucí fiše SPL lze očekávat jak investiční projekty zaměřené na infrastrukturní rozvoj obcí a zlepšení vzhledu obcí, tak zároveň neinvestiční projekty související s pořízením či aktualizací územně plánovací dokumentace obcí.

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje budou patřit především rekonstrukce a modernizace inženýrských sítí, dále úpravy pozemků pro výstavbu nových obytných objektů a také revitalizační práce na veřejných prostranstvích. Do způsobilých výdajů bude možné také zahrnout nákup strojů pro údržbu veřejných prostor.

Aktivity problémového okruhu 1.2:

Úkoly pro MASS:

1.2.1 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v tomto problémovém okruhu (Rozvoj obcí), a to zejména v otázkách připravenosti žadatele:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- výkup pozemků pro bydlení
- zasíťování pozemků pro bydlení
- budování obecních bytových domů
- aktualizace ÚPD
- budování, rekonstrukce a modernizace inženýrských sítí v obcích
- budování, rekonstrukce a modernizace infrastruktury pro odvod a čištění odpadních vod
- úpravy veřejných prostranství včetně nákupu zařízení na údržbu

Vazba na SWOT analýzu:

S7, S8, S11, W4, W6, W7, O1, O11, T13

Problémový okruh 1.3 – Občanská vybavenost

Popis výchozí situace:

Tento problémový okruh navazuje do určité míry na předchozí okruh a je zaměřen na zajištění prvků občanské vybavenosti, zejména na budování a modernizaci veškeré infrastruktury pro sportovní a volnočasové aktivity (víceúčelová hřiště, dětská hřiště a koutky, koupaliště), infrastruktury pro sociální péči (pečovatelské služby pro seniory), infrastruktury pro kulturní a společenské aktivity (kulturní domy, společenská centra) a rovněž infrastruktury pro vzdělávání (MŠ, ZŠ). Nositeli projektů, respektive realizátory těchto investičních akcí, budou téměř výhradně obce. Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že obce z území MAS již připravují tento typ projektů k realizaci. Dopady projektů v případě jejich realizace budou v mnoha směrech přispívat ke zkvalitnění života obyvatel dotčených obcí a v širším měřítku i celému území MAS Svitava.

Veškeré zájmové a volnočasové (sportovní, kulturní) aktivity v obcích významným způsobem přispívají k prevenci sociálně-patologických jevů. Pestrá nabídka volnočasových aktivit (kulturních, sportovních, zájmových atd.) je jedním ze stabilizačních faktorů společnosti, spolu s vytvářením podmínek pro rozvoj bydlení pomáhá také zabránit odlivu obyvatel území. Kulturní, sportovní a společenské akce rozvíjejí společenský život místních obyvatel, posilují soudržnost a trvalejší a pevnější vazby k rodné obci. Důležitou podmínkou je však existence provozuschopné infrastruktury pro realizaci těchto aktivit.

Analýza identifikovala nutnost některých obcí řešit problematiku péče o staré a nemocné občany. Nutnost řešení problematiky sociálních služeb, která bude poskytována zejména pro starší občany je podložena následně uvedenými současnými trendy - zvyšuje se poptávka po sociálně únosném bydlení, do roku 2020 bude docházet k přirozenému úbytku počtu obyvatel a v důsledku menšího přírůstku nově narozených bude docházet k zrychlenému zvyšování podílu obyvatel poproduktivního věku. Tento trend je posílen i zvyšováním průměrné délky života. Dlouhodobě neudržitelná je také nízká úroveň úhrady pobytu v ústavech sociální péče. Je předpoklad, že podíl plateb obyvatel těchto zařízení na nákladech poroste. V území MAS Svitava se nachází několik zařízení sociální péče pro staré a nemocné. Jejich počet a územní rozmístění je však pro mnoho obcí území MAS neuspokojivé.

Obce jako zřizovatelé vzdělávacích zařízení pro předškolní výchovu a základní vzdělávání jsou povinny zajišťovat veškeré materiálně-technické zázemí těchto zařízení, o tato zařízení pečovat a udržovat je v provozuschopném stavu, a také v případě potřeby tato zařízení rušit či naopak zakládat nová dle aktuální poptávky spádového území.

Na zařazení tohoto problémového okruhu do této strategie mají vliv výsledky realizovaného dotazníkového průzkumu především v obcích území MASS a do jisté míry také doporučující podněty ze strany veřejnosti, tedy té cílové skupiny, která bude především využívat výsledků projektů. Udržitelnost tohoto typu projektů je předpokládána tak, že provoz veškerých těchto vybudovaných nebo rekonstruovaných zařízení bude financován čistě z obecních rozpočtů.

Tento problémový okruh má vzhledem k většímu množství připravovaných projektů velké předpoklady, že bude při přípravě SPL MAS Svitava „překlopen“ do příslušné tématické Fiše (Občanská vybavenost) a rozpracován dle požadované struktury.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**, skupina opatření III.2 Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, opatření III 2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby.

Vazba na cíle opatření se týká zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 1.3 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Brněnec	Rozšíření sálu Lidového domu	6 000 000	2009-2010
Dětřichov	Vybudování víceúčelového hřiště a dětského hřiště	1 500 000	2008-2009
Javorník	Společenské a vzdělávací centrum	9 000 000	2007-2009
Kamenná Horka	Rekonstrukce budovy OÚ	11 000 000	2008-2009
Kamenná Horka	Rekonstrukce kulturního domu	2 000 000	2009-2010
Kamenná Horka	Obnova místního rozhlasu	1 000 000	2009-2010
Koclířov	Vybudování dětského hřiště a zahrady pro MŠ	500 000	2008-2010
Koclířov	Realizace projektu Areál zdraví	3 000 000	2009-2010
Mikuleč	Vybudování víceúčelového hřiště	600 000	2008-2009
Opatov	Dům s pečovatelskou službou	20 000 000	2009-2011
Opatovec	Výstavba hřiště u ZŠ	100 000	2010-2011
Pohledy	Vybudování Společenského domu a OÚ Pohledy	5 000 000	2010-2013
Radiměř	Rekonstrukce kulturního domu (výměna oken, soc. zařízení)	1 500 000	2008
Sklené	Vybudování dětského hřiště	150 000	2007-2010
Študlov	Úpravy dětského hřiště	200 000	2008-2010
Študlov	Rekonstrukce veřejného rozhlasu	300 000	2008-2009
Vendolí	Výstavba víceúčelového hřiště a dětského koutku ve sport.areálu	2 000 000	2012
Vendolí	Rekonstrukce budovy ZŠ a MŠ Vendolí	7 000 000	2011-2013
Vendolí	Dům s pečovatelskou službou pro seniory v obci Vendolí	25 000 000	2008-2013
Vítějeves	Přestavba objektu samoobsluhy na multifunkční centrum	35 000 000	2012-2013
Vítějeves	Výstavba domova důchodců pro seniory	35 000 000	2010-2013
Souhrn	Počet projektů 21	165 850 000	

Návrh vybraných částí struktury potenciální fiše Občanská vybavenost:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 b) (i, ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

- Mezi potenciální příjemce pomoci v rámci této fiše by patřily pouze **obce** dle Zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a budoucí fiše SPL lze očekávat především investiční projekty zaměřené na budování infrastruktury občanské vybavenosti. Fiše nebude omezovat

příjem projektů ani po stránce geografické (místo realizace projektu). Je však vhodné při výběru projektů dát přednost menším obcím před většími městy (Svitavy). Zároveň nebudou preferovány projekty členů MAS Svitava.

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje bude patřit především stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) a nová výstavba budov a ploch, upřednostněno bude využití stávajících budov a ploch. Způsobilým výdajem bude pouze výdaj, který nelze nárokovat v rámci tzv. mandatorních výdajů státu.

Aktivity problémového okruhu 1.3:

Úkoly pro MASS:

1.3.1 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Občanská vybavenost), a to zejména v otázkách:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- budování a rekonstrukce infrastruktury pro sportovní a volnočasové aktivity
- budování a rekonstrukce infrastruktury pro kulturní a společenské aktivity
- budování a rekonstrukce zařízení sociální péče
- budování a rekonstrukce infrastruktury pro předškolní výchovu a základní vzdělávání

Vazba na SWOT analýzu:

S1, S12, S13, S19, W16, W17, O1, O12, T3, T13

Problémový okruh 1.4 – Život obcí

Popis výchozí situace:

Součástí zdravého životního stylu je mimo jiné i smysluplné či aktivní trávení volného času, které působí mj. také jako prevence výskytu sociálně patologických jevů zejména u dětí a mladistvých. Základní podmínkou je především vhodná nabídka a dostupnost volnočasových aktivit. Pestrá nabídka volnočasových aktivit (kulturních, sportovních, zájmových atd.) je jedním ze stabilizačních faktorů společnosti. Spolu s vytvářením podmínek pro rozvoj bydlení pomáhá také zabránit odlivu obyvatel území. Kulturní, sportovní a společenské akce zpestřují život místních obyvatel, posilují sounáležitost a trvalejší a pevnější vazby k rodné obci a mohou se stát také atraktivitou cestovního ruchu. Rozvoj volnočasových aktivit velmi úzce souvisí s nabídkou činnosti sportovních, kulturních a společenských zařízení.

Tento problémový okruh má souvislost s předchozím okruhem (1.3 Občanská vybavenost), na rozdíl od něho je zaměřen jak investičně, tak zejména neinvestičně. Zahrnuje v sobě podporu veškerých společenských, kulturních, sportovních a volnočasových aktivit obyvatel, přičemž se nemusí jednat pouze o spolkovou činnost, tedy o akce či projekty registrované organizace. V případě této neinvestiční části by bylo vhodné podporu realizovat formou grantu, u nichž by byl nastaven podstatně jednodušší systém pro žádání o finanční prostředky, než tomu bude u velkých investičních projektů. Je rovněž předpoklad, že alokované částky na jednotlivé projekty neinvestičního charakteru nebudou příliš vysoké a budou se řádově týkat desítek tisíců, maximálně statisíců korun. Je také vhodné realizovat podporu investičním projektům menšího finančního rozsahu zejména pro neziskové organizace.

Tento problémový okruh v sobě zahrnuje vedle podpory činnosti sportovních klubů, spolků, tělovýchovných jednot a zájmových organizací působících na území MAS Svitava také podporu samotným obcím při realizaci pravidelných či jednorázových společenských, kulturních a sportovních akcí, jako jsou srazy rodáků, oslavy významných výročí, udržování různých forem tradic a s tím spojené aktivity, programy pro děti a staré občany apod. včetně zajištění propagace.

Tento problémový okruh má vzhledem k existenci množství subjektů jako potenciálních žadatelů a také zájmu ze strany samotných obcí tyto aktivity podporovat určité předpoklady, že bude při přípravě SPL MAS Svitava „překlopen“ do příslušné tématické Fiše (Život obcí) a rozpracován dle požadované struktury.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**, skupina opatření III.2 Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, opatření III 2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby.

Vazba na cíle opatření se týká zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

Návrh vybraných částí struktury potenciální fiše Život obcí:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 b) (i, ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1699/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce pomoci v rámci této fiše by patřily jak **obce** dle Zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů, tak především **nestátní neziskové organizace** vymezené následovně:

- občanská sdružení vyvíjející činnost podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů,
- obecně prospěšné společnosti zřízené podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech,
- církevní právnické osoby zřízené podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, a také jimi zřizované organizace, pokud poskytují zdravotní, kulturní, vzdělávací a sociální služby nebo sociálně právní ochranu dětí,

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a budoucí fiše SPL lze očekávat především žádosti o grant na neinvestiční aktivity obcí a subjektů v nich působících. Fiše zároveň bude umožňovat realizaci investičních neziskově zaměřených projektů. Fiše nebude v tomto případě omezovat příjem projektů ani po stránce geografické. Místem realizace zamýšlených aktivit musí být území MAS Svitava. Fiše bude preferovat neziskové aktivity. Zároveň nebudou preferovány projekty členů MAS Svitava.

Předpokládané způsobilé výdaje

Hlavními způsobilými výdaji v rámci grantového programu budou specifikované náklady související s pořádáním různých sportovních, kulturních a společenských akcí (pronájem prostor, občerstvení, program).

Mezi způsobilé výdaje bude patřit také stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně i nová výstavba objektů a ploch pro aktivity neziskového sektoru v obcích MAS Svitava.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 1.4 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor - obec	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Lavičné	Společenský život obce	50 000	2008-2010
Pohledy	Kulturní akce k 740. výročí obce Pohledy	100 000	2010
Souhrn	Počet projektů 2	150 000	

Realizátor - neziskovky	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Náš domov Koclířov	Sluníčko pro všechny - vybavení dětského hřiště	150 000	2008
Náš domov Koclířov	Vzdělávání pracovníků - akreditované kursy	900 000	2008-2010
Náš domov Koclířov	Internet pro všechny	300 000	2008-2009
TJ Jiskra Brněnec	Rekonstrukce sokolovny	2 000 000	2009-2010
TJ Jiskra Brněnec	Vybudování sportovního hřiště	1 000 000	2009
Myslivecký spolek Bělá nad Svitavou	Vybudování spolkové chaty a areálu	2 000 000	2008-2011

SK Pastviny Radiměř	Dobudování hygienického zařízení k objektu společenské chaty na sjezdovce SK Radiměř	300 000	2009-2010
TJ Hradec nad Svitavou	Rekonstrukce sokolovny	650 000	2008-2010
TJ Sokol Opatovec	Zřízení přístřešku pro diváky u hřiště	350 000	2008--2009
TJ Sokol Opatovec	Zřízení klubovny pro členy TJ	750 000	2010-2013
TJ Sokol Opatovec	Drenáž hřiště a rozvod zavlažovacího potrubí	250 000	2009-2010
TJ Radiměř	Zelený trávník včetně zavlažování	500 000	
Šachový klub Svitavy	Šachové turnaje mládeže	60 000	
Souhrn	Počet projektů 13	9 210 000	

Aktivity problémového okruhu 1.4:

Úkoly pro MASS:

1.4.1 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Život obcí), a to zejména v otázkách:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

1.4.2 Vytvořit **zjednodušený systém podpory**, pomocí kterého bude možné poskytovat grant na projektové záměry a činnost neziskových organizací (včetně spolků a sdružení působících v obcích MASS) a zároveň také na veškeré kulturní, společenské, sportovní a volnočasové aktivity obyvatel území MAS Svitava. Dále tento systém podpory implantovat do struktury SPL tak, aby svojí jednoduchou funkcí umožňoval čerpání nižších finančních částek na prospěšné aktivity pro obce a další, zejména neziskové, subjekty z území.

Obsahové aktivity:

- realizace sportovních, kulturních a společenských akcí
- propagace sportovních, kulturních a společenských akcí
- podpora činnosti neziskových organizací (spolků, sdružení apod.)
- realizace vzdělávacích akcí v území MASS (pořádání kurzů, školení a seminářů)
- budování a rekonstrukce infrastruktury pro sportovní a volnočasové aktivity

Vazba na SWOT analýzu:

S1, S9, S14, O1, O12, T13

Strategický cíl SC 2 – Zlepšovat péči o krajinu a ŽP

Priorita 2 – KRAJINA A ŽP

Problémový okruh 2.1 – Obnovitelné zdroje energie

Popis výchozí situace:

Znečištění ovzduší je jedním z nejvýznamnějších současných negativních vlivů prostředí na zdraví populace. Podíl malých a středních zdrojů znečištění ovzduší nebyl dlouho dostatečně doceňován zejména ve vztahu k velkým zdrojům znečištění. Malé a střední zdroje znečištění, včetně mobilních zdrojů znečištění, však v mnoha případech velmi silně negativně ovlivňují lokální kvalitu ovzduší, a často jsou v daném místě největším producentem imisí. Podle výsledků posledních průzkumů kvality ovzduší se imisní zátěž nejvýznamnějšími škodlivinami v malých sídlech nemusí zásadně odlišovat od velkých měst a může být významně ovlivněna používaným druhem paliva v obytné zástavbě. Na znečištění ovzduší má vliv především lokální vytápění spalující tuhá paliva. Přestože jsou domy ve většině obcích na území MAS Svitava vybaveny kotli na vytápění plynem, z ekonomických důvodů se část domácností vrací k původnímu způsobu vytápění založenému na spalování fosilních paliv.

Drtivá většina energií je dnes získávána z neobnovitelných zdrojů, což má negativní dopad na skutečnost, že po vyčerpání zásob těchto zdrojů bude nutné hledat zdroje nové. Neobnovitelné zdroje energií navíc většinou výrazně zatěžují životní prostředí a snižují kvalitu života obyvatel. I když za posledních deset let došlo ke změně k nakládání a využívání energií, principy úspor energií se nepodařilo prosadit vždy, což má ve spojitosti s energiemi získávanými z neobnovitelných zdrojů dvojnásobně negativní efekt na životní prostředí a zdraví obyvatel. Úkolem vyplývajícím z tohoto problémového okruhu je identifikace projektů a akcí zaměřených na úspory nakládání s energiemi, na zavádění energetických zdrojů vytápění a na získávání energií z alternativních, obnovitelných zdrojů, které jsou ekologicky téměř nezávadné, a které přes svou současnou vyšší finanční náročnost vykazují vysoký potenciál využití do budoucnosti.

Území Svitavska má vzhledem k přírodním podmínkám předpoklady pro využití OZE. Stále však není provedena důkladná analýza potenciálu pro zavádění obnovitelných zdrojů energie v jednotlivých obcích na území MAS Svitava. Tato analýza by měla být provedena nejpozději do roku 2008, aby bylo možné aplikovat výstupy do přípravy SPL.

Některé obce jsou členy Svazku obcí „Zelená energie“, který připravuje výstavbu a provoz alternativních zdrojů energie, a to zejména v oblasti využití energie větru, slunce a biomasy. Jsou to obce Brněnec, Vítějeves, Bělá nad Svitavou, Kamenná Horka a Lavičné.

Na zařazení tohoto problémového okruhu prakticky měl jen v omezené míře vliv realizovaný dotazníkový průzkum u obcí a podnikatelů v území MAS Svitava. Na základě tohoto šetření bylo totiž zjištěno, že z oslovených podnikatelských subjektů připravuje projekt s tematikou využití OZE pouze 1 subjekt. Co se týče veřejného sektoru, pouze 2 obce uvedly možnosti realizace projektů na téma OZE. V obou případech se jednalo o stavbu větrné elektrárny (Vendolí, Karle), což ale není způsobilý výdaj definovaný v rámci PRV.

Jedním z významných úkolů vyplývajících z této strategie bude tedy cíleně zaměřená iniciace přípravy projektů se zaměřením do oblasti OZE. Z tohoto důvodu je nutné potenciálně vhodné subjekty (obce, podnikatele v zemědělství) oslovit a přesvědčit o možnostech a výhodách realizace takto zaměřených projektů s využitím SPL MAS Svitava a finanční pomoci z EAFRD prostřednictvím PRV.

Pokud nebude během přípravy SPL identifikováno dostatečné množství již připravených nebo zvažovaných projektů, je třeba zvážit možnost „překlopení“ tohoto problémového okruhu do tématické fiše v rámci SPL. To je zatím vzhledem k nízkému zájmu ze strany potenciálních žadatelů značně diskutabilní.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to na **Prioritní osu III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**, skupina opatření III.1 Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova, opatření III 1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy.

Vazba na cíle opatření se týká zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 2.1 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor - obec	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Karle	Větrná elektrárna	69 000 000	2008
Vendolí	Větrné elektrárny obce Vendolí	180 000 000	2009
Souhrn	Počet projektů 2	249 000 000	
<hr/>			
Realizátor - podnikatel	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Petr Havlíček (truhlář)	Rekonstrukce a zautomatizování kotelny na dřevoplyn	680 000	2008
Petr Havlíček (truhlář)	Energetická soběstačnost závodu s využitím OZE	24 000 000	2010-2011
Souhrn	Počet projektů 2	24 680 000	

Návrh některých částí struktury potenciální fiše Obnovitelné zdroje energie:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 a) (i) a 53 nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy. Nařízení Komise 70/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na státní podpory malým a středním podnikům.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce v rámci fiše OZE by patřily fyzické nebo právnické osoby nebo skupina fyzických i právnických osob, bez ohledu na právní status, který skupině nebo jejím členům uděluje vnitrostátní právo, která vykonává zemědělskou činnost v zemědělském podniku v době využití podpory, s výjimkou zemědělských pracovníků. V případě, že „člen zemědělského hospodářství“ je právnická osoba nebo skupina právnických osob, musí tento člen vykonávat zemědělskou činnost v zemědělském podniku v době žádosti o podporu. Mezi potenciální příjemce je vhodné zařadit také obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů, a to i přesto, že v rámci PRV u příslušného opatření obce nejsou vymezené jako potenciální žadatelé.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a potenciální fiše lze očekávat především investiční projekty zaměřené na budování decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů paliv a energie. Fiše bude vymezovat příjem projektů po geografické stránce (místem realizace projektu musí být vždy katastrální území obce spadající do území MAS Svitava).

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje bude patřit výstavba decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (biomasy nebo bioplynu) – pro vytápění nebo výrobu elektrické energie; kotelny, rozvody tepla i energie, bioplynové stanice (homogenizační jímka, reaktor, zásobník bioplynu, uskladňovací nádrž, kogenerační jednotka, tepelný výměník atd.). Budování větrných elektráren nebude pravděpodobně vhodným typem projektů ani způsobilým výdajem, vzhledem k tomu, že tato aktivita je podporována v rámci OPŽP, nikoliv v rámci Programu rozvoje venkova.

Úkoly (aktivity) problémového okruhu 2.1:

Úkoly pro MASS:

- 2.1.1** V případě rozhodnutí o zařazení tohoto problémového okruhu jako jedné z Fiší SPL, zadat zpracování analýzy území ohledně možností OZE.
- 2.1.2** V případě rozhodnutí o zařazení tohoto problémového okruhu jako jedné z Fiší SPL iniciovat přípravu projektů v území se zaměřením na problematiku OZE zejména u podnikatelských subjektů.
- 2.1.3** Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Obnovitelné zdroje energie), a to zejména v otázkách:
 - zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
 - aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- analýza možností využití OZE pro obce v území MASS
- výstavba decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (konkrétní zařízení definována v rámci způsobilých výdajů)
- založení energetického družstva spotřebitelů vyráběné energie v decentralizovaném zařízení (např. bioplynová stanice, výroba elektřiny a tepla z dřevního plynu, peletárna apod.) nebo vznik uzavřeného systému při zpracování dřeva (katr – sušárna – truhlárna – výroba výrobků ze dřeva)
- projekty pěstování olejnin k získání (lisováním) pohonné hmoty pro dopravní prostředky a popřípadě i spojené s prováděním úprav vozidel pro spalování rostlinných olejů
- příprava projektů obsahově zaměřené na nastupující nové technologie využívající OZE

Vazba na SWOT analýzu:

S3, S8, W10, O1, O2, O3, O9, O10, T1, T9, T13

Problémový okruh 2.2 – Voda v krajině

Popis výchozí situace:

Péče o vodní toky a plochy patří odedávna mezi aktivity, kterými se obce musejí zabývat. Vhodně volené revitalizace koryt a břehů vodních toků patří mezi činnosti, které ve svém důsledku pomáhají odtoku vody z území. Některé obce z území MAS Svitava musí řešit problematiku protipovodňových opatření. Jsou to hlavně obce, které leží v záplavovém území řeky Svitavy, resp. Třebovky a jejich přítoků. Pro akce většího rozsahu a vyšší finanční náročnosti se však možnosti uplatnění projektů se zaměřením na protipovodňové či revitalizační úpravy nalézají v rámci Operačního programu Životní prostředí. Pro menší akce se jeví jako vhodný zdroj spolufinancování Program rozvoje venkova, jenž umožňuje revitalizaci zejména drobných vodních toků a ploch v obcích.

Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že některé obce tento typ projektů v území připravují. Otázkou je, zda je identifikované množství projektových záměrů (5 k 30. 5. 2007) pro nastavení potenciální fiše dostačující. Pokud se další obce z území nerozhodnou pro tento typ projektů během tvorby SPL, je vhodné zvážit „překlopení“ tohoto problémového okruhu do tématické fiše v rámci SPL.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova**, skupina opatření III.2 Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, opatření III 2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby.

Vazba na cíle opatření se týká zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 2.2 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Bělá nad Svitavou	Revitalizace rybníku v Bělé nad Svitavou	2 000 000	2009
Březová nad Svitavou	Protipovodňové úpravy řeky Svitavy	15 000 000	2008-2010
Chrastavec	Úpravy koryta potoka včetně úpravy prostoru kolem	1 000 000	do roku 2010
Lavičné	Revitalizace vodních toků	80 000	2010
Rudná	Úprava vodního toku a oprava mostu	1 300 000	2013-2014
Souhrn	Počet projektů 5	19 380 000	

Návrh některých částí struktury potenciální fiše Obnovitelné zdroje energie:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 (i, ii) a 56 nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce pomoci v rámci této fiše by patřily především **obce** dle Zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a potenciální fiše SPL lze očekávat především investiční projekty zaměřené na revitalizaci vodních toků v obcích. Fiše bude vymezovat příjem projektů po geografické stránce (místem realizace projektu musí být vždy katastrální území obce spadající do území MAS Svitava). Preferovány by měly být projekty menších obcí a také projekty zaměřené na revitalizaci drobných vodních toků a ploch.

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje bude patřit především veškeré stavební či jiné práce související s revitalizací drobných vodních toků a ploch a ochranou vodních zdrojů.

Aktivita problémového okruhu 2.2:

Úkoly pro MASS:

2.2.1 Zjistit zájem dalších obcí ohledně přípravy projektů v rámci problémového okruhu Voda v krajině.

2.2.2 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Voda v krajině), a to zejména v otázkách:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- revitalizace drobných vodních toků v území MASS
- revitalizace vodních ploch malé rozlohy v území MASS
- ochrana vodních zdrojů
- budování protipovodňových opatření malého rozsahu
- zadržování vody v krajině

Vazba na SWOT analýzu:

W15, O1, T9, T13

Problémový okruh 2.3 – Dědictví venkova

Popis výchozí situace:

Cílem tohoto problémového okruhu je především ochrana, obnova a také efektivní využívání přírodního a kulturního dědictví venkova, a to vše v souladu s pravidly péče o krajinu a trvale udržitelného rozvoje.

Území MAS Svitava nabízí pro potenciální návštěvníky určité spektrum atraktivit. Jedná se o kulturně-historické pamětihodnosti a přírodní zajímavosti. Některé památky v obcích se však nacházejí v havarijním nebo silně nereprezentativním stavu. Z tohoto důvodu je třeba uchovat zejména památky typické venkovské architektury a případně je i využívat pro potřeby rozvoje cestovního ruchu. Z tohoto důvodu má tento problémový okruh úzkou vazbu na Prioritu 3 této strategie (Ekonomika), která otázku rozvoje cestovního ruchu řeší také v rámci problémových okruhů 3.1. a 3.2.

Mezi aktivity, které je vhodné realizovat paralelně spolu s realizací projektů obnovy a rekonstrukcí dotčených pamětihodností, patří zpracování studií a soupisů s cílem zvýšit povědomí o přírodním a kulturním bohatstvím nacházejícím se v území MAS Svitava a v návaznosti na to iniciovat pořádání turistických, vzdělávacích a poznávacích akcí s cílem upozornit na přírodní a kulturní dědictví dotčeného území. Je třeba zapojit subjekty v území do přípravy a realizace projektů na ochranu zajímavých krajinných prvků přírodního rázu a zhodnocování kulturně-historických památek. V území MAS Svitava, které je silným poutem spjato s moderní historií, zejména s obdobím 2. světové války, je možné realizovat projekty budování nových stálých výstavních expozic a muzeí se zaměřením na tuto tematiku (Oskar Schindler apod.). Konkrétní projektový záměr již byl v území identifikován.

Vyloučena není ani realizace obdobně zaměřených projektů s vazbou na místní zajímavosti, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu.

Na zařazení tohoto problémového okruhu do rozvojové strategie mají nezanedbatelný vliv výsledky dotazníkového průzkumu u obcí v území MAS Svitava. Na základě tohoto šetření bylo zjištěno, že v území existuje několik projektových záměrů, které se tematicky týkají obnovy kulturního a přírodního dědictví na venkově. Typově se jedná převážně o projekty rekonstrukce místních památek, zejména sakrálních staveb (kapliček, kostelíků, křížků apod.). I přes to, že byly některé potenciální projekty identifikovány, zůstává i nadále jedním z úkolů MAS Svitava další identifikace projektů se zaměřením na tuto problematiku. Je třeba obcím, případně i dalším subjektům z území nabídnout možnosti realizace projektů zaměřených na obnovu kulturně-historického a přírodního dědictví venkova s využitím SPL MAS Svitava a finanční pomoci z EAFRD. Pokud se toto nepodaří do předem stanovené doby během přípravy SPL, je vhodné zvážit „překlopení“ tohoto problémového okruhu do tematické fiše v SPL MAS Svitava.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tato priorita má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 3**, skupinu opatření III.2.2 a) Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova.

Vazba na cíle opatření se týká rozvoje investic zajišťujících vyšší atraktivitu venkovských oblastí.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 2.3 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Banín	Rekonstrukce objektu "Rychta"	15 000 000	2010

Brněnec	Památník Oskara Schindlera	25 000 000	2009-2010
Chrastavec	Obnova fasády kulturní památky vily Löw-Bera v Půlpecnu	4 000 000	do roku 2010
Lavičné	Oprava kříže a kaple	300 000	2009
Rudná	Oprava kapličky a kamenného křížku	700 000	2009-2010
Souhrn	Počet projektů 5	45 000 000	

Návrh některých částí struktury potenciální fiše Dědictví venkova:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 b) (iii) a 57 nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce pomoci v rámci této fiše by patřily především **obce** dle Zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a budoucí fiše SPL lze očekávat především investiční projekty zaměřené na rekonstrukce a revitalizace památkových objektů a ploch. Fiše bude zároveň umožňovat realizaci neinvestičních projektů, např. zpracování studií obnovy a využití památek apod. Fiše bude vymezovat příjem projektů po geografické stránce (místem realizace projektu musí být vždy katastrální území obce spadající do území MAS Svitava).

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje bude patřit především stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) památkových objektů a ploch, dále investice na realizaci výstavních expozic či muzeí s nabídkou místních kulturních a historických zajímavostí. Mezi způsobilé výdaje neinvestičního charakteru bude také patřit zpracování studií obnovy a využití památek, soupisů a map památek na venkově, plánů péče a geodetických prací.

Aktivity problémového okruhu 2.3:

Úkoly pro MASS:

2.3.1 Provést podrobnější identifikaci dalších potenciálních projektových záměrů v území.

2.3.2 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Dědictví venkova), a to zejména v otázkách:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- rekonstrukce a revitalizace památkových objektů a ploch
- realizaci výstavních expozic či muzeí s regionální tematikou
- zpracování studií obnovy a využití památek, soupisů a map památek v území

Vazba na SWOT analýzu:

S2, W14, O1, O3, O7, T11, T13

Strategický cíl SC3 – Zlepšit podmínky pro rozvoj ekonomických činností

Priorita 3 – EKONOMIKA

Problémový okruh 3.1 – Cestovní ruch

Popis výchozí situace:

Území MAS Svitava má pro rozvoj cestovního ruchu své specifické předpoklady. Je vhodným terénem pro realizaci klasické turistiky a venkovské turistiky, zároveň má podmínky pro rozvoj trendových forem cestovního ruchu, jako je např. cykloturistika nebo hipoturistika. Vybavenost kvalitní základní a doprovodnou infrastrukturou cestovního ruchu je však nezbytnou podmínkou rozvoje cestovního ruchu v jakékoli oblasti. Pro přilákání většího počtu návštěvníků a prodloužení délky jejich pobytu je tedy třeba neustále zkvalitňovat potřebnou infrastrukturu a služby s ní spojené. V případě rozvoje nových forem cestovního ruchu v území MASS je třeba také zajistit potřebné zázemí

Součástí budování či modernizace infrastruktury pro rozvoj CR je také rekonstrukce, údržba a výstavba sportovních a rekreačních zařízení, která zvýší atraktivitu nabídky pro potenciální návštěvníky a zároveň bude sloužit obyvatelům obcí.

Rozvoj cestovního ruchu v území může jako nedílná součásti diverzifikace hospodářství do nezemědělských aktivit v konečném důsledku přispívat také k vytváření nových pracovních příležitostí a dalšímu rozvoji podnikatelských subjektů v území.

Nezbytnou podmínkou rozvoje cestovního ruchu v území v MASS je kromě budování příslušné infrastruktury také zajištění adekvátních marketingových a koordinačních aktivit. Na místě je zcela jednoznačně výraznější propagace území spočívající v zefektivnění systému vydávání propagačních materiálů, prezentace místních cyklotras a hipostezek na relevantních internetových serverech, vydávání cyklomap, map hipostezek apod. Jako přínosná se jeví také cílenější propagace specifických kulturních, společenských a sportovních akcí z území. Mezi další možnosti MASS patří začlenění do společných projektů propagace cestovního ruchu v rámci území Pardubického kraje. Přínosná je rovněž tvorba nových produktů cestovního ruchu vycházejících ze specifických podmínek území a okolí včetně zajištění jejich propagace a marketingu.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 3**, opatření **III.1.3 a) Podpora cestovního ruchu**. Opatření navazuje na priority a cíle *Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013)*. Vazba na cíle opatření se týká různorodosti zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoje nezemědělské produkce a podpory zaměstnanosti.

Návrh některých částí struktury potenciální fiše Cestovní ruch:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 a) (i) nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Nařízení Komise 70/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na státní podpory malým a středním podnikům.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce pomoci v rámci fiše Cestovní ruch by patřili především podnikatelé v oboru zemědělství dle čl. 53 nařízení Rady (ES) 1698/2005) a také neziskové organizace (včetně zájmových sdružení a spolků) s právní subjektivitou. Mezi potenciální příjemce je vhodné zařadit také obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů, a to i přesto, že v rámci PRV u příslušného opatření obce nejsou vymezené jako potenciální žadatelé.

Předpokládané typy projektů

V rámci této priority a budoucí fiše SPL lze očekávat především investiční projekty zaměřené, jejichž realizací bude dosaženo vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj cestovního ruchu v území MAS Svitava. Fiše bude zároveň umožňovat realizaci neinvestičních projektů. Fiše bude vymezovat příjem projektů po geografické stránce (místem realizace investičního projektu musí být vždy katastrální území obce spadající do území MAS Svitava).

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje bude patřit především stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), a také nová výstavba malokapacitních ubytovacích zařízení včetně stravování a dalších zařízení v rámci základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu. Způsobilým výdajem dále může být budování a značení pěších stezek, odpočinkových míst, hipostezek včetně příslušného zázemí. Náklady spojené s budováním a značením cyklotras zatím nejsou definovány jako způsobilý výdaj v rámci Programu rozvoje venkova.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 3.1 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor - obce	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Brněnec	Celková obnova areálu koupaliště	10 000 000	2008-2009
Březová nad Svitavou	Rozhledna na Březovském kopci	30 000 000	2009
Březová nad Svitavou	Výstavba tobogánu na koupališti Březová	4 000 000	2008-2009
Chrastavec	Budování pěších tras a odpočinkových míst	400 000	do roku 2010
Javorník	Oprava a modernizace sportovně rekreačního areálu Březinka	3 000 000	2008-2010
Kamenná Horka	Vybudování hřiště pro rekreační účely	1 000 000	2008
Pohledy	Vybudování 2 odpočívadel pro cykloturistiku	400 000	2008
Vendolí	Turistická ubytovna	4 000 000	2012
Vendolí	Propojení regionální sítě hipostezek přes katastr obce Vendolí	1 000 000	2010
Souhrn	Počet projektů 9	53 800 000	

Realizátor - neziskovky	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
TJ Jiskra Brněnec	Vybudování nového lyžařského vleku	3 000 000	2009-2010
Souhrn	Počet projektů 1	3 000 000	

Aktivity problémového okruhu 3.1:

Úkoly pro MASS:

3.1.1 Provést podrobnější identifikaci dalších potenciálních projektových záměrů v území.

3.1.2 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Cestovní ruch), a to zejména v otázkách:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- budování a modernizace malokapacitních ubytovacích zařízení včetně stravování
- budování a modernizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (koupaliště, vleky, lanovky, sportovně-rekreační areály, rozhledny, apod.)
- budování a značení pěších stezek, odpočinkových míst
- obnova a doplnění mobiliáře na cyklotrasách a hipostezkách
- propagace území MASS z hlediska cestovního ruchu
- tvorba nových produktů cestovního ruchu

Vazba na SWOT analýzu:

S1, S2, S8, S10, S15, S16, S17, S18, W2, W3, W20, O1, O2, O7, O8, O12, T1, T4, T11, T13

Problémový okruh 3.2 – Agroturistika

Popis výchozí situace:

Venkovský prostor v současné době téměř nevytváří nová pracovní místa, protože zájem o zaměstnávání ze strany zemědělských podniků je velmi nízký. Se snižováním zemědělské výroby, především některých výrob náročných na ruční práce, klesá i potřeba sezónních pracovníků. Pro venkov je aktuálním problémem řešení stabilizace venkovského obyvatelstva prostřednictvím diverzifikace činností zemědělských podniků směrem k nezemědělským činnostem. Cílem diverzifikace je udržet a vytvořit pracovní místa na venkově a udržet nebo zvýšit příjem hospodářství. Jednou z možností, jak realizovat tolik potřebnou diverzifikaci zemědělských činností na venkově, je vytváření podmínek pro rozvoj agroturistiky. Pro většinu zemědělců v ČR je agroturistika stále jen doplňkovou činností a hlavní příjmy mají ze zemědělství. I přesto, že z pohledu rozvoje venkovských činností se jedná o perspektivní záležitost, farmáři prozatím nemají příliš zkušeností a nejčastěji nabízejí pouze jízdu na koni, rybaření či myslivost. Ubytování na farmách v ČR ročně vyhledá kolem třiceti tisíc turistů, z toho asi třetina zájemců přijíždí ze zahraničí, zejména z Německa, Polska a Nizozemí. Průměrně turisté stráví v tomto ubytovacím zařízení pět až sedm dnů, což je výrazně déle než u běžného návštěvníka. K většímu rozvoji farem zaměřených na venkovskou turistiku chybí podle odborníků dostatek peněz a zkušeností.

Zařazení tohoto problémového okruhu do rozvojové strategie MASS vychází z obecného předpokladu, že téměř celé území Svitavska má vzhledem k dosavadnímu převládajícímu zemědělskému zaměření vhodné podmínky pro realizaci agroturistiky a venkovské turistiky obecně. V současné době touto formou cestovního ruchu v území MAS Svitava věnuje jen velmi úzký okruh zemědělských podnikatelů (farem) nebo organizací.

Nabídka agroturistiky v území MAS Svitava není dostatečně dostupná ani prostřednictvím internetu. Kolik subjektů ve skutečnosti v území MAS Svitava tyto služby poskytuje, je velmi obtížné zjistit. Je však velmi pravděpodobné, že někteří poskytovatelé agroturistiky nemají vůbec možnosti přístupu na internet (neprovazují vlastní webové stránky nebo nejsou zaregistrováni na příslušných serverech a portálech). Bez možnosti elektronické prezentace jsou tak do značné míry v nevýhodě oproti ostatním konkurenčním subjektům. Rovněž kontaktované turistické IC ve Svitavách nemá reálný přehled o poskytovatelích tohoto typu služeb na území Svitavska.

Na zařazení této priority už má podstatně menší vliv realizovaný dotazníkový průzkum u obcí a podnikatelských subjektů v území MAS Svitava. Na základě tohoto šetření bylo zjištěno, že se v území zatím téměř vůbec nepřipravují projekty se zaměřením na tuto problematiku. Jedním z významných úkolů vyplývajících z této strategie bude tedy cíleně zaměřená iniciace přípravy projektů se zaměřením na agroturistiku, ovšem za předpokladu, že se MAS Svitava rozhodne dále v této problematice angažovat. Pokud ano, bude nutné potenciálně vhodné subjekty (podnikatele v zemědělství) oslovit a přesvědčit o možnostech a výhodách realizace takto zaměřených projektů s využitím SPL MAS Svitava a finanční pomoci z EAFRD. Pokud se toto nepodaří do určité doby během přípravy SPL, je vhodné zvážit „překlopení“ tohoto problémového okruhu do tématické fiše SPL MAS Svitava.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 3**, opatření **III.1.3 b) Podpora cestovního ruchu**. Opatření navazuje na priority a cíle *Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013)*. Vazba na cíle opatření se týká různorodosti zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoje nezemědělské produkce a podpory zaměstnanosti.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 3.2 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Jaroslav Drozdek	Rekonstrukcí stávajícího objektu získat ubytovací kapacitu	1 200 000	2008-2009
Jaroslav Drozdek	Zpracování ovoce a medu - stavební úpravy + nákup technologie	700 000	2009-2010
Souhrn	Počet projektů 2	1 900 000	

Návrh některých částí struktury potenciální fiše Agroturistika:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl.52 a) (ii) a 54 nařízením Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy. Nařízením Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Mezi potenciální příjemce v rámci fiše Agroturistika by patřily fyzické nebo právnické osoby nebo skupina fyzických i právnických osob, bez ohledu na právní status, který skupině nebo jejím členům uděluje vnitrostátní právo, která vykonává zemědělskou činnost v zemědělském podniku v době využití podpory, s výjimkou zemědělských pracovníků. V případě, že „člen zemědělského hospodářství“ je právnická osoba nebo skupina právnických osob, musí tento člen vykonávat zemědělskou činnost v zemědělském podniku v době žádosti o podporu.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a budoucí fiše SPL lze očekávat především investiční projekty zaměřené na diverzifikaci venkovské ekonomiky. Fiše bude vymezovat příjem projektů po geografické stránce (místem realizace investičního projektu musí být vždy katastrální území obce spadající do území MAS Svitava).

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje bude patřit především stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení), případně i nová výstavba budov, ploch za účelem diverzifikace zemědělských aktivit do specifických forem cestovního ruchu, upřednostněno bude zejména využití stávajících budov a ploch.

Úkoly (aktivity) problémového okruhu 3.2:

Úkoly pro MASS:

3.2.1 Provést podrobnější identifikaci dalších potenciálních projektových záměrů v území.

3.2.2 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Agroturistika), a to zejména v otázkách:

- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- budování a modernizace malokapacitních ubytovacích zařízení na farmách a zařízeních využívaných k poskytování služeb agroturistiky
- budování a modernizace zařízení pro poskytování služeb spojených s agroturistikou
- podpora produkce specifických zemědělských produktů z území MAS Svitava

Vazba na SWOT analýzu:

S10, S15, S20, W1, W2, W3, W12, W13, O1, O2, O3, O4, O8, T1, T13

Problémový okruh 3.3 – Rozvoj podniků

Popis výchozí situace:

Malé podniky a mikropodniky (do 10 zaměstnanců) na venkově významně přispívají nejen ke zvýšení zaměstnanosti, ale podporují také celkový hospodářský a společenský rozvoj území. Pro jejich rozvoj jsou však rozhodující podmínky, ve kterých uskutečňují svoji hospodářskou činnost. Ekonomické prostředí do značné míry určuje a ovlivňuje poptávku po jejich produktech a službách a může tak usnadňovat nebo naopak omezovat jejich přístup na trhy, které jsou důležité pro jejich vznik a další rozvoj. Podpora by se proto měla zaměřit na vytváření vhodných ekonomických podmínek, které povedou ke vzniku nových a rozvoji již existujících podnikatelských subjektů výše uvedené velikosti. Podpora zakládání nových a rozvoje existujících mikropodniků včetně nových živností v oblasti výroby, zpracování a služeb bez omezení sektorů, zejména v oblasti řemesel a služeb pro hospodářství a obyvatelstvo napomůže zejména naplňování cílů Lisabonské strategie. Sociální struktura a sociální kapitál venkova současně se strukturou zástavby vesnic vytváří přitom významný potenciál pro diverzifikaci činností (volné pracovní síly, nevyužité budovy, zkušenosti z přidružené výroby). Na území MAS Svitava působilo k 31. 12. 2006 celkem 710 MSP, z toho 544 mikropodniků.

Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že v území existuje pouze několik projektů, které tématicky naplňují tento problémový okruh. Jedná se především o finančně náročnější investiční projekty zaměřené na rekonstrukce stávajících výrobních objektů. Je však otázkou, zda je tento počet dostačující podklad pro vytvoření tématické fiše v rámci SPL MAS Svitava. Pokud se MASS i přes to rozhodne realizovat podporu v rámci této problematiky, je nutné iniciovat přípravu projektů, oslovit a přesvědčit potenciálně vhodné subjekty (zejména MSP) o možnostech a výhodách realizace prostřednictvím SPL MAS Svitava a s využitím finanční pomoci z EAFRD. Pokud se toto nepodaří do určité doby během přípravy SPL, je vhodné zvážit „překlopení“ tohoto problémového okruhu do potenciální fiše SPL.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 3**, skupinu opatření **III.1 Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova**. Tato skupina opatření navazuje na priority a cíle *Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 – 2013)*. Vazba na cíle opatření se týká různorodosti zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoje nezemědělské produkce a podpory zaměstnanosti.

Identifikované projekty spadající do problémového okruhu 3.3 (stav k 30. 5. 2007)

Realizátor - podnikatelé	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Agroland, spol. s r.o. Chrastavec	Rekonstrukce kravína a souvisejících technologií	5 000 000	2009
Agroland, spol. s r.o. Chrastavec	Modernizace skladovacích kapacit	2 500 000	2011
Zemědělská společnost Vítějeves	Rekonstrukce objektu živočišné výroby	12 500 000	2008-2009
Petr Havlíček (truhlář)	Rekonstrukce budovy firmy - půdní vestavba, kanceláře	3 600 000	2009-2010
Souhrn	Počet projektů 4	23 600 000	

Realizátor - neziskovky	Projekt	Odhad nákladů	Harmonogram
Agrární komora Svitavy	Vzdělávací akce pro zemědělství a venkov	1 000 000	2008-2010
Agrární komora Svitavy	Vybavení zemědělských podniků ICT	2 000 000	2008-2010
Souhrn	Počet projektů 2	3 000 000	

Návrh některých částí struktury potenciální fiše Rozvoj podniků:

Legislativní rámec

Legislativní rámec je vymezen čl. 52 a) (ii) a 54 nařízení Rady (ES) č. 1689/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy. Nařízení Komise 1628/2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu.

Předpokládané kategorie příjemců podpory

Příjemci podpory mohou být fyzické a právnické osoby (i bez historie), které splňují podmínky pro zařazení do kategorie mikropodniků. Mikropodnikem je v souladu s doporučením Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků, podnik, který zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jehož roční obrát a roční celková účetní rozvaha nepřekračují 2 mil. EUR. Příjemce podpory by bylo vhodné také rozšířit na neziskové organizace (včetně zájmových sdružení a spolků) s právní subjektivitou.

Předpokládané typy projektů

V rámci tohoto problémového okruhu a budoucí fiše SPL lze očekávat jak investičně (výstavba, rekonstrukce objektů), tak neinvestičně zaměřené projekty (např. vzdělávací akce). Fiše bude vymezovat příjem projektů po geografické stránce (podpořen bude podnikatelský subjekt se sídlem na území MAS Svitava).

Předpokládané způsobilé výdaje

Mezi způsobilé výdaje bude patřit především stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov a ploch s upřednostněním využití stávajících budov a ploch nebo nevyužívaných objektů typu brownfield. V opodstatněných případech bude povolena také výstavba nových objektů pro podnikání. Mezi další způsobilé výdaje bude patřit nákup strojů, technologie, zařízení provozoven, a dílen, hardware a software. Způsobilým výdajem budou rovněž náklady spojené s realizací vzdělávacích akcí pro podnikatele (MSP) z území.

Aktivity problémového okruhu 3.3:

Úkoly pro MASS:

3.3.1 Provést podrobnější identifikaci dalších potenciálních projektových záměrů v území.

3.3.2 Na základě výsledků z dotazníkového šetření **provést podrobnější analýzu identifikovaných projektových záměrů v území** v rámci tohoto problémového okruhu (Rozvoj podniků), a to zejména v otázkách:

- oprávněnosti žadatele
- zajištění spolufinancování ze strany potenciálního žadatele
- aktuálnosti harmonogramu realizace projektů

Obsahové aktivity:

- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov a ploch s upřednostněním využití stávajících budov a ploch
- technologické vybavení firem (mikropodniků)
- realizace vzdělávacích akcí pro MSP (odborná problematika, management, obchod, finanční řízení)
- revitalizace brownfields v území MASS pro potřeby MSP

Vazba na SWOT analýzu:

S4, S5, S6, S20, W1, W2, W3, W9, W12, W13, W18, W19, O1, O4, O5, O6, T1, T2, T4, T5, T6, T7, T8, T13

Strategický cíl SC4 - Zkvalitnit a zefektivnit řízení MAS Svitava

Priorita 4 – ADMINISTRACE

Problémový okruh 4.1 – Management

Popis výchozí situace:

MAS Svitava patří mezi „mladé“ místní akční skupiny, její vznik je datován k 16. 2. 2006. Z tohoto důvodu nedošlo k vytvoření plně funkčního systému řízení potřebného pro dosažení vyšší synergie při rozvoji území. Rovněž nelze říci, že by vzhledem k relativně krátké existenci měla MAS Svitava potřebné zkušenosti, zejména co se týče metody Leader.

Managementem celé MAS Svitava je pověřena pouze jedna osoba, což je při náročnosti práce v současné době zatím vyhovující. Stávající manažer pan Eduard Jedlička absolvoval koncem roku 2005 vzdělávání manažerů MAS v rozsahu 90 hodin organizovaném z pověření MZe *Ústavem zemědělských a potravinářských informací* a zúčastňuje se i doplňovacích kurzů. Do budoucna však vzniká potřeba zejména v souvislosti s přípravou SPL MAS Svitava stávající management personálně rozšířit o další osoby a s rozvojem činnosti MAS Svitava počítat i s profesionalizací a omlazením managementu. Souběžně by bylo vhodné navázat spolupráci s poradenskou agenturou, která by subdodávku některých prací souvisejících s realizací strategie zajišťovala externě. Vhodné je také vytvořit efektivní a navzájem spolupracující pracovní skupiny složené přímo ze členů MAS, nejlépe z odborníků na danou problematiku.

V souvislosti s přípravou území na realizaci strategie a tvorbu SPL MAS Svitava a rovněž ve vazbě na plánovací období EU na léta 2007 - 2013 je také vhodné zajistit připravenost území pro čerpání finančních prostředků z EAFRD (tzv. absorpční kapacitu).

Základní informovanost o možnostech čerpání dotací z evropských fondů je i přes určité pozitivní kroky vpřed stále velmi nízká. Představy různých subjektů (samospráv, soukromého a neziskového sektoru) o systému financování z evropských fondů obecně jsou ve většině případů značně zkreslené. Nejasná je také situace v oblasti tvorby projektů a projektového řízení. Není předpoklad, že by území MAS Svitava mělo v tomto směru relevantní zkušenosti. Požadavek na proškolení v této problematice zazněl také od několika subjektů v rámci realizovaného dotazníkového šetření. Jedním z úkolů managementu MAS bude tedy realizace vzdělávacích seminářů pro potenciální žadatele.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 4 Leader, Priorita IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova**, opatření IV.1.1. Místní akční skupina a opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie.

Vazba na Cíle opatření se týká zavedení místní rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova a uplatnění principů Leader.

Legislativní rámec:

Legislativní rámec je vymezen článkem 61 - 64 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Aktivity problémového okruhu 4.1 Mangement:

Úkoly pro MASS:

- 4.1.1** Dle nabídky MZe zajišťovat účast členů managementu MAS Svitava na vzdělávacích seminářích a školení týkající se problematiky projektového řízení a finančního managementu z EAFRD v období 2007 - 13 prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV).
- 4.1.2** Zajistit spolupráci s odbornou poradenskou firmou pro realizaci rozvojové strategie a přípravu SPL MAS Svitava.
- 4.1.3** V průběhu let 2007 až 2008 vytvořit **Strategický plán Leader MAS Svitava**, který bude plně respektovat již oficiálně schválenou osnovu MZe (podrobněji rozpracováno v aktivitách problémového okruhu 4.4 této Priority).
- 4.1.4** Zajistit informační školení pro potenciální předkladatele projektů do SPL, a to podle tématického zaměření budoucích Fiší.
- 4.1.5** Sestavit výběrové a monitorovací komise, a to s přihlédnutím k prioritním tématům SPL MAS Svitava, v rámci nichž budou projekty předkládány; definovat rozdělení odpovědností a důvody pro výběr jednotlivých členů.
- 4.1.6** Sestavit pracovní komise, které se budou podílet na přípravě tématických částí (Fiší) SPL MAS Svitava.
- 4.1.7** Sestavit **Etický kodex MAS Svitava** jako závazný dokument pro členy komisí MASS, jenž bude přispívat k zajišťování důvěryhodnosti a transparentnosti budoucích výběrových procedur včetně dostatečného zveřejňování důvodů rozhodování o přijatých projektech.

Vazba na SWOT analýzu:

S21, W19, W22, O1, O3, O13, T13

Problémový okruh 4.2 – Spolupráce

Popis výchozí situace:

Do tvorby SPL MAS Svitava se bude zapojovat díky informační kampani stále více subjektů z území. Je vhodné zapojené (a také zapojující se) subjekty koordinovaně vést ke vzájemné spolupráci. Ze stávajících i přistupujících členů pak vytipovat odborníky, kteří by se stali součástí pracovních tematických skupin, případně i členy výběrových a monitorovacích komisí.

Pro přípravu a vlastní realizaci SPL MAS Svitava pak bude vhodné aplikovat zkušenosti z realizace SPL ve spřízněných MAS na území ČR. Vzhledem k tomu, že první „vlna“ SPL bude schválena již v roce 2007, existuje reálná možnost čerpat zkušenosti ostatních MAS v ČR ještě během tohoto roku. Konkrétně by mohla být prohloubena spolupráce s MAS Splav z oblasti Rychnovska, se kterou již MAS Svitava jistě pracovní kontakty navázala.

K usnadnění těchto kroků by mohlo být využito členství předsedy sdružení MAS Svitava Ing. Juliuse Štauda zvoleného za Pardubický kraj do Výboru Národní sítě MAS.

Mezi další možnosti, které by významně přispěly k obohacení zkušenostmi při administraci MAS, patří i navazování spolupráce se zahraničními subjekty. Z tohoto důvodu by bylo vhodné kontaktovat subjekty ze zahraničních MAS, které v tomto směru mají již mnohaleté zkušenosti s realizací strategií a čerpáním finančních prostředků na rozvojové projekty prostřednictvím metody Leader. Tyto zkušenosti by pak bylo vhodné přizpůsobit domácímu prostředí a aplikovat v území při řízení MAS Svitava.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 4 Leader, Priorita IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova**, opatření IV.1.1. Místní akční skupina a opatření IV.2.1. Realizace projektů spolupráce.

Vazba na Cíle opatření se týká zavedení místní rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova a uplatnění principů Leader.

Legislativní rámec:

Legislativní rámec je vymezen článkem 61 - 64 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Aktivity problémového okruhu 4.2 Spolupráce:

Úkoly pro MASS:

- 4.2.1** Zajistit užší spolupráci s dalšími MAS v rámci ČR, a to zejména v oblastech:
 - a) transferu zkušeností s realizací strategie
 - b) transferu zkušeností s přípravou SPL
 - c) transferu zkušeností s realizací SPL.
- 4.2.2** Zajistit užší spolupráci s dalšími MAS v rámci ČR (např. prostřednictvím Národní sítě MAS), a to zejména s těmi, které řeší obdobná témata a připravují obdobně zaměřené Fiše do SPL.
- 4.2.3** Analyzovat předpoklady pro vytvoření partnerství se subjekty ze zahraničí, které mají zkušenosti s realizací strategií pomocí metody Leader.

Vazba na SWOT analýzu:

S8, S21, W21, W22, O1, O3, O13, T13

Problémový okruh 4.3 – Propagace

Popis výchozí situace:

Jak již bylo řečeno v problémovém okruhu 4.1, MAS Svitava patří mezi mladé místní akční skupiny. Její existence trvá něco málo přes jeden rok. Z tohoto důvodu ještě nebylo vytvořeno dostačující povědomí mezi obyvateli dotčeného území a subjekty v něm působícími o MAS Svitava. Smyslem tohoto problémového okruhu je nastavit systém účinné propagace MAS Svitava v území, mezi podnikatelskými a neziskovými subjekty a rovněž mezi širší veřejností. Existuje několik způsobů, jak realizovat propagaci. Jde o to vybrat ty nejuvhodnější, které budou mít v případě dotčeného území nejvyšší účinky a tedy i efektivitu. Jako zásadní aktivitu zpracovatel doporučuje vytvoření vlastních webových stránek. Na těchto stránkách by se jak členové tak příležitostní návštěvníci či potenciální žadatelé dozvíдали aktuální informace o činnosti MAS Svitava, novinky z oblasti čerpání finančních prostředků prostřednictvím PRV z fondu EAFRD, informace ohledně naplňování strategie, vyhlášení a podmínky výzev do SPL MAS Svitava apod. Tento způsob propagace se v dnešní době postavené především na bázi využívání ICT jeví jako nejuvhodnější.

Dále je vhodné vytvořit vlastní logo, které by bylo snadno identifikovatelné a vyjadřovalo také poslání a účel MAS Svitava.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 4 Leader, Priorita IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova**, opatření IV.1.1. Místní akční skupina a opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie.

Vazba na Cíle opatření se týká zavedení místní rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova a uplatnění principů Leader.

Legislativní rámec:

Legislativní rámec je vymezen článkem 61 - 64 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy.

Aktivity problémového okruhu 4.3 Propagace:

Úkoly pro MASS:

- 4.3.1** Vytvořit vlastní webové stránky MAS Svitava.
- 4.3.2** Vytvořit snadno rozpoznatelné logo pro MAS Svitavu.
- 4.3.3** Zajistit dostatečnou propagaci MAS Svitava a SPL v území formou informačních schůzek v jednotlivých obcích území MAS.
- 4.3.4** Zajistit propagaci MAS Svitava a SPL MAS v území prostřednictvím médií – regionálního tisku a televize.
- 4.3.5** Vytvořit a vytisknout informační letáky informující o MAS Svitava a SPL.
- 4.3.6** V průběhu realizace strategie a SPL zveřejňovat prostřednictvím dosažené výsledky včetně evaluací.

Vazba na SWOT analýzu:

S21, W20, W21, W22, O1, O13, T13

Problémový okruh 4.4 – Strategický plán Leader

Popis výchozí situace:

Smyslem tohoto problémového okruhu je vytvořit efektivní nástroj, pomocí něhož bude možné v průběhu programovacího období 2007 – 13 čerpat finanční prostředky z EAFRD (z angl. European Agricultural Fund for Rural Development) na tématické oblasti vymezené prioritními osami definovanými v Programu rozvoje venkova (PRV). Tato rozvojová strategie je v podstatě předstupněm pro SPL. Ve svém obsahu definuje tématické oblasti (Priority), které zahrnují skutečné potřeby vycházející z dotčeného území. Tyto potřeby byly identifikovány především na základě dotazníkového průzkumu mapujícího stav připravenosti území z hlediska potenciálních projektových záměrů.

Vzhledem k nevyjasněné situaci ohledně závazných bodů osnovy Strategického plánu Leader v době zpracování této strategie bylo na základě doporučení Státního zemědělského a intervenčního fondu (SZIF) v Hradci Králové rozhodnuto zpracovat širší strategii, ve které budou zahrnuty skutečné potřeby území. Tato strategie bude zaměřena více „strategicky“ a do budoucna se stane hlavním podkladem pro zpracování Strategického plánu Leader, který v sobě bude obsahovat veškeré mechanismy nutné pro bezproblémové čerpání finančních prostředků z EAFRD. Strategický plán Leader pro MAS Svitava bude postupně zpracováván v průběhu roku 2007. Dokončení SPL MAS Svitava bude načasováno tak, aby jej bylo možné předložit ke schválení na MZe v rámci druhé vlny schvalovacího procesu (předpoklad 2008). Vzhledem k relativní časové rezervě je třeba zajistit velmi precizní zpracování dokumentu SPL tak, aby došlo k jeho schválení a byla tak uspokojena potřeba podpory realizace projektů přinášejících zlepšení v území MAS Svitava. Konkrétním výstupem z této priority bude aplikovatelný SPL MAS Svitava.

Vazba na Program rozvoje venkova:

Tento problémový okruh má vazbu na Program rozvoje venkova, a to zejména na **Prioritní osu 4 Leader, Priorita IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova**, opatření IV.1.1. Místní akční skupina a opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie.

Vazba na Cíle opatření se týká zavedení místní rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova a uplatnění principů Leader.

Legislativní rámec:

Legislativní rámec je vymezen článkem 61 - 64 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a prováděcí předpisy. Právní předpisy podle příslušných opatření jednotlivých os I až III v rozsahu článků 21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 41, 48, 49 a 52 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

Aktivity problémového okruhu 4.4 Strategický plán Leader:

Úkoly pro MASS:

- 4.4.1** Specifikovat lidské zdroje území pro realizaci SPL a aktualizovat dle vývoje situace.
- 4.4.2** Specifikovat finanční zdroje území pro realizaci SPL – rozdělit na tzv. provozní a projektové.
- 4.4.3** Specifikovat ostatní zdroje území pro realizaci SPL.
- 4.4.4** Aktualizovat a na základě vývoje přípravy projektů v území případně upravit tématické zaměření SPL (definování Fiší) a v souvislosti s tím použít či případně upravit tématické problémové okruhy a cíle uvedené v této strategii pro potřeby SPL.
- 4.4.5** Provést analýzu inovativních způsobů řešení místních problémů.

- 4.4.6** Provést analýzu projektů chystaných v území a vytipovat projekty obsahující inovační aktivity nebo projekty či akce, které jsou již samy o sobě inovativní (nová aktivita v území) včetně identifikace udržitelnosti těchto aktivit.
- 4.4.7** Sestavit relevantní finanční plán včetně zdůvodnění a rozvržení finančních prostředků v čase a podle témat (v rámci Fiší). Současně s tím připravit ke zveřejnění detailní popis mechanismů k proplácení podpořených projektů.
- 4.4.8** Pověřit osoby či subjekty, které budou řídit realizaci SPL a definovat jejich role a pravomoci v rámci MASS.
- 4.4.9** Vytvořit databázi potenciálních projektových záměrů z území
- 4.4.10** Vytvořit systém registrace projektů obsahující postup a časový plán při vyhlášení příjmu žádostí, dále administrativní postupy příjmu, registrace projektů a kontroly projektů.
- 4.4.11** Vytvořit efektivní metodiku výběru projektů, postupů hodnocení přijatelnosti, způsobu bodování a postupů při výběru projektů.
- 4.4.12** V rámci přípravy a tvorby SPL specifikovat nezbytné části fiší tak, aby bylo možné v rámci těchto tématických oblastí nejen hladce přijímat projekty a posléze je i bez problému administrovat, monitorovat a vyhodnocovat. Nastavení kritérií v rámci fiší musí být rovněž schůdné pro potenciální žadatele. Do SPL MAS Svitava a jeho finální podoby je třeba ještě zapracovat následující (a to pro každou fiší zvlášť):
- určit povinné přílohy k žádosti pro žadatele
 - vymežit kritéria přijatelnosti
 - vymežit způsobilé výdaje
 - nastavit bodovací kritéria
 - stanovit formu a výši podpory podle typů příjemců
 - definovat monitorovací indikátory - musí být objektivní, měřitelné a prokazatelné.
- 4.4.13** Vedle tvorby vlastního dokumentu SPL je třeba sestavit nedílné přílohy, zejména pak formulář žádosti, a to v uživatelsky dostupných formátech (doc, xls).
- 4.4.14** Nastavit a realizovat mechanismy týkající se kontroly činnosti MASS včetně zajištění kontroly činnosti jednotlivých pracovníků MASS a účetnictví MASS.
- 4.4.15** Sestavit plán monitoringu včetně způsobů ověřování monitorovacích kritérií.
- 4.4.16** Sestavit evaluační plán SPL obsahující evaluační postupy, zajištění evaluací (ex-ante, interim, ex-post) včetně návrhu způsobu zapracování výsledků evaluace do SPL – zpětná vazba.
- 4.4.17** Zakomponovat do SPL problematiku zapojení žen, mladých lidí a zemědělců a zajistit členství těchto skupin v orgánech MASS (v rozhodovacím orgánu, ve výběrové komisi, v pracovních komisích apod.).
- 4.4.18** Nastavit systém archivace dokumentace a zajistit technické zázemí pro archivaci.
- 4.4.19** Zapojit členy MASS a další partnery do procesu **přípravy SPL**, definovat úlohu a odpovědnosti jednotlivých subjektů při zpracování SPL a zajistit účast jednotlivých partnerů na rozhodování o SPL.
- 4.4.20** Zapojit členy MASS a další partnery do plánované **realizace SPL**, definovat úlohu a odpovědnosti jednotlivých subjektů při realizaci SPL, identifikovat předpoklad vývoje spolupráce v budoucím období.
- 4.4.21** Zajistit monitoring, hodnocení a kontrolu naplňování cílů definovaných v SPL.

Vazba na SWOT analýzu:

S21, O1, O13, T1, T13

SEZNAM PŘÍLOH

A) Přílohy k analytické části

- Tabulka 1 – Počet obyvatel
- Tabulka 2 – Přirozená měna obyvatel v letech 2004 – 2006
- Tabulka 3 – Mechanická měna obyvatel v letech 2004 – 2006
- Tabulka 4 – Průměrný věk obyvatel
- Tabulka 5 – Index stáří
- Tabulka 6 – Obyvatelstvo dle nejvyššího ukončeného vzdělání
- Tabulka 7 – Obyvatelstvo podle národnosti
- Tabulka 8 – Obyvatelstvo podle náboženského vyznání
- Tabulka 9 – Základní údaje o domovním fondu
- Tabulka 10 – Základní údaje o bytovém fondu
- Tabulka 11 – Míra registrované nezaměstnanosti
- Tabulka 12 – Největší zaměstnavatelé v obcích MASS
- Tabulka 13 – Ekonomická aktivita obyvatelstva
- Tabulka 14 – Ekonomicky aktivní podle odvětví
- Tabulka 15 – Technická vybavenost obcí
- Tabulka 16 – Kulturní zařízení
- Tabulka 17 – Sportovní zařízení
- Tabulka 18 – Podporované spolky, zájmová sdružení a aktivity v obcích MAS Svitava
- Tabulka 19 – Podporované spolky, zájmová sdružení, organizace a aktivity ve Svitavách
- Tabulka 20 – Školy a školská zařízení zřizovaná obcemi (školní rok 2005/2006)
- Tabulka 21 – Zařízení zdravotnické péče k 31. 12. 2005 (včetně detašovaných pracovišť)
- Tabulka 22 – Úhrnné hodnoty druhů pozemků

B) Přílohy ke strategické části

- 1) Souhrnný přehled aktivit Rozvojové strategie MAS Svitava.
- 2) Souhrnný přehled projektových záměrů z území MAS Svitava (stav k 30. 5. 2007) ve formátu Microsoft Excel obsahující projekty obcí, neziskového sektoru a podnikatelů.
!!! TATO PŘÍLOHA NENÍ SOUČÁSTÍ TÉTO TIŠTĚNÉ VERZE – PŘEDÁNA ZADAVATELI V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ K DALŠÍMU VYUŽITÍ.

Tabulka 1 – Počet obyvatel k 1. 1. 2007

Obec	Počet obyvatel		
	celkem	muži	ženy
Banín	307	148	159
Bělá nad Svitavou	463	236	227
Bohuňov	173	88	85
Brněnec	1 375	663	712
Březová nad Svitavou	1 710	848	862
Dětřichov	318	155	163
Hradec nad Svitavou	1 633	830	803
Chrastavec	255	125	130
Javorník	374	192	182
Kamenná Horka	286	146	140
Karle	377	192	185
Koclířov	699	366	333
Kukle	60	32	28
Lavičné	131	74	57
Mikuleč	209	108	101
Opatov	1 154	591	563
Opatovec	619	317	302
Pohledy	346	181	165
Radiměř	1 089	541	548
Rozhraní	334	178	156
Rudná	185	90	95
Sklené	225	111	114
Svitavy	17 226	8 263	8 963
Študlov	147	81	66
Vendolí	882	447	435
Vítějeves	371	183	188
Želivsko	46	23	23

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 2 – Přirozená měna obyvatel v letech 2004 – 2006

Obec	Živě narození			Zemřelí		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Banín	3	4	2	1	5	2
Bělá nad Svitavou	7	4	3	3	3	12
Bohuňov	1	1	-	1	3	2
Brněnec	15	5	16	18	15	9
Březová nad Svitavou	15	24	27	13	8	13
Dětřichov	4	2	5	8	3	1
Hradec nad Svitavou	16	14	25	18	14	18
Chrastavec	3	1	1	6	2	2
Javorník	4	5	2	3	1	4
Kamenná Horka	2	2	2	4	4	6
Karle	-	2	2	4	2	5
Koclířov	9	7	6	6	9	9
Kukle	-	-	-	2	-	-
Lavičné	2	2	1	2	2	-
Mikuleč	2	1	-	5	4	2
Opatov	8	7	13	11	12	14
Opatovec	7	9	7	3	2	8
Pohledy	4	1	5	4	2	2
Radiměř	5	12	4	10	14	12
Rozhraní	1	6	3	5	9	6
Rudná	-	3	5	3	3	3
Sklené	2	6	1	2	6	1
Svitavy	173	186	183	183	162	173
Študlov	1	1	1	4	1	4
Vendolí	10	11	8	8	10	7
Vítějeves	2	3	5	4	3	8
Želivsko	-	1	1	2	1	-

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 3 – Mechanická měna obyvatel v letech 2004 - 2006

Obec	Přistěhovalí			Vystěhovalí			Migrační saldo 2006
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	
Banín	2	7	8	8	10	5	3
Bělá nad Svitavou	8	11	8	11	14	12	-4
Bohuňov	1	12	2	10	6	6	-4
Brněnec	37	36	39	34	66	36	3
Březová nad Svitavou	114	107	90	43	56	52	38
Dětřichov	12	8	2	6	2	9	-7
Hradec nad Svitavou	64	43	29	35	36	21	8
Chrastavec	10	8	11	7	7	7	4
Javorník	21	29	11	10	11	12	-1
Kamenná Horka	2	7	7	1	4	8	-1
Karle	3	9	19	6	15	4	15
Koclířov	31	25	20	10	25	10	10
Kukle	2	-	2	3	-	3	-1
Lavičné	4	2	-	1	1	4	-4
Míkuleč	5	4	7	7	6	12	-5
Opatov	19	43	43	12	23	31	12
Opatovec	23	20	11	13	15	9	2
Pohledy	15	12	12	9	11	9	3
Radiměř	29	18	12	27	21	24	-12
Rozhraní	33	10	7	48	27	5	2
Rudná	6	7	3	6	5	8	-5
Sklené	10	6	4	2	13	-	4
Svitavy	270	266	273	365	364	305	-32
Študlov	6	-	1	1	1	2	-1
Vendolí	17	25	13	25	12	18	-5
Vítějeves	6	7	4	4	12	12	-8
Želivsko	-	3	-	1	6	-	-

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 4 – Průměrný věk obyvatel k 1. 1. 2007

Obec	Průměrný věk		
	muži	ženy	celkem
Banín	36,6	42,8	39,8
Bělá nad Svitavou	40,1	43,4	41,7
Bohuňov	45,9	47,0	46,4
Brněnec	40,3	43,9	42,2
Březová nad Svitavou	34,2	37,8	36,0
Dětřichov	34,8	35,1	35,0
Hradec nad Svitavou	36,9	41,1	39,0
Chrastavec	42,4	45,7	44,1
Javorník	38,2	39,0	38,6
Kamenná Horka	40,0	41,4	40,7
Karle	38,1	39,7	38,9
Koclířov	37,6	39,1	38,3
Kukle	41,4	41,3	41,4
Lavičné	42,7	47,8	44,9
Míkuleč	39,0	42,1	40,5
Opatov	36,9	39,0	37,9
Opatovec	37,8	40,1	38,9
Pohledy	37,6	39,6	38,5
Radiměř	38,3	40,3	39,3
Rozhraní	40,2	44,4	42,1
Rudná	36,0	39,9	38,0
Sklené	40,6	39,0	39,8
Svitavy	38,0	41,2	39,7
Študlov	39,0	45,7	42,0
Vendolí	37,4	39,4	38,4
Vítějeves	40,8	47,5	44,2
Želivsko	45,9	45,2	45,5

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 5 – Index stáří k 31. 12. 2006

Obec	Index stáří
Banín	104,3
Bělá nad Svitavou	112,7
Bohuňov	262,5
Brněnec	118,5
Březová nad Svitavou	51,2
Dětřichov	47,7
Hradec nad Svitavou	68,6
Chrastavec	200,0
Javorník	81,5
Kamenná Horka	102,7
Karle	60,0
Koclířov	57,9
Kukle	142,9
Lavičné	183,3
Mikuleč	104,2
Opatov	61,6
Opatovec	84,5
Pohledy	70,5
Radiměř	90,4
Rozhraní	129,2
Rudná	78,1
Sklené	71,9
Svitavy	87,3
Študlov	133,3
Vendolí	74,8
Vítějeves	181,0
Želivsko	122,2
Celý území	85,4

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 6 – Obyvatelstvo dle nejvyššího ukončeného vzdělání

Obec	Celkem (obyvatelé starší 15 let)	v tom nejvyšší ukončené vzdělání						
		základní a neukončené	Vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	Vysokoškolské vč. vědecké přípravy	bez vzdělání	nezjištěno
Banín	244	83	106	45	2	6	1	1
Bělá nad Svitavou	402	104	217	55	8	13	2	3
Bohuňov	159	46	61	44	1	7	-	-
Brněnec	1 216	275	617	238	32	42	2	10
Březová nad Svitavou	1 133	287	496	259	21	40	6	24
Dětřichov	241	68	118	43	7	3	1	1
Hradec nad Svitavou	1 363	404	659	228	19	31	5	17
Chrastavec	228	53	114	35	10	10	1	5
Javorník	276	83	127	42	8	15	1	-
Kamenná Horka	253	114	113	23	1	1	1	-
Karle	305	94	135	51	5	15	1	4
Koclířov	548	162	266	87	14	12	2	5
Kukle	40	13	17	9	-	-	-	1
Lavičné	126	39	59	24	1	2	1	-
Mikuleč	186	69	92	16	2	2	-	5
Opatov	903	313	379	146	25	24	12	4
Opatovec	493	156	233	77	13	12	1	1
Pohledy	268	110	116	33	5	2	1	1
Radiměř	931	295	431	138	12	42	10	3
Rozhraní	307	64	145	76	9	11	-	2
Rudná	157	56	75	22	-	2	-	2
Sklené	193	65	95	24	4	2	-	3
Svitavy	14 769	3 272	5 586	3 876	592	1 123	110	210
Študlov	129	43	58	18	1	6	2	1
Vendolí	726	205	363	116	11	20	4	7
Vítějeves	351	76	161	85	6	23	-	-
Želivsko	43	18	19	5	1	-	-	-

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 7 – Obyvatelstvo podle národnosti

Obec	Obyvatelstvo celkem	v tom národnost								
		česká	moravská	slezská	slovenská	romská	polská	německá	ostatní	nezjištěná
Banín	304	296	1	-	4	-	-	-	3	-
Bělá nad Svitavou	477	464	5	-	6	-	1	-	1	-
Bohuňov	181	176	3	-	1	-	-	1	-	-
Brněnec	1 427	1 384	16	1	4	-	2	6	7	7
Březová nad Svitavou	1 379	1 310	26	-	13	1	1	9	3	16
Dětřichov	311	301	2	-	3	-	2	1	-	2
Hradec nad Svitavou	1 641	1 577	21	-	20	-	1	4	4	14
Chrastavec	272	268	-	-	2	-	-	-	1	1
Javorník	335	321	6	-	4	-	-	-	2	2
Kamenná Horka	298	279	11	-	6	-	1	-	1	-
Karle	378	368	7	-	2	-	1	-	-	-
Koclířov	660	629	3	-	19	-	-	5	2	2
Kukle	54	52	-	-	2	-	-	-	-	-
Lavičné	136	136	-	-	-	-	-	-	-	-
Mikuleč	230	224	-	-	2	-	-	3	-	1
Opatov	1 097	1 076	9	-	8	-	-	-	1	3
Opatovec	585	564	-	-	6	-	-	-	-	15
Pohledy	334	307	3	-	7	-	1	1	2	13
Radiměř	1 146	1 096	28	-	4	-	-	4	1	13
Rozhraní	356	330	20	-	1	-	-	-	1	4
Rudná	200	193	1	-	1	-	-	5	-	-
Sklené	214	205	5	-	2	-	-	-	-	2
Svitavy	17 626	16 780	179	-	230	22	34	38	140	203
Študlov	157	147	8	-	1	-	-	-	1	-
Vendolí	880	838	15	-	11	-	1	2	4	9
Vítějeves	401	391	3	-	4	-	-	1	1	1
Želivsko	50	45	3	-	1	-	-	-	-	1

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 8 – Obyvatelstvo podle náboženského vyznání

Obec	Obyvatelstvo celkem	v tom							
		věřící	z toho					bez vyznání	nezjištěno
			Církev římskokatolická	Církev československá husitská	Českokobratrská církev evangelická	Pravoslavná církev	Svědkové Jehovovi		
Banín	304	137	121	-	16	-	-	142	25
Bělá nad Svitavou	477	187	171	6	1	-	8	230	60
Bohuňov	181	148	145	-	2	-	-	33	-
Brněnec	1 427	537	484	5	25	-	2	729	161
Březová nad Svitavou	1 379	438	381	7	15	-	4	737	204
Dětřichov	311	95	81	1	12	-	-	215	1
Hradec nad Svitavou	1 641	620	585	3	19	-	1	817	204
Chrastavec	272	165	149	1	4	-	-	85	22
Javorník	335	104	82	2	14	-	-	173	58
Kamenná Horka	298	86	76	-	2	-	-	151	61
Karle	378	116	97	-	10	1	-	222	40
Koclířov	660	245	213	1	3	9	2	339	76
Kukle	54	18	10	-	2	-	-	34	2
Lavičné	136	45	42	-	2	1	-	83	8
Mikuleč	230	74	65	-	8	-	-	152	4
Opatov	1 097	320	273	-	28	2	-	651	126
Opatovec	585	188	161	3	14	-	-	312	85
Pohledy	334	100	89	1	2	-	-	165	69
Radiměř	1 146	447	320	6	90	5	-	543	156
Rozhraní	356	205	183	1	6	-	1	101	50
Rudná	200	88	85	-	1	-	-	95	17
Sklené	214	68	66	-	1	-	-	143	3
Svitavy	17 626	4 784	4 038	66	299	43	22	11 036	1 806
Študlov	157	70	61	-	1	-	-	64	23
Vendolí	880	333	268	1	34	-	-	483	64
Vítějeves	401	203	170	25	5	-	-	152	46
Želivsko	50	22	20	-	2	-	-	14	14

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 9 – Základní údaje o domovním fondu

Obec	Trvale obydlené domy	z toho rodinné domy		Průměrné stáří domu v letech	Neobydlené domy	
		počet	v %		celkem	z toho sloužící k rekreaci
Banín	87	83	95,4	47,0	21	14
Bělá nad Svitavou	143	135	94,4	60,7	45	41
Bohuňov	63	63	100,0	43,7	29	27
Brněnec	266	225	84,6	57,1	61	38
Březová nad Svitavou	307	267	87,0	60,3	53	19
Dětřichov	82	78	95,1	40,2	26	25
Hradec nad Svitavou	446	431	96,6	52,6	53	18
Chrastavec	77	73	94,8	52,1	43	35
Javorník	100	97	97,0	45,8	10	4
Kamenná Horka	74	71	95,9	52,8	22	16
Karle	103	100	97,1	50,3	33	22
Koclířov	182	168	92,3	58,0	35	8
Kukle	13	12	92,3	65,5	1	1
Lavičné	43	43	100,0	54,5	13	13
Mikuleč	61	58	95,1	54,2	20	20
Opatov	284	271	95,4	47,6	41	24
Opatovec	168	166	98,8	44,1	27	7
Pohledy	101	94	93,1	64,7	61	32
Radiměň	308	300	97,4	46,5	72	44
Rozhraní	108	107	99,1	53,0	44	27
Rudná	52	51	98,1	49,4	15	15
Sklené	57	53	93,0	59,5	19	13
Svitavy	2 445	1 987	81,3	46,5	136	8
Študlov	49	49	100,0	51,8	25	18
Vendolí	251	244	97,2	50,6	44	27
Vítějeves	136	133	97,8	52,6	57	39
Želivsko	18	17	94,4	64,1	8	6

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 10 – Základní údaje o bytovém fondu

Obec	Trvale obydlené byty	z toho v rodinných domech		Neobydlené byty		
		počet	v %	celkem	z toho	
					sloužící k rekreaci	obydlené přechodně
Banín	109	91	83,5	28	14	4
Bělá nad Svitavou	185	163	88,1	50	42	-
Bohuňov	69	69	100,0	29	27	-
Brněnec	537	254	47,3	92	38	19
Březová nad Svitavou	496	317	63,9	77	19	6
Dětřichov	101	87	86,1	27	25	-
Hradec nad Svitavou	546	490	89,7	71	18	10
Chrastavec	102	79	77,5	43	35	3
Javorník	118	112	94,9	17	4	-
Kamenná Horka	97	82	84,5	25	17	1
Karle	130	123	94,6	36	22	2
Koclířov	220	185	84,1	46	8	12
Kukle	15	14	93,3	1	1	-
Lavičné	52	52	100,0	13	13	-
Mikuleč	76	65	85,5	21	21	-
Opatov	356	316	88,8	46	24	2
Opatovec	195	189	96,9	31	7	3
Pohledy	124	106	85,5	61	32	2
Radiměň	373	343	92,0	83	44	11
Rozhraní	130	129	99,2	47	27	8
Rudná	65	59	90,8	19	17	-
Sklené	71	56	78,9	21	13	1
Svitavy	6 388	2 373	37,1	376	8	148
Študlov	56	56	100,0	25	18	1
Vendolí	286	264	92,3	45	28	3
Vítějeves	163	155	95,1	61	39	1
Želivsko	21	20	95,2	8	6	-

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 11 – Míra registrované nezaměstnanosti

	Stav k 31. 12. 2004	Stav k 31. 12. 2005		Stav k 31. 12. 2006	
		uchazeči o zaměstnání		Uchazeči o zaměstnání	
		celkem	dosažitelní	celkem	dosažitelní
Banín	19,3	18,6	16,6	13,1	12,4
Bělá nad Svitavou	16,3	15,4	15,4	11,3	11,3
Bohuňov	9,8	6,1	6,1	9,8	8,5
Brněnec	13,4	9,5	9,1	8,6	8,6
Březová nad Svitavou	15,3	16,2	15,6	14,5	13,7
Dětrichov	23,1	21,8	21,1	25,2	23,8
Hradec nad Svitavou	15,9	15,4	15,1	13,1	12,7
Chrastavec	15,0	14,2	14,2	11,7	10,8
Javorník	13,5	10,4	10,4	11,0	10,4
Kamenná Horka	23,5	19,9	19,9	22,8	22,8
Karle	15,2	14,1	14,1	15,2	14,1
Koclířov	21,7	20,0	19,4	19,1	18,0
Kukle	21,7	17,4	17,4	13,0	13,0
Lavičné	18,8	20,3	20,3	15,9	15,9
Mikuleč	7,2	6,3	6,3	8,1	7,2
Opatov	17,0	15,9	15,2	13,8	13,2
Opatovec	10,4	13,4	12,4	13,4	12,1
Pohledy	30,3	24,5	23,2	25,8	25,8
Radiměř	15,2	15,8	15,8	14,5	14,1
Rozhraní	9,7	10,3	9,7	4,2	4,2
Rudná	26,8	28,0	28,0	20,7	20,7
Sklené	30,1	19,5	19,5	20,4	19,5
Svitavy	12,0	11,7	11,2	10,5	10,2
Študlov	18,3	16,7	16,7	18,3	16,7
Vendolí	17,8	18,2	18,0	16,2	15,1
Vítějeves	15,6	14,6	14,1	7,8	7,8
Želivsko	23,8	19,0	19,0	19,0	19,0

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 12 – Největší zaměstnavatelé v obcích MASS

Obec	Zaměstnavatelské subjekty	Kategorie dle počtu pracovníků
Banín	STAPO BANÍN, spol. s r.o.; LEV Banín s.r.o.	10 - 19
Bělá nad Svitavou	DK PLAST, spol. s r.o.	50 - 99
Bohuňov	OBEC BOHUŇOV; AUTO ŠTROF s. r. o.	1 - 5
Brněnec	SILK and PROGRESS spol. s r.o.	50 - 99
Březová nad Svitavou	Základní škola Březová nad Svitavou	25 - 49
Dětrichov	Mateřská škola Dětrichov	1 - 5
Hradec nad Svitavou	SYLAN s.r.o.	25 - 49
Chrastavec	AGROLAND, spol. s r.o.	6 - 9
Javorník	Vladimír Bartoň-Bezpečnostní agentura SOS	10 - 19
Kamenná Horka	Michal Lešinger-ASTIR s.o.f.	1 - 5
Karle	Mateřská škola Karle	1 - 5
Koclířov	Základní škola Koclířov	10 - 19
Kukle	Krum Nenkov Apostolov	1 - 5
Lavičné	OBEC LAVIČNÉ; Miroslav Říkovský	1 - 5
Mikuleč	OBEC MIKULEČ; Jaroslav Štěpánek	1 - 5
Opatov	Petr Polák	50 - 99
Opatovec	Zemědělské obchodní družstvo Opatovec	50 - 99
Pohledy	Renata Švábová	20 - 24
Radiměř	Zemědělské družstvo Radiměř	50 - 99
Rozhraní	Miloslav Kaderka - KASTR	20 - 24
Rudná	OBEC RUDNÁ	1 - 5
Sklené	MEZILESÍ spol. s r.o..	1 - 5
Svitavy	SVITAP J. H. J. spol. s r. o.	500 - 999
Študlov	Jarmila Niederlová-MINISHOP	6 - 9
Vendolí	Zemědělské družstvo Vendolí	25 - 49
Vítějeves	Zemědělská společnost Vítějeves a.s.	25 - 49
Želivsko	Obec Želivsko	1 - 5
Želivsko	Robert Segěň	1 - 5

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 13 – Ekonomická aktivita obyvatelstva

Obec	Ekonomicky aktivní celkem	v tom				nezaměstnaní	Ekonomicky neaktivní celkem	z toho	
		celkem	zaměstnané osoby		nepracující důchodci			žáci, studenti a učni	
			pracující důchodci	ženy na mateřské dovolené					
Banín	145	133	-	-	12	159	72	63	
Bělá nad Svitavou	221	206	7	1	15	255	147	70	
Bohuňov	82	81	1	1	1	99	57	27	
Brněnec	733	685	13	13	48	690	369	222	
Březová nad Svitavou	724	665	19	19	59	642	275	223	
Dětřichov	147	125	3	4	22	164	59	71	
Hradec nad Svitavou	868	779	20	19	89	759	339	275	
Chrastavec	120	119	2	7	1	151	87	43	
Javorník	163	152	2	1	11	171	81	56	
Kamenná Horka	136	118	2	-	18	161	78	61	
Karle	198	175	5	6	23	179	75	76	
Koclířov	350	305	7	4	45	308	134	113	
Kukle	23	17	-	-	6	30	15	9	
Lavičné	69	64	-	-	5	67	44	19	
Mikuleč	111	100	1	2	11	115	58	36	
Opatov	552	511	10	7	41	545	248	207	
Opatovec	307	284	7	1	23	278	130	102	
Pohledy	155	127	3	4	28	178	88	55	
Radiměř	552	495	13	11	57	590	262	210	
Rozhraní	165	153	8	3	12	190	104	54	
Rudná	82	67	-	-	15	117	53	45	
Sklené	113	86	4	1	27	100	52	34	
Svitavy	9 155	8 283	210	146	872	8 296	3 707	3 084	
Študlov	60	55	-	-	5	94	50	33	
Vendolí	445	402	11	2	43	427	193	140	
Vítějeves	192	178	5	4	14	209	118	66	
Želivsko	21	16	-	-	5	29	21	4	

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 14 – Ekonomicky aktivní podle odvětví

Obec	Ekonomicky aktivní		v tom podle odvětví ekonomické činnosti						
	celkem	z toho ženy	zemědělství, lesnictví a rybolov	průmysl	stavebnictví	obchod a opravy	doprava, telekomunikace	ostatní odvětví	nezjištěno
Banín	145	65	19	59	14	13	6	20	14
Bělá nad Svitavou	221	87	12	114	19	16	8	38	14
Bohuňov	82	37	8	40	6	4	3	21	-
Brněnec	733	330	16	401	52	56	41	132	35
Březová nad Svitavou	724	318	41	333	59	63	48	155	25
Dětřichov	147	58	17	52	23	24	5	23	3
Hradec nad Svitavou	868	387	99	291	86	84	51	179	78
Chrastavec	120	54	11	65	3	7	5	23	6
Javorník	163	65	25	55	9	12	8	51	3
Kamenná Horka	136	57	16	53	14	13	11	25	4
Karle	198	88	57	56	15	18	8	30	14
Koclířov	350	151	24	129	52	33	12	86	14
Kukle	23	10	4	3	1	7	-	6	2
Lavičné	69	25	6	33	8	6	3	12	1
Mikuleč	111	45	28	40	11	11	3	16	2
Opatov	552	233	43	236	57	33	54	98	31
Opatovec	307	127	44	83	30	20	36	64	30
Pohledy	155	62	34	47	24	8	2	24	16
Radiměř	552	240	139	138	59	46	26	104	40
Rozhraní	165	59	9	86	8	8	11	35	8
Rudná	82	36	27	31	8	7	1	7	1
Sklené	113	45	29	34	15	8	3	20	4
Svitavy	9 155	4 214	223	2 968	821	1 096	529	3 180	338
Študlov	60	28	10	33	1	5	1	8	2
Vendolí	445	187	85	131	64	40	22	96	7
Vítějeves	192	82	27	80	15	13	15	36	6
Želivsko	21	9	1	13	2	4	-	-	1

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 15 – Technická vybavenost obcí (k 31. 12. 2005)

Obec	Veřejný vodovod (ano=1, ne=0)	Kanalizace (bez nap. na ČOV) (ano=1, ne=0)	Kanalizace (s nap. na ČOV) (ano=1, ne=0)	Plynofikace obce (ano=1, ne=0)
Banín	1	0	1	1
Bělá nad Svitavou	1	0	0	1
Bohuňov	1	1	0	1
Brněnec	1	1	0	1
Březová nad Svitavou	1	1	0	1
Dětřichov	1	0	0	0
Hradec nad Svitavou	1	1	0	1
Chrastavec	1	0	0	1
Javorník	1	0	1	0
Kamenná Horka	1	0	0	0
Karle	1	0	0	0
Koclířov	1	1	0	0
Kukle	1	0	0	0
Lavičné	1	0	0	1
Mikuleč	1	0	0	0
Opatov	1	0	0	1
Opatovec	1	0	0	1
Pohledy	1	0	0	0
Radiměř	1	0	0	1
Rozhraní	1	0	0	1
Rudná	1	0	0	1
Sklené	1	0	0	0
Svitavy	1	0	1	1
Študlov	1	0	0	1
Vendolí	1	0	0	1
Vítějeves	1	1	0	1
Želivsko	1	0	0	0

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 16 – Kulturní zařízení k 31. 12. 2005

Obec	Veřejná knihovna včetně poboček	Stálá kina	Divadlo	Muzeum (včetně poboček)	Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	Kulturní zařízení ostatní	Středisko pro volný čas dětí a mládeže	Sakrální stavba	Hřbitov	Smuteční síň
Banín	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Bělá nad Svitavou	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Bohuňov	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Brněnec	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Březová nad Svitavou	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Dětřichov	1	-	-	-	-	2	-	1	1	-
Hradec nad Svitavou	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Chrastavec	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Javorník	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Kamenná Horka	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Karle	1	-	-	-	-	2	-	2	1	-
Koclířov	1	-	-	-	-	1	1	3	1	-
Kukle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lavičné	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Mikuleč	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Opatov	1	-	-	-	-	1	1	2	1	-
Opatovec	1	-	-	-	-	1	-	1	2	-
Pohledy	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-
Radiměř	1	-	-	-	-	1	-	2	1	-
Rozhraní	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Rudná	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Sklené	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Svitavy	2	2	1	2	1	5	3	6	1	1
Študlov	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Vendolí	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Vítějeves	1	-	-	-	-	1	1	1	1	-
Želivsko	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 17 – Sportovní zařízení k 31. 12. 2005

Obec	Koupaliště a bazény (s provozovatelem nebo správcem)	Kryté bazény z koupališť a bazénů	Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	Tělocvičny (vč. školních s příst. veřej.)	Stadiony otevřené	Zimní stadiony kryté i otevřené	Ostatní zařízení pro tělovýchovu
Banín	-	-	1	-	-	-	-
Bělá nad Svitavou	-	-	-	-	-	-	-
Bohuňov	-	-	-	-	-	-	-
Brněnec	1	-	2	1	-	-	1
Březová nad Svitavou	1	-	1	1	-	-	-
Dětrichov	-	-	1	-	-	-	-
Hradec nad Svitavou	1	-	1	1	-	-	-
Chrastavec	-	-	1	-	-	-	-
Javorník	-	-	2	1	-	-	-
Kamenná Horka	-	-	1	-	-	-	-
Karle	-	-	1	-	-	-	-
Koclířov	-	-	1	1	-	-	1
Kukle	-	-	-	-	-	-	-
Lavičné	-	-	-	-	-	-	-
Mikuleč	-	-	1	-	-	-	-
Opatov	-	-	2	1	-	-	-
Opatovec	-	-	1	1	-	-	-
Pohledy	-	-	1	-	-	-	-
Radiměř	-	-	2	1	-	-	1
Rozhraní	-	-	2	-	-	-	1
Rudná	-	-	1	-	-	-	-
Sklené	-	-	-	-	-	-	1
Svitavy	3	1	9	10	4	1	14
Študlov	-	-	-	-	-	-	-
Vendolí	-	-	2	2	-	-	1
Vítějeves	-	-	1	1	-	-	1
Želivsko	-	-	-	-	-	-	-

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 18 - Podporované spolky, zájmová sdružení a aktivity v obcích MAS Svitava

Obec	Podporovaný subjekt či aktivita	Roční příspěvek (v Kč)	
		2007	2008
Banín	SDH, zábavy, sportovní akce	42 000	49 000
Bělá nad Svitavou	TJ, SDH	80 000	80 000
Bohuňov *	X	X	X
Brněnec	X	X	X
Březová nad Svitavou	AMK, včelaři, divadelní soubor E. Vojana, TJ Sokol, SDH, římskokatolická farnost, SALVIA, sportovní aktivity	180 000	415 000
Dětřichov	X	65 000	72 000
Hradec nad Svitavou	ČČK, TJ, Svaz důchodců, SONS, SALVIA, Svaz chovatelů, myslivci, včelaři, SDH	100 000	X
Chrastavec	SDH, ČČK, společenské akce, výročí, srazy rodáků, kulturní akce	250 000	370 000
Javorník	X	X	X
Kamenná Horka	FK Sokol, SDH, oslava MDD, Hřebečské slavnosti	63 000	93 000
Karle	X	X	X
Koclířov	SDH, TJ, Klub mladých, OS "Náš domov", ČSZ	120 000	150 000
Kukle	X	X	X
Lavičné	posezení pro seniory, Mikulášská nadílka, lidová veselice	7 000	7 000
Mikuleč	sportovní, kulturní a společenské akce	53 000	53 000
Opatov	TJ, hokej, AMK, SDH, chovatelé, včelaři	216 000	176 000
Opatovec	TJ, Svaz žen, myslivci, včelaři, zahrádkáři	33 000	32 000
Pohledy	SDH, myslivci, OBZOR	15 000	X
Radiměř	TJ, včelaři, ŘK Farnost, dětský den, Mikuláš	55 000	X
Rozhraní	SDH, TJ	13 000	23 000
Rudná	X	X	X
Sklené	Městská hokejová liga, včelaři	16 000	16 000
Svitavy	<i>Samostatně v následující tabulce č. 19</i>	X	X
Študlov	SDH	10 000	10 000
Vendolí	TJ, SDH, střelecký sport, klub správných dětí, OS Bonanza	42 000	49 000
Vítějeves	sportovní činnost, myslivost, zájmové kroužky, SDH, Spolek žen	210 000	210 000
Želivsko *	X	X	X
Souhrn		1 570 000	1 805 000

Prameny: Dotazníkové šetření RRAPK

Vysvětlivky: X ...údaj nebyl sdělen

Tabulka 19 - Podporované spolky, zájmová sdružení, organizace a aktivity ve Svitavách

Podporovaný subjekt	Roční příspěvek (v Kč)	
	2007 (schválený rozpočet)	2008 (odhad)
Sdružení rodičů a přátel Gymnázia - příspěvek na Univerzitu třetího věku	10 000	10 000
Pěvecké sdružení Iuventus	150 000	150 000
Římskokatolická farnost – oprava památek	50 000	50 000
Za práci s mládeží: PS Iuventus Svitavy	30 000	30 000
Modelklub Svitavy	24 000	24 000
I. HBC Svitavy (hokejbal)	32 400	32 400
TOM Zálesáci	28 800	29 000
TJ Svitavy	682 800	683 000
TJ Svitavy - příspěvek na činnost	780 000	780 000
SK Slavoj - příspěvek na činnost	70 000	70 000
I. HBC Svitavy (hokejbal)	20 000	20 000
Nadace J. Plívy - příspěvek na provozní výdaje	72 000	72 000
Mateřské centrum Krůček - na provoz a vybavení	125 000	50 000
Dům dětí a mládeže Svitavy - na činnost	50 000	50 000
Sponzorské příspěvky - dle požadavků	291 000	291 000
Občanské sdružení LAXUS Hradec Králové – protidrogová činnost	75 000	50 000
občanské sdružení KLUS Svitavy - protidrogová politika	15 000	10 000
občanské sdružení Bonanza Vendolí - prevence kriminality	30 000	20 000
LIKO a.s. Svitavy - na nákup kontejnerů na tříděný odpad	90 000	90 000
ZO ČSOP Zelené Vendolí - činnost záchranné stanice	55 000	55 000
ZO Český svaz včelařů - likvidace rojů	8 000	8 000
DSO Mikroregion Svitavska - rekonstrukce sběrného dvora	300 000	0
Oblastní spolek ČČK Svitavy - Středisko humanitární péče	100 000	100 000
OS DAJORI Svitavy - na činnost	30 000	30 000
Charita Svitavy - Centrum denních služeb	500 000	500 000
Charita Svitavy - na činnost Klubu seniorů	40 000	40 000
Sdružení zdravotně postižených, OV Svitavy	60 000	60 000
Středisko sociálních služeb SALVIA	170 000	170 000
Členské příspěvky: Svaz měst a obcí ČR	40 000	40 000
Sdružení historických sídel	18 000	18 000
Regionální rozvojová agentura	70 000	70 000
Sdružení Východní Čechy	18 000	18 000
Místní akční skupina Svitava	54 000	54 000
Nemocnice Svitavy - přístrojové vybavení	1 500 000	1 000 000
Souhrn	5 589 000	4 674 400

Prameny: Městský úřad Svitavy, Odbor správy majetku

Tabulka 20 - Školy a školská zařízení zřizovaná obcemi (školní rok 2005/2006)

Název škol a školských zařízení	Počet dětí		Příspěvek na provoz v roce 2006 v tis.Kč	Dotace na mzdy v roce 2006 v tis.Kč
	tříd	celkem	z rozpočtu města	ze státního rozpočtu
MŠ Svitavy, Větrná	6	160	1846	3747
MŠ Svitavy, ČSA	3	80	778	1930
MŠ Svitavy, Pražská	2	52	765	1265
MŠ Svitavy, M.Majerové	3	61	768	1504
MŠ Svitavy, M.Horákové	4	108	930	2584
MŠ Svitavy - Lačnov	1	20	430	649
MŠ Svitavy - Lány	2	53	529	1361
MŠ Banín	1	10	70	314
MŠ Bělá n/S	1	24	205	667
MŠ Brněnec	2	43	424	1091
MŠ Moravská Chrastová	2	39	436	1022
MŠ Březová n/S.	3	68	500	1616
MŠ Dětfichov	1	12	30	244
MŠ Karle	1	16	210	419
MŠ Radiměř	2	40	400	1005
Spec. MŠ Svitavy	3	27	416	1417
ZŠ Svitavy, T.G.Masaryka	12	289	2041	6902
ZŠ Svitavy, Riegrova	15	363	2247	7278
ZŠ Svitavy, nám. Míru	13	310	2278	6311
ZŠ Svitavy, Sokolovská	9	212	1341	4737
ZŠ Svitavy,Felberova	23	542	4174	10925
ZŠ Svitavy - Lačnov	2	26	399	993
ZŠ Moravská Chrastová	11	232	1226	5396
ZŠ Březová n/S.	9	197	1459	4386
ZŠ a MŠ Hradec n/S.	9 + 2	151 + 42	2373	5407
ZŠ a MŠ Javorník	2 + 1	25 + 15	200	1362
ZŠ a MŠ Koclířov	2 + 1	26 + 25	407	1622
ZŠ a MŠ Opatov	7 + 1	95 + 28	1300	3730
ZŠ a MŠ Opatovec	2 + 1	21 + 20	525	1459
ZŠ Radiměř	7	99	1013	2868
ZŠ a MŠ Rohozná	5 + 1	64 + 16	704	2165
ZŠ a MŠ Vendolí	2 + 1	29 + 24	710	1530
ZŠ Vítějeves	7	106	699	3243
ZUŠ Svitavy	4	642	230	6630
Internátní ŠJ Svitavy		852	1209	1328

Prameny: Městský úřad Svitavy, Odbor finanční a školství

Tabulka 21 – Zařízení zdravotnické péče k 31. 12. 2005 (včetně detašovaných pracovišť)

Obec	Nemocnice	Samostatná ord. prakt. lék. pro dospělé	Samostatná ord.prakt.lék. pro děti a dorost	Samostatná ord. prakt. lékaře stomatologa	Samostatná ord. prakt. lékaře gynekologa	Samostatná ord.lékaře specialisty	Zařízení lékárenské péče (lékárny)	Středisko záchr. služby a rychlé zdrav. pomoci
Banín	-	-	-	-	-	-	-	-
Bělá nad Svitavou	-	-	-	-	-	-	-	-
Bohuňov	-	-	-	-	-	-	-	-
Brněnec	-	1	1	2	-	-	1	-
Březová nad Svitavou	-	1	1	1	-	-	1	-
Dětřichov	-	-	-	-	-	-	-	-
Hradec nad Svitavou	-	1	1	1	-	-	-	-
Chrastavec	-	-	-	-	-	-	-	-
Javorník	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamenná Horka	-	-	-	-	-	-	-	-
Karle	-	-	-	-	-	-	-	-
Koclířov	-	-	-	-	-	-	-	-
Kukle	-	-	-	-	-	-	-	-
Lavičné	-	-	-	-	-	-	-	-
Mikuleč	-	-	-	-	-	-	-	-
Opatov	-	1	1	1	-	-	-	-
Opatovec	-	-	-	-	-	-	-	-
Pohledy	-	-	-	-	-	-	-	-
Radiměř	-	1	1	1	-	-	-	-
Rozhraní	-	-	-	-	-	-	-	-
Rudná	-	-	-	-	-	-	-	-
Sklené	-	-	-	-	-	-	-	-
Svitavy	2 ^{*)}	9	5	12	3	23	5	2
Študlov	-	-	-	-	-	-	-	-
Vendolí	-	-	-	-	-	-	-	-
Vítějeves	-	1	-	-	-	-	-	-
Želivsko	-	-	-	-	-	-	-	-

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Tabulka 22 – Úhrnné hodnoty druhů pozemků v ha k 31. 12. 2006

Obec	Výměra celkem	Zemědělská půda	v tom				Nezemědělská půda	v tom			
			orná půda	zahradra	ovocný sad	trvalý travní porost		lesní pozemek	vodní plocha	zastavěná plocha a nádvoří	ostatní plocha
Banín	1 294	794	706	10	-	78	500	410	3	9	78
Bělá nad Svitavou	1 156	822	659	29	1	132	334	262	2	9	61
Bohuňov	289	181	74	8	1	97	108	69	3	4	31
Brněnec	630	226	8	33	1	185	404	296	4	19	84
Březová nad Svitavou	1 270	482	244	22	2	213	788	613	6	17	151
Dětrichov	1 568	765	629	10	1	125	803	721	2	8	72
Hradec nad Svitavou	2 471	1 868	1 519	55	5	290	602	378	17	27	181
Chrastavec	541	279	178	13	7	81	262	222	3	4	32
Javorník	570	409	305	15	1	88	161	127	1	6	27
Kamenná Horka	1 576	977	833	23	0	120	599	533	0	9	56
Karle	1 902	1 318	1 068	41	1	208	583	487	0	11	85
Koclířov	1 730	1 174	693	21	6	454	556	442	3	13	99
Kukle	296	49	26	3	-	20	247	239	0	1	8
Lavičné	469	231	182	7	-	42	237	216	0	3	18
Mikuleč	991	378	327	12	0	38	613	564	2	4	43
Opatov	2 973	1 424	927	29	3	464	1 549	1 154	181	21	192
Opatovec	707	590	474	26	0	89	117	26	25	9	57
Pohledy	1 992	1 097	775	25	4	293	895	789	0	10	97
Radiměř	2 858	1 865	1 376	71	14	404	993	802	6	28	157
Rozhraní	407	207	28	15	2	162	200	142	5	6	47
Rudná	661	454	360	12	-	82	208	174	1	5	28
Sklené	996	455	397	13	0	45	542	509	1	6	25
Svitavy	3 133	2 159	1 822	138	1	197	974	383	64	153	375
Študlov	240	110	87	7	1	15	130	115	1	3	11
Vendolí	2 067	1 475	1 246	55	1	173	592	463	3	18	108
Vítějeves	860	609	487	27	17	78	251	179	0	9	62
Želivsko	333	194	127	6	2	58	139	116	0	2	22

Prameny: ČSÚ, Krajská správa Pardubice

Příloha ke strategické části

Souhrnný přehled aktivit Rozvojové strategie MAS Svitava

Aktivity (Úkoly pro MASS)	Gestor	Termín
1.1.1. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Dopravní infrastruktura)	manažer+OK	2007
1.2.1. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Rozvoj obcí)	manažer+OK	2007
1.3.1. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Občanská vybavenost)	manažer+OK	2007
1.4.1. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Život obcí)	manažer+OK	2007
1.4.2. Vytvořit zjednodušený systém podpory v rámci potenciální fiše Život obcí	manažer+Rada MAS	2008
2.1.1. Zadat zpracování analýzy území ohledně možností OZE	předseda+Křížka	2007
2.1.2. Iniciovat přípravu projektů v území se zaměřením na problematiku OZE	manažer	2008
2.1.3. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (OZE)	manažer+Křížka	2008-9
2.2.1. Zjistit zájem dalších obcí ohledně přípravy projektů v rámci problémového okruhu Voda v krajině	manažer	2008
2.2.2. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Voda v krajině)	manažer+OK	2008
2.3.1. Identifikace dalších projektových záměrů (Dědictví venkova)	manažer+OK	2008
2.3.2. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Dědictví venkova)	manažer+OK	2009
3.1.1. Identifikace dalších projektových záměrů (Cestovní ruch)	manažer+OK	2008
3.1.2. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Cestovní ruch)	manažer+OK	2009
3.2.1. Identifikace dalších projektových záměrů (Agroturistika)	manažer+OK	2008
3.2.2. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Agroturistika)	manažer+OK	2009
3.3.1. Identifikace dalších projektových záměrů (Rozvoj podniků)	manažer+OK	2008
3.3.2. Podrobnější analýza identifikovaných projektových záměrů (Rozvoj podniků)	manažer+OK	2009
4.1.1. Zajišťovat účast členů managementu MAS Svitava na vzdělávacích seminářích	předseda	trvale
4.1.2. Zajistit spolupráci s poradenskou firmou pro realizaci rozvojové strategie a přípravu SPL MAS Svitava	předseda	2008
4.1.3. Vytvořit Strategický plán Leader MAS Svitava	Rada MAS	2008
4.1.4. Zajistit informační školení pro potenciální předkladatele projektů do SPL	manažer	2007
4.1.5. Sestavit výběrové a monitorovací komise	Rada MAS	2008
4.1.6. Sestavit pracovní komise, které se budou podílet na přípravě tematických fiší SPL MAS Svitava	Rada MAS	2008
4.1.7. Sestavit Etický kodex MAS Svitava jako závazný dokument pro členy komisí MASS	Rada MAS	2008
4.2.1. Zajistit užší spolupráci s dalšími MAS v rámci ČR v oblasti transferu zkušeností s metodou Leader	předseda+manažer	2007
4.2.2. Zajistit užší spolupráci s dalšími MAS v rámci ČR, které budou řešit obdobná témata v rámci SPL	předseda	2008
4.2.3. Analyzovat předpoklady pro vytvoření partnerství se subjekty ze zahraničí se zkušenostmi Leader	předseda	2008
4.3.1. Vytvořit vlastní webové stránky MAS Svitava	manažer	2007
4.3.2. Vytvořit snadno rozpoznatelné logo pro MAS Svitavu	manažer	2008
4.3.3. Zajistit dostatečnou propagaci MAS Svitava a SPL v území formou informačních schůzek v území	Rada MAS	2008
4.3.4. Zajistit propagaci MAS Svitava a SPL MAS v území prostřednictvím médií	předseda+manažer	2008

4.3.5. Vytvořit a vytisknout informační letáky informující o MAS Svitava, strategii (SPL) a metodě Leader	manažer	2008
4.3.6. V průběhu realizace strategie a SPL zveřejňovat prostřednictvím dosažené výsledky včetně evaluací	manažer	trvale
4.4.1. Specifikovat lidské zdroje území pro realizaci SPL a aktualizovat dle vývoje situace	Rada MAS	2008-13
4.4.2. Specifikovat finanční zdroje území pro realizaci SPL – rozdělit na tzv. provozní a projektové	Rada MAS	2008-13
4.4.3. Specifikovat ostatní zdroje území pro realizaci SPL	Rada MAS	2008-13
4.4.4. Aktualizovat a na základě vývoje přípravy projektů v území případně upravit tématické zaměření SPL	Rada MAS	2009
4.4.5. Provést analýzu inovativních způsobů řešení místních problémů	manažer+PK	2008
4.4.6. Provést analýzu projektů chystaných v území a vytipovat projekty obsahující inovační aktivity	manažer+PK	2008
4.4.7. Sestavit relevantní finanční plán včetně zdůvodnění a rozvržení finančních prostředků v čase a dle témat	manažer+PK	2008
4.4.8. Pověřit osoby či subjekty, které budou řídit realizaci SPL a definovat jejich role a pravomoci	Rada MAS	2008-13
4.4.9. Vytvořit databázi potenciálních projektových záměrů z území	manažer	2008-13
4.4.10. Vytvořit systém registrace projektů	Rada MAS	2008
4.4.11. Vytvořit efektivní metodiku výběru projektů	Rada MAS	2008
4.4.12. V rámci přípravy a tvorby SPL specifikovat nezbytné části fiší	Rada MAS	2009
4.4.13. Vedle tvorby SPL sestavit nedílné přílohy, zejména pak formulář žádosti	manažer	2008
4.4.14. Realizovat mechanismy kontroly činnosti MASS, popsat tyto mechanismy pro potřeby SPL	předseda RK MAS	každoročně
4.4.15. Sestavit plán monitoringu včetně způsobů ověřování monitorovacích kritérií	předseda MK MAS	každoročně
4.4.16. Sestavit evaluační plán SPL	Rada MAS	2009
4.4.17. Zakomponovat do SPL problematiku zapojení žen, mladých lidí a zemědělců	předseda	2008
4.4.18. Nastavit systém archivace dokumentace a zajistit technické zázemí pro archivaci	manažer	2008
4.4.19. Zapojit členy MAS a další partnery do procesu přípravy SPL	předseda	2008
4.4.20. Zapojit členy MAS a další partnery do plánované realizace SPL	předseda+manažer	2008-13
4.4.21. Zajistit monitoring, hodnocení a kontrolu naplňování cílů definovaných v SPL	Rada MAS	2008-13

Vysvětlivky: OK oborová komise
 PK programová komise
 RK revizní komise
 MK monitorovací komise

SEZNAM ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČČK	Český červený kříž
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSZ	Český svaz žen
ČZS	Český zahrádkářský svaz
DPS	Domov s pečovatelskou službou
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development)
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund)
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond (European Social Fund)
IC	Informační centrum
ICT	Informačně-komunikační technologie (Information Communication Technologies)
MAS	Místní akční skupina
MASS	Místní akční skupina Svitava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MSP	Malé a střední podnikání
MŠ	Mateřská škola
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NUTS II	Územní jednotka vytvořená z krajů ČR (Pardubický kraj spolu s krajem Libereckým a Královéhradeckým tvoří NUTS II Severovýchod)
OÚ	Obecní úřad
OPPI	Operační program podnikání a inovace
OPRVMZ	Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
OZE	obnovitelné zdroje energie
POH	Plán odpadového hospodářství
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SPL	Strategický plán Leader
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ZŠ	Základní škola